

ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวธิดิมา จักรเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

ตุลาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๓.๑๕๙
๒๕๓๙
๖.๓

ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวธิตติมา จักรเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

ตุลาคม ๒๕๔๔

-๒ ๑๔๔๐๕

๑๗ ต.ค. ๒๕๔๔

ธิตีมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร,
อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้ชุดการแนะแนวและการให้ข้อ
สนทนาที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ
กรุงเทพมหานคร ที่มีวินัยในตนเอง ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง
จำนวน 20 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่ม ๆ ละ 10 คน กลุ่มทดลอง
ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว กลุ่มควบคุมได้รับข้อสนทนา แบบแผนการทดลองครั้งนี้เป็นแบบ
Randomized Control Group Pretest – Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบ
ประเมินวินัยในตนเอง โปรแกรมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง โดยใช้ชุดการแนะแนว และการให้ข้อ
สนทนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบของ วิลคอกันและแมน - วิทนี

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อสนทนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับการให้ข้อสนทนาที่มีวินัยใน
ตนเองสูงขึ้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECT OF GUIDANCE SET ON SELF DISCIPLINE OF MATHAYOM SUKSA I
STUDENTS OF SUSAO SANSEAB SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
MISS THITIMA CHAKPET

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

October 2001

Thitima Chakpet (2001). *The Effect of Guidance set on self discipline of Mathayom Suksa I Students of Surao Sanseab School in Bangkok*. Master project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Wanpen Pongprayoon. Dr. Nanta Suraksa

The purpose of this research was to compare the effect of Guidance set with that given information program on self-discipline. The subjects were 20 Mathayom Suksa 1 students whose self-discipline scores were under the percentile rank of 25. Then, they were randomly selected into an experimental group and a control Group. Each group consisted of 10 students. The experimental group was treated with the guidance set program while the control group was treated with information program. The research design was Randomized Control Group Pretest – Posttest Design. The research instruments were self-discipline questionnaire, guidance set program and the information program on self-discipline. The data were then statistically analyzed by using Mean Standard deviation, the Wilcoxon's Matched – Pairs signed – Ranks test and the Man – Whitney U test.

The results of the study were as follows :

1. The self-discipline scores of the students participating in the Guidance set program significantly increased at .01 level.
2. The self-discipline scores of the students participating in the information program significantly increased at .01 level.
3. The self-discipline scores of the students participating in the Guidance set program was higher than those participating in the information program significantly increased at .05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
วันเพ็ญ พงศ์ประยูร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
ดร.นันทนา วงษ์อินทร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

คณะกรรมการสอบ

.....
วันเพ็ญ พงศ์ประยูร

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

.....
ดร.นันทนา สู้รักษา

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นันทนา สู้รักษา)

.....
ไพศาล อันประเสริฐ

กรรมการ

(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
ดร.คมเพชร จัตรศุกกุล

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุกกุล)

วันที่...5...เดือน...ธันวาคม... พ.ศ. 2544

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ประธานควบคุมสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.นันทา สู้รักษา กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาตลอดระยะเวลาการศึกษาและการวิจัย :

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ ที่ให้ความกรุณา และอาจารย์บุษบา กันพล อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ ที่ให้ความช่วยเหลือในการประเมินวินัยในตนเองของนักเรียน

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ทำการศึกษาทดลอง ขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน

ขอขอบคุณ เพื่อนและพี่วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

และผู้ที่เป็นกำลังใจสำคัญของผู้วิจัยตลอดมา ได้แก่ ครอบครัวของผู้วิจัยทุก ๆ คน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ธิดิมา จักรเพชร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	3
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง.....	7
ความหมายของวินัย.....	7
ประเภทของวินัย	9
ความหมายของควมมีวินัยในตนเอง.....	10
ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง.....	13
ความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง	19
ลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว	
ความหมายของชุดการแนะแนว.....	31
เทคนิคการสอนแนะแนว	32
เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในชุดการแนะแนว.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว.....	41
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3 (ต่อ)	แบบแผนการทดลอง.....	45
	ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล.....	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	ผลการศึกษาค้นคว้า.....	49
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	บทย่อ.....	53
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	53
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	53
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	54
	วิธีดำเนินการทดลอง.....	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	55
	อภิปรายผล.....	55
	ข้อเสนอแนะ.....	58
	บรรณานุกรม.....	59
	ภาคผนวก ก	67
	ภาคผนวก ข.....	149
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	155

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design.....	45
2	เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนการใช้ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุมก่อนการได้รับข้อเสนอแนะ	49
3	เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลัง การใช้ชุดการแนะแนว.....	50
4	เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง การได้รับข้อเสนอแนะ.....	51
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองหลังการใช้ ชุดการแนะแนวกับกลุ่มควบคุมหลังการได้รับข้อเสนอแนะ.....	52
6	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินวินัยในตนเอง.....	150
7	แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนการใช้ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุมก่อนได้รับข้อเสนอแนะ.....	151
8	แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การให้ข้อเสนอแนะ.....	152
9	แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การใช้ชุดการแนะแนว.....	153
10	แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนการใช้ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุมก่อนได้รับข้อเสนอแนะ.....	154

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญนั้นจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ทรัพยากรบุคคล หากประชากรในประเทศหรือทรัพยากรบุคคลไม่มีคุณภาพ ก็จะไม่สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ดังคำกล่าวของพระธรรมปิฎก (2538 : 14) ที่ว่า "มนุษย์ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคม หากมนุษย์ขาดซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพแล้ว การสร้างสรรค์พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจต่าง ๆ นี้จะไม่ได้ผลหรือได้ผลน้อย" และในตัวบุคคลนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญหลายประการ เช่น ความเป็นผู้นำ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความมั่นใจในตนเอง และที่สำคัญก็คือ ความมีวินัย

กระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีก็คือการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาจริยธรรมต่าง ๆ และได้มีพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ ตอนหนึ่งว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" ในการจัดการศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ทั้งสติปัญญา และจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมด้วย เช่นเดียวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่กล่าวไว้ในเรื่องของวิธีการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย จะเห็นได้ว่าความมีวินัยก็เป็นคุณธรรม จริยธรรมข้อหนึ่งที่บุคคลควรปฏิบัติ ความมีวินัยนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ วินัยส่วนรวมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ เป็นวินัยที่เกิดจากอำนาจภายนอก และวินัยในตนเอง ซึ่งหมายถึงกระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม หรือวินัยที่เกิดจากอำนาจภายในตนเอง (สมเจตน์ อภิเมณฑรักษา. 2520 : 201)

วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ควรสร้างให้เกิดในตัวบุคคล ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (2520 : 255 - 257) อธิบายไว้ว่า "จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของวินัยคือ เพื่อให้เด็กเกิดความต้องการที่จะกระทำการที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง มิใช่จากสิ่งที่อยู่แวดล้อมหรือการบังคับบัญชา วินัยที่ดีเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัวเองมากกว่าแรงบังคับจากภายนอก คือความมีวินัยในตนเอง" ดังนั้นแนวทางหนึ่งของการพัฒนามนุษย์ คือ การพัฒนาจริยธรรมให้ฝังลึกจนเป็น

ค่านิยมอยู่ในลักษณะนิสัยและจิตใจของบุคคล เพื่อให้เป็นพื้นฐานหรือภูมิคุ้มกันให้บุคคลละเลยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องและสิ่งชั่วร้ายทั้งปวงและหันมาประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับ (กรมวิชาการ. 2524 : 1) การที่จะเสริมสร้างให้บุคคลมีคุณภาพดังกล่าวนั้นจะต้องปลูกฝังให้คนมีวินัยในตนเองเสียก่อน เนื่องจากวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานของการควบคุมตนเองให้เกิดวินัยทางสังคม วินัยในตนเองยังมีประโยชน์หลายประการ เช่น จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย ช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ช่วยให้เกิดความปรองดองในหมู่คณะ จึงควรมีการพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นกับเด็ก จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าวินัยในตนเองนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนจะต้องสร้างให้เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้ และหากคนไม่มีวินัยในตนเองแล้ว ก็เป็นการยากที่สังคมหนึ่ง ๆ จะมีระเบียบวินัยได้ ดังนั้นวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เพราะในสังคมย่อมต้องมีการตั้งกฎเกณฑ์ร่วมกัน หากคนในสังคมไม่รักษากฎเกณฑ์ ย่อมไม่มีความสงบสุขในสังคม

สำหรับนักเรียนในฐานะเยาวชนนั้นถือได้ว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป จากที่กล่าวมาวินัยในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาทรัพยากรบุคคล และวินัยในตนเองเป็นเสมือนเครื่องปรุงแต่ง ชัดเกลานิสัยใจคอให้เป็นคนดี มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย รู้จักควบคุมตนเอง และเมื่อเป็นคนที่มีวินัยควบคุมตนเองได้แล้ว ก็สามารถที่จะแสวงหาวิชาความรู้ต่าง ๆ มาใส่ตนเองเพื่อให้เป็นคนที่ฉลาดมากยิ่งขึ้น ดังนั้นโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม จึงเป็นสถาบันที่สำคัญในการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียน (วสัน ปุณผล. 2542 : 2) ดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 21) กล่าวว่า วินัยในตนเองที่จะช่วยปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเองก่อให้เกิดผลดีทั้งแก่ตัวนักเรียนและสังคมที่เกี่ยวข้อง การปลูกฝังการมีระเบียบวินัยเป็นสิ่งจำเป็นและควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีแก่เด็ก

จากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนสุเหร่าแสนแสบจำนวน 5 คน พบว่านักเรียนขาดวินัยในตนเอง มักจะทำอะไรตามความพึงพอใจของตนเองมากกว่าคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของโรงเรียน เช่น มาโรงเรียนสาย หลบหนีการเข้าแถว หนีออกจากโรงเรียน เดินไปมาในห้องเรียน ละเลยหน้าที่ ออกนอกห้องโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่งกายผิดระเบียบ ทั้งขยะไม่เป็นที่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เป็นปัญหาในสังคมต่อไปได้ จากที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) ได้กล่าวว่า การมีวินัยเริ่มปรากฏในเด็กช่วงวัย 8 - 10 ปี เริ่มชัดเจนช่วงวัย 7 - 12 ปี วินัยยังปลูกฝังและพัฒนา

ได้ในช่วงวัยนี้ ซึ่งตรงกับช่วงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะสร้างให้นักเรียนเกิดวินัยในตนเอง ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นประโยชน์กับนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วนั้นเราจะเห็นความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นกับคนทุกคน และในการปลูกฝังนั้นควรเริ่มตั้งแต่เด็ก และให้เกิดจากอำนาจภายในตนเอง ไม่ใช่อำนาจภายนอกบังคับเท่านั้น เมื่อบุคคลมีอำนาจภายในตนเองแล้วก็จะสามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องในสังคมได้แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม และในการพัฒนาวินัยในตนเองนั้น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้เทคนิคแม่แบบ ซึ่งการใช้เทคนิคหลากหลายที่กล่าวมาแล้วสามารถนำมาประกอบกันเพื่อใช้พัฒนาจริยธรรมด้านระเบียบวินัยได้ โดยเรียกชื่อว่าชุดการแนะแนว โดยจะประกอบด้วยคู่มือครู ซึ่งมี คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด และโปรแกรมกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผลชุดการแนะแนว จึงเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ

ในการศึกษาผลการวิจัยจากการใช้ชุดการแนะแนวนั้น การศึกษาของยุพดี ปิตตะคุ (2537 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว สอดคล้องกับเบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534 : บทคัดย่อ) ภายหลังจากนักเรียนใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น ดังนั้นชุดการแนะแนวซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการหลากหลาย และสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความเหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอแนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
2. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อเสนอแนะ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ครู ครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนได้ใช้ชุดการแนะแนวและการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากประชากรทั้งหมดโดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยของความร่วมมือจากอาจารย์บุษบา กันพล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับผู้วิจัยประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียนจำนวน 80 คน ตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วผู้วิจัยเลือกนักเรียนที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาและมีผลการประเมินที่สอดคล้องกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับผู้วิจัย จำนวน 20 คน

2. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสร้างวินัยในตนเอง แบ่งเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การใช้ชุดแนะแนว

3.1.2 การให้ข้อเสนอแนะ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการพัฒนาความมีวินัยในตนเองโดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วยคำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัด ได้แก่ แบบประเมินความมีวินัยในตนเอง

1.2 โปรแกรมกิจกรรมเรื่องความมีวินัยในตนเอง ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

2. การใช้ชุดแนะแนว หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง โดยการใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่เป็นสื่อประสม ได้แก่ เอกสาร แผ่นภาพ โดยการใช้ชุดการแนะแนว แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่สอนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละเรื่อง

2.2 ขั้นดำเนินการ

ครูดำเนินการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ เกม การแสดง บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง โดยแต่ละครั้งใช้เทคนิค และอุปกรณ์ที่แตกต่างกันไป

2.3 ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปและครูสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

3. การให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง การให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเอง โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 ให้นักเรียนอ่านข้อเสนอแนะ โดย แจกเอกสาร

3.2 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มควบคุม

4. ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะเป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยเกิดจากความสำนึกตัวขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอกและภายในเป็นอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้ ลักษณะของนักเรียนที่มีวินัยในตนเองสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
4. ส่งงานตามกำหนดเวลา
5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา
6. มาโรงเรียนตรงเวลา
7. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต
9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว
10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

ความมีวินัยในตนเองนี้ประเมินได้จากการที่ครูและผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินร่วมกัน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

- 1.1.1 ความหมายของวินัย
- 1.1.2 ประเภทของวินัย
- 1.1.3 ความหมายของความมีวินัยในตนเอง
- 1.1.4 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง
- 1.1.5 ความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง
- 1.1.6 ลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง
- 1.1.7 การส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

- 1.2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 1.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

- 2.1.1 ความหมายของชุดการแนะแนว
- 2.1.2 เทคนิคการสอนแนะแนว
- 2.1.3 เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในชุดการแนะแนว

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการแนะแนว

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

1.1.1 ความหมายของวินัย

การที่บุคคลจะมีวินัยนั้น นักทฤษฎีทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาเชื่อว่าต้องมีพื้นฐานมาจากวัยแรกเริ่มของชีวิต วินัยในตนเองเป็นลักษณะที่มีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคล

คำว่า "วินัย" มีความหมายที่อธิบายกันไว้หลากหลายดังนี้

คำว่า "วินัย" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Discipline" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 744) หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ อันได้

แก่ การปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับที่ได้บัญญัติไว้แล้ว นอกจากนี้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาให้ความหมายของวินัยไว้ดังนี้

ภิญโญ สุวรรณ (2523 : 402) กล่าวว่า วินัย เป็นระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ได้ปฏิบัติตาม และระเบียบบางประการไม่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หากแต่เป็นความคาดหวังของครูที่จะให้นักเรียน นักศึกษาวางตัวหรือประพฤติตนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ถ้านักเรียน นักศึกษาประพฤติตนผิดไปจากระเบียบและความคาดหวังของครู ก็ถือว่าทำผิดวินัย และครูอาจใช้วิธีลงโทษต่าง ๆ กัน ตามความเหมาะสมของความผิดนั้น

พระราชวรมนี (2520 : 20) ได้ให้ความหมายของวินัย คือ ข้อบัญญัติที่วางไว้เป็นหลักกำกับความประพฤติให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอกัน

สุโท เจริญสุข (2520 : 107) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า พฤติกรรมที่อยู่ในการควบคุม อันก่อให้เกิดผลดีและความก้าวหน้าทั้งมวล พฤติกรรมอันอยู่ในการควบคุมนี้ รวมถึงการควบคุมตนเองด้วย

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (2522 : 5) ได้เสนอความหมายของ วินัย ไว้ว่า วินัยเป็นทั้งข้อบังคับหรือระเบียบที่ตราไว้ เพื่อควบคุมหมู่คณะให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และช่วยฝึกหัดให้บุคคลประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม

เพียรวิภา เกาทัณฑ์ทอง (2534 : 10) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัยหมายถึง ระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับซึ่งทางโรงเรียนกำหนดหรือไม่ได้กำหนดไว้ เพื่อฝึกฝนให้บุคคลอยู่ในความถูกต้องมีเหตุผล ซึ่งจะก่อให้เกิดวินัยในตนเองที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดี เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบของสังคม

โชติ บุญนิธิวิช (2541 : 18) ได้กล่าวว่า วินัย เป็นระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ เพื่อฝึกให้บุคคลอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล ที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดีเพื่อความสงบสุขในชีวิตตน

วสัน ปุณผล (2542 : 7) ได้กล่าวว่า วินัยหมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม และผลของการกระทำ ซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

จากความหมายทั้งหมดที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เป็นสิ่งควบคุมให้บุคคล อยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบ ความสงบสุขของสังคม

1.1.2 ประเภทของวินัย

แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. วินัยในตนเอง (Self - discipline) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม ถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองแล้ว ก็จะลดปัญหาในด้านการปกครองนักเรียนได้อย่างมาก โรงเรียนไม่จำเป็นต้องออกข้อบังคับระเบียบให้มากมาย การควบคุมและการปกครองก็สะดวกสบาย เพราะตัวเองจะต้องรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้อย่างสุขสบาย รู้จักความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ

2. วินัยส่วนรวมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) หมายถึง วินัยที่ออกมาจากอำนาจภายนอกเพื่อบังคับให้ส่วนรวมปฏิบัติตามให้เกิดความระเบียบเรียบร้อยขึ้น วินัยส่วนรวมนี้จะต้องตั้งกฎเกณฑ์เป็นแนวทางกลาง ๆ ให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้ เช่น วินัยในการแต่งกายและวินัยในเรื่องความเคารพซึ่งมีข้อดี คือ

2.1 สามารถรักษาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันให้อยู่ในระดับที่ดีและควรส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

2.2 รู้จักดำเนินงานอย่างได้ผลแก่ส่วนรวม

2.3 สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและข้อตกลงของหมู่คณะ

2.4 สามารถดำเนินงานเป็นหมู่คณะ โดยมีคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้มีวินัยที่ดี จึงจะทำงานของหมู่คณะได้สำเร็จ

พนัส หันนาคินทร์ (2521 : 153-155) กล่าวถึง วินัยในโรงเรียนว่า หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ คือนักเรียน และได้จัดแบ่งวินัยไว้ 3 ประเภท คือ

1. วินัยเฉียบขาดแบบทหาร คือ การใช้ความกลัวเป็นเครื่องมือ นักเรียนทำดีเพราะกลัวถูกลงโทษ วินัยชนิดนี้ตรงกับสุภาษิตที่ว่า "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" ซึ่งเมื่อนักเรียนทำดีจนเป็นนิสัยแล้วต่อไปภายหน้าจะติดนิสัยไม่ทำชั่ว แต่ก็มีผู้ไม่เห็นด้วยโดยอ้างว่าเป็นการผิดหลักประชาธิปไตย

2. วินัยแบบดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน แนวคิดนี้ถือว่า เมื่อนักเรียนได้ทำสิ่งที่ตนสนใจแล้ว ปัญหาเรื่องวินัยก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่โรงเรียนจะใช้เพื่อแก้ปัญหาทางวินัยของนักเรียน

3. วินัยที่เกิดจากรู้จักความรับผิดชอบและเกียรติของตน มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความประพฤติดี โดยพยายามสร้างให้นักเรียนนับถือในเกียรติของตน และรู้จักรับผิดชอบต่อการรักษาเกียรตินั้น

จากประเภทของวินัยที่กล่าวมานั้น แบ่งได้ 2 อย่างคือ วินัยที่เกิดจากอำนาจภายในตนเอง และจากการควบคุมของอำนาจภายนอก

1.1.3 ความหมายของความมีวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 487) ให้ความหมายว่า ความมีวินัยในตนเอง เป็นลักษณะของการนำตนเองควบคุมหรือบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลได้สร้างขึ้นสำหรับตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

* กูด (Good. 1959 : 676) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึงการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้หรือการยอมรับในคุณค่าอันใด อันหนึ่งซึ่งทำให้บุคคลสามารถควบคุมบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

วินเซนต์ (Vincent. 1961 : 42-43) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึงการที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคตหรือการไม่เข้ามา ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของบุคคลอื่น รวมทั้งหมายถึงการที่บุคคลกระทำการที่ตนไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำการอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

เดรเวอร์ (Drever. 1972 : 262) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเอง คือการควบคุมพฤติกรรมที่กระทำโดยบุคคลที่เหนือความรู้สึก เพื่อสร้างแรงกระตุ้นของตนเองขึ้น ให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

อาร์เธอร์ (Arthur. 1985 : 678) กล่าวว่า วินัยในตนเองคือความเคยชินจากการปฏิบัติในการควบคุมตัวเองท่ามกลางแรงกระตุ้นต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่หวังไว้ ทั้งนี้รวมถึงการรู้จักลงโทษตนเองเมื่อกระทำผิดด้วย

บริสเบน (Brisbane. 1994 : 67) กล่าวถึงวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองเป็นเป้าหมายสูงสุดในการฝึกวินัย ต้องการให้ผู้ถูกฝึกสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วยตนเอง

กรุณา กิจขยัน (2517 : 6) ได้อธิบายคำนิยามของวินัยในตนเอง ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง แม้ว่าจะมีสิ่งเร้าภายนอก เช่นบุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าภายในตนเอง เช่น ความปรารถนามาเป็นอุปสรรคก็ตาม ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

วรรณวิภา ทองเอก (2517 : 9) ได้กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมทั้งสังคมที่สังกัดอยู่ วินัยเป็นคุณลักษณะของการจัดระบบภายในตนเอง หรือการควบคุมตนเองแต่ละคนจะพัฒนาไปตามการรับรู้ของตนเอง การควบคุมภายในตนเองสำคัญกว่าความต้องการ การมองเห็น และการยอมรับของผู้อื่นที่มีต่อการแสดงออกของเด็ก วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

ภัทรา นิคมานนท์ (2517 : 13) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นผลทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคตและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนและผู้อื่นโดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น

วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเอง โดยสำนึกด้วยตนเองซึ่งพฤติกรรมของวินัยในตนเองประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทน ไม่กังวลใจ มีความมั่นใจในตนเอง มีความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความตั้งใจจริง มีความรู้สึกผิดของรวมทั้งมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามระเบียบของสังคมด้วย

✖ บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523 : 11) ได้สรุปความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองทั้งอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนเองต้องการ แม้จะมีสิ่งเร้าภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือจากสิ่งเร้าภายใน ความปรารถนาเป็นอุปสรรคขัดขวางก็ตาม ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปตามที่ตนเองได้ตั้งใจไว้ รวมไปถึงการรู้จักกาลเทศะไม่กระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองและผู้อื่น สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคมปฏิบัติตามกฎของสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 2-3) ได้ให้ความหมายของ วินัยแห่งตนว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลตนเอง เมื่อตนทำดีและลงโทษตนเองเมื่อทำชั่ว ซึ่งหมายถึงความสามารถในการควบคุมตนหรือความสามารถที่จะยับยั้งเป็นตัวของตัวเอง

วิภาวัน มูลสถาน (2523 : 9) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของบุคคลด้วยอำนาจภายในของบุคคลนั้น ๆ เพื่อให้พฤติกรรมของตนเองเป็นไปตามที่มุ่งหวังและตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม แม้จะมีสิ่งเร้าภายนอก เช่น บุคคลอื่นหรือสิ่งเร้าภายในตนเอง เช่น อุปสรรคหรือความปรารถนาก็ตาม ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรืออารมณ์ของตนที่มุ่งหวังไว้

ชวลี นาคทัต (2524 : 6) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมและมีความรับผิดชอบ โดยเกิดจากการสำนึกขึ้นมาเอง ไม่เฉพาะอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่บังคับจากภายนอกเท่านั้น และบุคคลจะต้องยอมรับการกระทำของตนเองแม้จะมีอุปสรรคก็คงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 248) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ

ชม ภูมิภาค (2525 : 134) กล่าวว่า วินัยเป็นความสามารถในการบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์นั้น ๆ เห็นว่า การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ นั้น มีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม มิใช่ปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์เพราะกลัวถูกลงโทษกลัวถูกตำหนิกลัวถูกคนมอง กลัวถูกคนด่า แต่สิ่งที่บังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบ คือ จิตใจของผู้กระทำเอง ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลังของผู้อื่น ซึ่งเรียกว่า เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง

สมชาย สิงห์พันธุ์ (2526 : 9) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยเกิดจากการสำนึกขึ้นมาซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมการอดได้ อดได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

ธวัชชัย ชัยจรีฉายากุล (2529 : 99) ได้ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง การควบคุมตนเองให้กระทำการและปฏิบัติตนอยู่ในกรอบหรือทิศทางที่เหมาะสม

สำรวย วรเดชะคงคา (2534 : 28) กล่าวว่า วินัยในตนเอง คือการแสดงออกถึงวินัยที่มองเห็นได้จากภายนอก โดยเป็นสิ่งที่เกิดจากภายในที่มาจากการอบรมสั่งสอนประกอบด้วยเหตุและผลอย่างดีในบรรยากาศที่รักและหวังดี

ธวัชชัย ใจเย็น (2535 : 77) ได้สรุปไว้ว่า ความมีวินัยในตนเองมีคุณสมบัติที่ดั่งามที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล มุ่งสามารถที่จะแสดงออกมาได้ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากสามัญสำนึกจากภายในร่างกายที่ได้รับการอบรมปลูกฝังซึมซาบของมนุษย์ในสังคมด้วยความสมัครใจและมีความมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ดี

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : 13) ได้กล่าวถึง วินัยในตนเองว่า เป็นความสามารถอันเกิดจากตัวบุคคลนั่นเอง ในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตน ให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสังคมมุ่งหวังให้พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้นมีความสอดคล้องกับระเบียบของสังคมที่วางไว้

อรรณพ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : 10) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้

โดยเกิดความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งจะไม่ทำการใด ๆ ที่ทำให้เกิดความยุ่งยากเดือดร้อน
ต่อตนเองและบุคคลอื่นในอนาคต

อัสสัน ปูนผล (2542 : 10) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า เป็นความสามารถของ
บุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะต้องเป็นไป
ตามกฎหมาย ระเบียบของสังคม และเกิดจากความรู้สึกมองเห็นคุณค่าในการปฏิบัติ มิได้เกิดจากข้อ
บังคับจากภายนอกเท่านั้น แม้จะมีอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปความหมายของ วินัยในตนเองได้ว่า คือความสามารถของ
บุคคลในการควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์และพฤติกรรมให้ปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้อง โดยไม่ได้
เกิดจากกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสังคมแต่เกิดจากการเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ และไม่ก่อความเดือด
ร้อนให้ตนเองและสังคม

1.1.4 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

✓ อรรถพร พานิชปฐมพงศ์ (2542 : 10-14) และ สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 16-18) ได้อธิบาย
การเกิดวินัยในตนเอง คือ

1. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer)

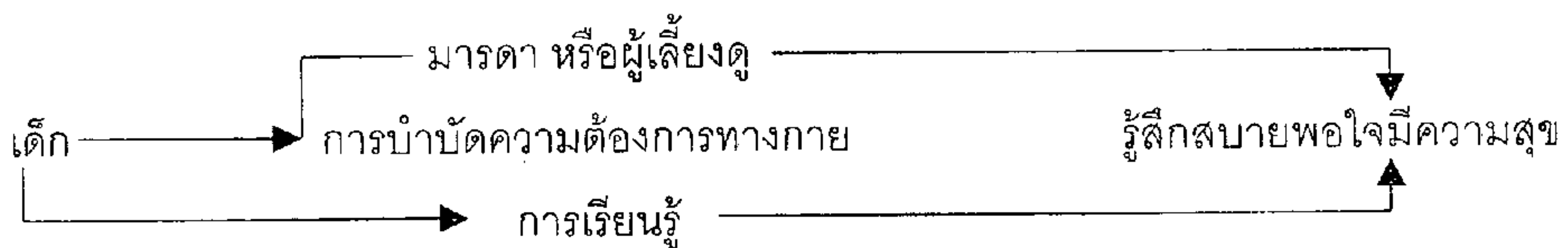
การเกิดควมมีวินัยในตนเองนั้นจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกจนกระทั่ง เติบโตขึ้น
มา สิ่งสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์ของผู้เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความ
สามารถในการให้รางวัลกับตนเอง หรือสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่า
ทารกหรือเด็กต้องการจะเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารก คือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองดูแล
ที่เป็นผู้ที่บำบัด ตอบสนองความต้องการของทารก เช่น ได้กินนมเมื่อหิว มีผู้ป้อนนมให้เมื่อถูกยุงกัด
ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดหรือตอบสนองความต้องการก็จะรู้สึกสบายพอใจและมีความสุข
ความรู้สึกเหล่านี้ เกิดจากการเรียนรู้ที่ได้รับการตอบสนองความต้องการของตัวเอง ดังนั้น
บุคคลสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก คือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลนั่นเอง

1.2 ความรัก ความพอใจ ความผูกพันของเด็กที่มีต่อบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้
ดูแล นำไปสู่การปฏิบัติตามคำสั่งสอน หรือใช้เป็นตัวอย่าง que เด็กจะเลียนแบบทั้งคำพูดและการ
กระทำ ทำให้เขาเกิดความสุขความพอใจ อันเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง การเลียน
แบบเหล่านั้นจะทำตามที่ดีและไม่ดีที่ลักษณะเหล่านั้นอยู่ในตัวเองของผู้ที่ตนเองรักและพอใจ
ความสามารถในการให้รางวัลตนเองโดยการเลียนแบบนี้ เมาเรอร์เชื่อว่า จะปรากฏในเด็กที่อายุ
ประมาณ 8 - 10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ที่มีวุฒิภาวะ
ทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้มีความสามารถที่จะควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลใน

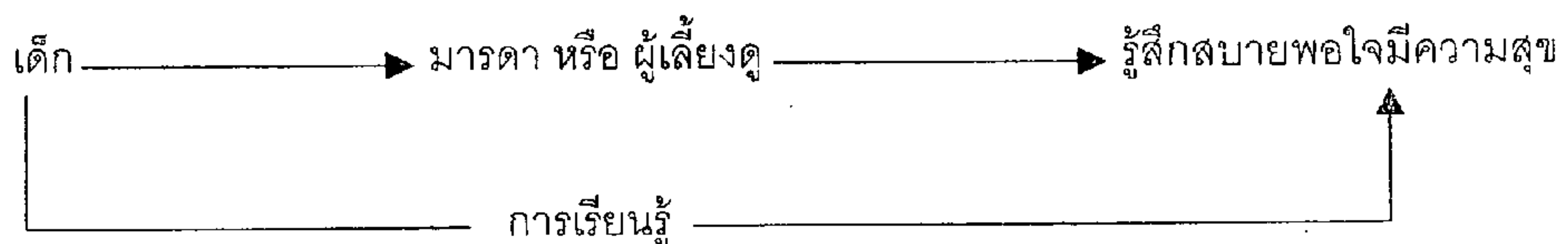
สถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การตอบโต้เมื่อเกิดความรู้สึกคับข้องใจ ความกลัว ฯลฯ สำหรับผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง หรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารกจึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดการยับยั้งชั่งใจในการกระทำ กลายเป็นผู้ที่ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายบ้านเมืองอยู่เสมอ ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงสรุปได้ว่า การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้บรรลุนิติภาวะทางจิตนั้น จะต้องเริ่มจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กอย่างมีความสุข อบอุ่น และผ่านการอบรมสั่งสอน หรือจากการเลียนแบบที่ดีงามจากผู้เลี้ยงดูเด็กเอง และจะพัฒนามาเป็นลักษณะเด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลและกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลต่อไป จากทฤษฎีของเมาเรอร์ที่กล่าวมาสรุปเป็นรูปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1

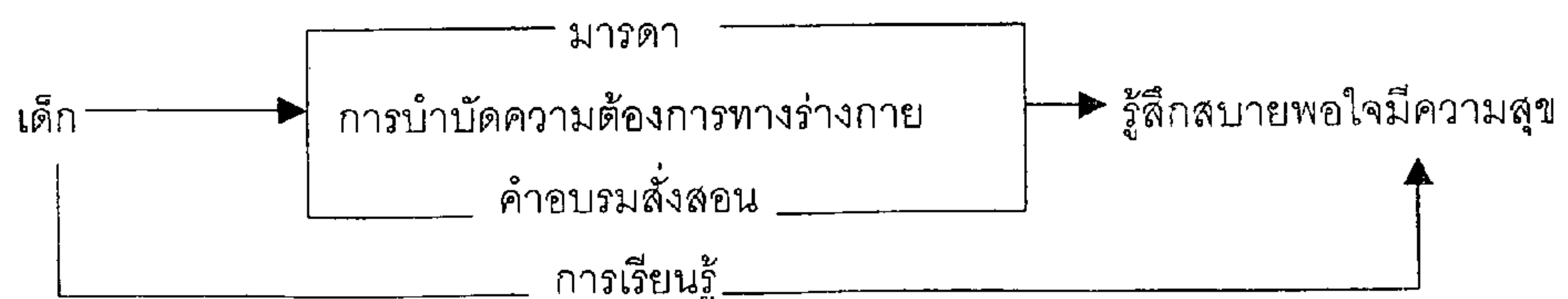
เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาหรือผู้เลี้ยงดูโดยที่มารดาหรือผู้เลี้ยงดูมาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกาย และทางจิตใจ เช่น อาหาร การทำความสะอาดร่างกายให้เด็ก การสัมผัส การกอดให้ความรักความอบอุ่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่ามารดาทำให้เกิดความสุข

ขั้นที่ 2

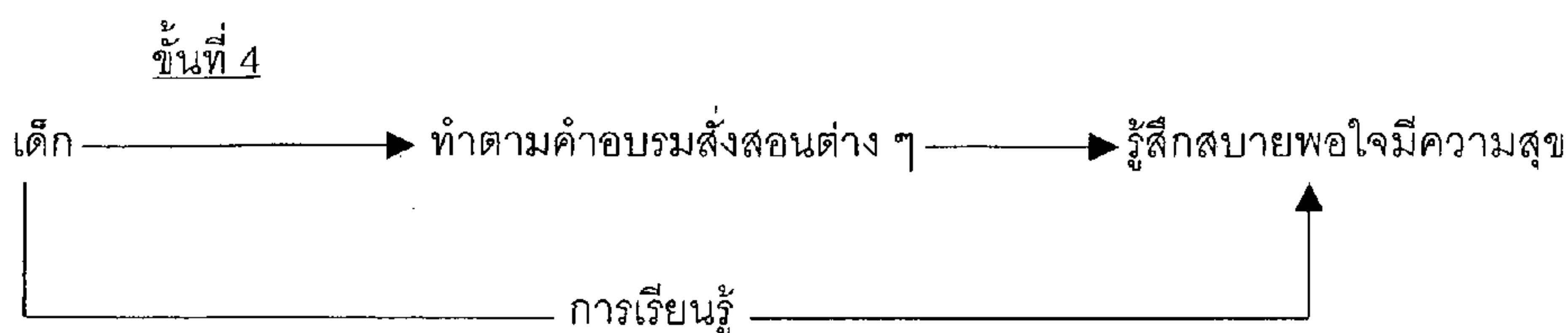

เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาเด็กจะมีความรู้สึกสบายใจมีความสุขเพราะเด็กเคยเรียนรู้ว่ามารดานำความสุขความพอใจมาให้

ขั้นที่ 3

เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาที่มาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกาย และคำอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่าคำสอนและการกระทำต่าง ๆ เป็นตัวแทนของมารดา

เด็กกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่มารดาเคยอบรมสั่งสอนไว้ถึงแม้จะไม่มีมารดาอยู่ด้วยเพราะคำอบรมสั่งสอนต่าง ๆ เสมือนเป็นตัวแทนของมารดา จึงทำให้เด็กที่ทำตามคำอบรมสั่งสอนของมารดาเกิดความรู้สึกสบายใจพอใจและมีความสุข

การเกิดวินัยในตนเองนี้ตามทฤษฎีของเมาเรอร์นี่ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในตัวบุคคลเท่านั้น ยังต้องอาศัยการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีกมาก ลักษณะวินัยในตนเองจึงจะพัฒนาขึ้นมา เด่นชัดจนกลายเป็นสาเหตุของพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอของบุคคล

2. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเอง ของเพค และ

ฮาวิกเฮอร์ส (Peck and Havighurst)

เชื่อว่าการควบคุมของอีโก้ (Ego control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผลพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ของแต่ละบุคคลไม่เท่ากันเนื่องจากได้รับความรู้จากจริยศึกษาที่ทำให้บุคคลรู้ผลการกระทำของตนนั้นไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความมีวินัยในตนเอง หรือการควบคุมของอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ในระดับที่ต่างกัน กล่าวโดยสรุปคือ จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลังควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ให้ได้ในระดับที่เหมาะสมซึ่งจะเริ่มในเด็ก เป็นต้นมาจนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีภาวะจิตที่สมบูรณ์นั่นคือมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม

ทฤษฎีที่กล่าวมานี้ทำให้สามารถจำแนกคุณลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) เป็นบุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้้น้อยมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง บุคคลเหล่านี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง เป็นผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

2. พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้้น้อย แต่มีพลังในการควบคุมซูเปอร์อีโก้มากขึ้นในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลเหล่านี้ยึดตัวเอง

เป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจและผลได้ของตนเองเป็นคนที่ไม่จริงใจต่อผู้อื่นจะยอมอยู่ใต้อำนาจของผู้ที่จะเอื้อประโยชน์ตามต้องการได้ ลักษณะนี้มักจะปรากฏในวัยเด็กตอนต้น

3. พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ในวัยเด็กเหมือนสองพวกแรก แต่มีพลังควบคุมซูเปอร์อีโก้ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ไตร่ตรองตกอยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้มีวินัยในตนเองปานกลางแต่ไม่แน่นอน

4. พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังในการควบคุมซูเปอร์อีโก้มากเป็นผู้ที่ยอมรับ กฎระเบียบปฏิบัติของสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเอง เป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นศรัทธา เป็นผู้มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลเหล่านี้ทำตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดเนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อปัญหาให้ผู้อื่นก็ไม่สนใจขาดความยืดหยุ่นบุคคลเหล่านี้จึงจัดเป็นผู้ที่ยังไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

5. พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้มาก และมีพลังในการควบคุมซูเปอร์อีโก้มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม และความสมเหตุสมผลไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผลเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงมากเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนัก และนักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิภาพที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมอเรอร์ และทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและฮาวิกเฮิร์ส จะเห็นความสอดคล้องกันของทั้งสองทฤษฎี คือ ในทฤษฎีของเมอเรอร์แสดงให้เห็นว่า การวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองเริ่มมาจากการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกจนเกิดความผูกพัน และเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนของผู้เลี้ยงดูหรือเลียนแบบ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ส่วนทฤษฎีของเพคและฮาวิกเฮิร์สนั้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเติบโตมาแล้วได้รับประสบการณ์และความรู้ทางจริยธรรมจากสังคม และรับเข้าไปในตนเองจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดเป็นความมีวินัยในตนเองจึงสามารถสรุปได้ว่า กำเนิดของความมีวินัยในตนเองนั้น เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วัยทารก และสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางจากครอบครัว โรงเรียนและสังคม พัฒนาเป็นพลังในการควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเองในการแสดงพฤติกรรมใด ๆ อย่างเหมาะสม คือเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์

3. ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ

สุรชาติ สังขรุ่ง (2532 : 60-63) กล่าวว่าทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ มีแนวคิดของทฤษฎีนี้ว่าการสร้างวินัยเป็นกระบวนการที่ต้องมีเป้าหมายแน่นอนและต้องดำเนินการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างศรัทธา หมายถึงจะให้คนมีวินัยในเรื่องใดก็ต้องสร้างศรัทธาเสียก่อน โดยใช้เทคนิคแนวคิดของกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value clarification) หรือ V.C. ซึ่งเป็นการตรวจสอบของบุคคลว่าสิ่งที่เขาเห็นมีคุณค่าสำหรับเขาหรือไม่ การจะทำให้คนเห็นคุณค่าในเรื่องใดนั้นขึ้นอยู่กับเขาได้เลือกสรรจนได้เห็นคุณค่าในสิ่งที่เขาพบเห็นด้วยตัวเขาเองแล้วแสดงออกเป็นพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 การสร้างพฤติกรรมแบบอย่าง หลังจากเกิดศรัทธาแล้วใช้อิทธิพลกลุ่มช่วยกำหนดพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง (Modeling) ให้ปฏิบัติ และกลุ่มจะทำหน้าที่ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มอีกด้วย เทคนิคการสร้างพฤติกรรมแบบอย่างนี้เป็นแนวคิดของการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) หรือ S.L. ซึ่งถือว่าพฤติกรรมของคนเป็นผลจากการลอกเลียนแบบพฤติกรรมในสังคม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติเป็นนิสัยแนวคิดของการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือ B.M. เชื่อว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองถ้าพฤติกรรมใดทำแล้วให้ผลน่าพอใจ หรือได้รับการเสริมแรง เช่น ยกย่อง สุนใจ ชมเชย ฯลฯ ก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นอีกในสภาพแวดล้อมเดิม ในทางตรงข้ามหากแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วได้ผลตอบแทนไม่น่าพอใจหรือได้รับการลงโทษ เช่น ไม่ได้ความสนใจมีแต่ความเฉยเมย ถูกตำหนิ ก็มีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีกภายใต้สิ่งเร้าเดิม

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการวินัยในตนทั้งสามทฤษฎี อธิบายการเกิดการพัฒนาวินัยในตนเองของคนตั้งแต่แรกเกิด กล่าวคือในทารก วัยเด็ก พัฒนามาจนกระทั่งค่อนข้างคงที่ใน วัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น แต่ก็ยังสามารถส่งเสริมหรือพัฒนาไปได้อีกโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ตามทฤษฎีการสร้างและพัฒนาวินัยแบบสามมิติ

4. ทฤษฎีควบคุม (Control theory)

ทฤษฎีควบคุมเป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่ทำให้แนวคิดในการฝึกวินัย ทฤษฎีนี้ก่อตั้งขึ้นบนพื้นฐานของโปรแกรมการฝึกวินัยที่ประสบความสำเร็จตามความคิดของกลาสเซอร์ (สุรพงษ์ ชูเดช. 2542 : 16 อ้างอิงมาจาก Day. 1994 : 18-19 citing Glasser. 1990) เด็กไม่สามารถถูกควบคุมโดยผู้ใหญ่ได้ การบังคับให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กไม่ต้องการทำจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย เพราะเขาจะไม่เห็น

ความสำคัญในสิ่งที่เขาถูกบังคับให้ทำ วิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดความรู้สึกคับข้องใจและความเบื่อหน่ายจากการถูกบังคับคือ การทำให้เขาเรียนรู้งานตรงกับความต้องการของเขา ซึ่งสามารถทำได้โดยประเมินความสนใจของเขาแล้วกำหนดให้ทำงานที่ตรงกับความสนใจ ฝึกให้เขารู้จักการวางแผนการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชั้นเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ในโลกภายนอก

อีกวิธีหนึ่งที่จะบรรเทาความรู้สึกดังกล่าวคือ การให้อำนาจเขาที่จะกำหนดการกระทำและรับผิดชอบต่อการกระทำของเขา มากกว่าที่จะให้อำนาจบังคับให้เขาต้องทำลักษณะของครูที่ใช้อำนาจมากในการบังคับเด็ก กลาสเซอร์เรียกลักษณะนี้ว่า ผู้จัดการที่เป็นเจ้านาย (boss manager) ส่วนลักษณะของครูที่ใช้อำนาจน้อยในการบังคับเด็กกลาสเซอร์เรียกลักษณะนี้ว่า ผู้จัดการแบบผู้นำ (lead manager) การฝึกวินัยตามทฤษฎีนี้ครูควรจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนทั้ง 5 คือ

1. พัฒนากิจกรรมของโรงเรียนให้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจของเด็ก
2. แสดงให้เด็กเห็นถึงความคาดหวัง
3. ถามเด็กว่าลองพิจารณาดูซิว่างานที่เราทำนั้น เราได้ทำอย่างดีที่สุดหรือไม่
4. ในช่วงแรกคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ
5. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นต้องร่วมกับเด็กในการแก้ปัญหา เพื่อให้การทำกิจกรรมนั้นดำเนินต่อไปได้

ทฤษฎีควบคุมเป็นทฤษฎีที่ยืนอยู่บนพื้นฐานข้อตกลงที่ว่า มนุษย์เรานั้นพยายามที่จะควบคุมพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของตนเอง เพื่อที่จะได้รับความพึงพอใจ ครูต้องพยายามเข้าใจความต้องการของเด็กแต่ละคน เพื่อที่จะได้ให้คำแนะนำเด็กในแนวทางซึ่งจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมในการควบคุมตนเองได้มากขึ้น

จากทฤษฎีของเพคและฮาวิกเฮอร์ส และทฤษฎีของกลาสเซอร์ดังกล่าวมาแสดงให้เห็นว่าคนที่มีความวินัยในตนเองสูงเป็นคนที่มีการพัฒนาของอีโก้และซูเปอร์อีโก้สูงทั้งสองด้าน กล่าวคือ นอกจากพ่อแม่ ผู้อบรมเลี้ยงดูและครูอาจารย์จะให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมแล้ว ยังจะต้องอธิบายเหตุผลให้เด็กมีความรู้มีความเข้าใจถึงเหตุผลของการที่ต้องประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวได้ว่าจะทำให้เกิดผลดีอย่างไร และถ้าไม่ปฏิบัติจะเกิดผลเสียอย่างไร และส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดและการใช้เหตุผลอย่างเหมาะสมอยู่เสมอ นอกจากนั้นไม่ควรให้อำนาจบังคับให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กไม่ต้องการ ควรคำนึงถึงความรู้สึกและความต้องการของเด็ก ถ้าเป็นไปได้ควรส่งเสริมให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กต้องการหรือถ้าจะต้อง

กำหนดให้เด็กต้องทำอะไร ก็ควรกำหนดให้ทำในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก โดยฝึกให้เด็กได้กำหนดการทำกิจกรรมของตนเอง กำหนดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมของตนเองและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ครูและผู้ปกครองควรทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำเมื่อเด็กต้องการหรือเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ต้องร่วมกับเด็กในการแก้ปัญหา การส่งเสริมและปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะนี้ จึงจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองอย่างสมบูรณ์

การพัฒนาวินัยในตนเอง จึงไม่ใช่เพียงการฝึกหัดระเบียบวินัยซึ่งเป็นเรื่องที่เน้นพฤติกรรมเท่านั้น แต่จะต้องคำนึงถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้ถูกฝึก ว่ารู้สึกคับข้องใจหรือถูกบีบคั้นหรือไม่ ถ้าเด็กมีความรู้สึกดังกล่าวจะต้องรีบแก้ไข เพราะมิฉะนั้นเด็กจะไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งที่ฝึก นอกจากนั้นจะต้องพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผลจนสามารถที่จะรู้และเข้าใจถึงเหตุผลทั้งผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเองอย่างถ่องแท้ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเป็นองค์ประกอบด้านปัญญา เด็กก็จะเติบโตเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองอย่างสมบูรณ์ได้

1.1.5 ความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของประชากรที่จะเป็นผู้ที่ทำให้ประเทศเจริญต่อไปในอนาคต และสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพประชากรก็คือต้องสร้างให้บุคคลมีวินัยในตนเอง เพราะวินัยในตนเองนี้เป็นหัวใจของการมีคุณธรรมอื่น ๆ และมีผู้กล่าวถึงความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 21) ได้ระบุถึงคุณค่าและประโยชน์ของระเบียบวินัยได้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องป้องกันความเสื่อมเสีย
2. ช่วยให้ผู้รักษาระเบียบวินัยเป็นคนดี
3. เมื่อฝึกบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย จะช่วยให้การทำงานสำเร็จเรียบร้อยรวดเร็ว

ออสซูเบล อังโน วสัน ปูนผล (2542 : 15-16) กล่าวว่า การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งเป็นวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีลักษณะดังนี้

- เรียนรู้มาตรฐานการกระทำหรือความประพฤติที่สังคมยอมรับ
- มีวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น เป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอดทนต่อความคับข้องใจได้
- มีมโนธรรมที่ดี มีศีลธรรม
- มีความปลอดภัยทางอารมณ์

ชาร์ลส์ เอช แมดสัน และคลีฟฟอร์ด แมดสัน (Madsen. 1981 : 6-7) ได้เน้นว่าระเบียบวินัยมีความจำเป็นอย่างมาก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยนั้นจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเน้นว่า “เมื่อคุณกระทำในสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีก็จะเกิดขึ้นกับตัวคุณด้วย” เพราะความมีระเบียบวินัยนั้น เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางปฏิบัติที่ระเบียบวินัยนั้นจะต้องมีการสอนและการเรียนรู้ สังคมใดที่ขาดความมีระเบียบวินัยจะเป็นสังคมที่วุ่นวาย

บุญชม ศรีสะอาด (2528 : 111) กล่าวถึงคุณค่าของการมีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. วินัยในตนเองช่วยสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์อันจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม
2. วินัยในตนเองเป็นเครื่องเตรียมตัวเด็กสำหรับการดำเนินชีวิตในภายหน้า ซึ่งเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีเสรีภาพ ก็จะมีอิสระที่จะต้องผูกพันกับความรู้สึกรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดด้วย
3. วินัยในตนเองเป็นเครื่องปลูกฝังการรู้จักควบคุมตนเองที่ละน้อย จะได้เป็นนิสัยติดตัวไปในภายหน้า

ยุพดี เตชะอังสุ อ้างอิงมาจากสมาคมเรื่องเด็กแห่งสหรัฐ (Child Study Association of America. 1953 : 132-135) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสร้างวินัยในตนเองเพื่อระงับ หรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกด้อยต่ำ ความรู้สึกที่ตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกเหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงออกหรือขจัดความรู้สึกดังกล่าวจึงเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองได้

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524 : 84-85) ได้สรุปคุณค่าของความมีวินัยในตนเองสอดคล้องกับสุชา และสุรางค์ จันทรเฒ่า ดังนี้

- วินัยทำให้ผู้รักษาวินัยดีขึ้น เป็นเครื่องป้องกันความเสื่อมเสีย
- วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของตนผู้ใดมีความมีวินัยในตนเองสูงผู้นั้นเป็นคนดี
- วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (2520 : 255-257) ได้อธิบายไว้ว่าจุดมุ่งหมายของวินัยทั้งหลายนั้นมิใช่การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นแนวทางที่ผู้ใหญ่ต้องการ แต่จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของวินัย คือ เพื่อให้เด็กเกิดความต้องการที่จะกระทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง มิใช่จากสิ่งที่อยู่แวดล้อมหรือการบังคับบัญชา วินัยที่ดีเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัวเองมากกว่าแรงบังคับจากภายนอก คือความมีวินัยในตนเอง

สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม (2521 : 97) กล่าวถึงคุณค่า และประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองเอาไว้ดังนี้

- ช่วย让孩子มีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ช่วย让孩子มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง
- ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
- ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้ตนเอง
- ช่วยให้ครูและนักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน

- ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523 : 20-21) กล่าวว่า การฝึกทางวินัยโดยมีจุดประสงค์ให้มียุติธรรม ประจักษ์ใจดี คือให้มีความเคารพ มีมารยาท และความประพฤติอันดีงาม มีความเห็นอกเห็นใจ มีความร่วมมือซึ่งกันและกัน และยังกล่าวต่อไปอีกว่า ถ้าสามารถดัดนิสัยประจักษ์ใจดีได้ดังจุดประสงค์แล้ว ความมั่นคงปลอดภัย และความรุ่งเรืองของชาติจะมีได้อย่างไม่มีปัญหาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต นอกจากนี้ยังกล่าวถึงคุณค่าของวินัยในตนเอง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. วินัยทำให้ผู้รักษาคือคนดี เป็นเครื่องมือป้องกันการเสื่อมเสีย
 2. วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของคน ใครจะเป็นคนดีหรือเลว ดีมาก ดีน้อยไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัดได้แม่นยำเท่ากับการสังเกตวินัยของผู้นั้น ผู้ใดเคร่งครัดในวินัยในตนเองผู้นั้นเป็นคนดี
 3. วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นความสำคัญของความมีวินัยในตนเองคือเป็นสิ่งที่วัดความดีของบุคคล และผู้ที่มีวินัยในตนเองจะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุข และยังเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปอีกด้วย

1.1.6 ลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง

วินัยในตนเอง คือการแสดงออกซึ่งคุณธรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งนี้ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้คือ

เดวิด พี ออซูเบล (Ausubel. 1965:459-460) พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังนี้

1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. พึ่งตนเอง
4. ควบคุมอารมณ์ได้
5. อดทน

เจอร์รี เอล วีกกินส์ (Wiggins.1971 : 289) อ้างถึงการศึกษากอง (Gough) ซึ่งศึกษาถึง การควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเองพบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก
2. มีความวิตกกังวลน้อย
3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

จิราห์วัน มูลสถาน (2523 : 33)) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและ ความมีวินัยในตนเอง ได้สรุปว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีคุณลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื้อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
4. ไม่กังวลใจ
5. มีความตั้งใจจริง
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ
8. มีเหตุผล
9. กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ
10. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
11. ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม
12. มีความอดทน
13. มีความเชื่ออำนาจภายในตน
14. มีลักษณะมุ่งอนาคต

วิวัฒน์ อัคราณิชย์ (2523 : 3) ได้สรุปว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเอง จะมีพฤติกรรมที่แสดง ออกทางด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ
2. ความรับผิดชอบ
3. ความอดทน
4. ความไม่กังวล
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง

6. ความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล

7. ความตั้งใจ

8. ความรู้สึกผิดชอบ

9. ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง

ลัทธิธรรม ธรรมะ (2525 : 6) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง

2. มีความเป็นผู้นำ

3. มีความรับผิดชอบ

4. ตรงต่อเวลา

5. เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

6. มีความซื่อสัตย์ สุจริต

7. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี

8. รู้จักเสียสละ

9. มีความอดทน

10. มีความตั้งใจเพียรพยายาม

11. ยอมรับผลการกระทำของตน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526 : 59-69) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองว่ามีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์

2. มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม

3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

4. มีความรับผิดชอบสูง

5. มีความสามารถในการระลอคความต้องการ

6. สามารถคาดหวังผลกรรมที่จะเกิดขึ้นภายหลัง

7. มีการตั้งเป้าหมายเพื่ออนาคต

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 : 12) ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเองได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. รู้สึกรับผิดชอบ

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ความตั้งใจ
4. ความอดทน
5. ความเป็นผู้นำ
6. ความซื่อสัตย์

ช.ชนบท (2529 : 21-23) ได้กล่าวว่า บุคคลจะมีวินัยในตนเองได้นั้น จะต้องอาศัยหลักธรรมที่ช่วยให้คนอยู่ด้วยกันอย่างเป็นระเบียบ และมีความสุข ได้แก่ หิริ โอตตัปปะ เพราะหิริ คือความรู้สึกละอายตัวเอง ที่จะกระทำการที่ไม่ถูกต้อง เช่น ทำผิดระเบียบ ทำผิดกฎหมาย เป็นต้น โอตตัปปะ คือความรู้สึกกลัวว่าถ้าทำผิดระเบียบ ผิดกฎหมายแล้วจะมีผลร้ายตอบในภายหลัง หิริ โอตตัปปะ จึงเปรียบเสมือนสิ่งที่ยึดควบคุมความประพฤติของบุคคลที่อยู่ภายใน ซึ่งสามารถควบคุมบุคคลได้ทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง ดังนั้น บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีคุณลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความตั้งใจ
4. มีความอดทน
5. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
6. มีความซื่อสัตย์

ชิดกมล สังข์ทอง (2535) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความตั้งใจ
4. ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม
5. สามารถชะลอการได้รับความพึงพอใจ
6. สามารถคาดหวังผลกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต

กัลยา สุวรรณรอด (2537 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญและหมุนแกนแบบออโรคอนอล วิธิวาริเมกซ์ พบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ชัดเจนมีเพียง 6 องค์ประกอบคือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความซื่อสัตย์
4. การตรงต่อเวลา
5. ความเป็นผู้นำ
6. ความอดทน

วสัน ปุณผล (2542 : 13) ได้พัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้สรุปคุณลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. การตรงต่อเวลา
2. ความซื่อสัตย์
3. ความรับผิดชอบ
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนหรือสังคม
5. การเคารพสิทธิของผู้อื่น
6. การยอมรับการกระทำของตนเอง

1.1.7 การส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองนั้น สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม ได้เสนอแนะวิธีไว้ดังนี้

1. ครูทำงานร่วมกับเด็ก
2. ครูปฏิบัติต่อเด็กเป็นรายบุคคลไป ตามความสามารถของบุคคล
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล
4. ส่งเสริมการเจริญงอกงามทุกด้านของเด็ก
5. โดยการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้เด็กเลือกเรียนตามความสามารถ

ความถนัด และความต้องการของเด็ก

สำหรับลักษณะการเรียนการสอนที่มุ่งจะปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัยในตนเองนั้น กาญจนา หาสิตะพันธุ์ (2517 : 203-204) ได้เสนอข้อควรปฏิบัติของครูดังต่อไปนี้

1. ควรใช้วิธีแนะแนวทางนักเรียน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าครูเชื่อคุณค่าของนักเรียน แทนที่จะใช้วิธีการซึ่งเป็นการดูถูกความมั่นใจตัวเอง

2. ครูพิจารณาเหตุการณ์ที่ละเหตุการณ์ เมื่อมีการกระทำผิดทางวินัยเกิดขึ้น พิจารณาความต้อกรและประวัติชีวิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้น จะไม่มีการลงโทษ เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่กลุ่ม แต่จะให้มีการเรียนรู้ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่กระทำผิดนั้น

3. จัดโรงเรียนและห้องเรียนให้มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความเคารพ และเชื่อถือกัน

4. ครูยอมรับเด็กทุกคนซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความสบายใจในลักษณะของตนที่ต่างจากเพื่อนทุกคน

5. ครูช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลของมาตรฐานและกฎต่าง ๆ และให้เห็นผลของพฤติกรรมของตนครบรอบขอบเขตกว้าง ๆ ของพฤติกรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อจากนั้นให้เด็กช่วยวางกฎเอง

6. ครูช่วยให้เด็กรู้จักการปกครองตนเอง โดยให้วางโครงการกิจกรรมของตนเอง จัดเครื่องใช้ในชั้น และประดับตกแต่งห้อง เด็กโตขึ้นจะค่อย ๆ รับภาระในการปกครองตนเองให้มากขึ้น

7. ครูศึกษาพฤติกรรมของเด็กตามวิธีวิทยาศาสตร์ หาเหตุผลของพฤติกรรมและวิธีเปลี่ยนพฤติกรรม

8. ครูช่วยเด็กให้เข้าใจต้นตอของพฤติกรรมของตน และของผู้อื่นและหาหนทางที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้ง

นอกจากนี้ สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม (2517 : 192) กล่าวถึงบทบาทของครูในการพัฒนานักเรียนให้มีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. การสร้างความสามัคคี น้ำหนึ่งใจเดียวกันขึ้นในห้องเรียน ให้มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมกันและยอมเสียสละเพื่อหมู่คณะ

2. สร้างความรู้สึกให้เด็กเห็นว่าตนมีความสำคัญต่อหมู่คณะ

3. สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเองภายในห้องเรียน

4. สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก

5. พยายามศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปเป็นเครื่องแก้ปัญหาด้านวินัย

6. ควรหัดให้เด็กรับผิดชอบในการแก้ปัญหาดต่าง ๆ

7. ไม่ควรใช้การห้ามเป็นเครื่องอบรมทางวินัย ควรใช้วิธียั่วให้ทำในสิ่งที่ถูก

8. ให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในการจัดโรงเรียน

9. ครูต้องเตรียมการสอนและกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

10. ระเบียบที่วางไว้ควรเริ่มจากนักเรียน ให้ร่วมมือกันวางกฎเกณฑ์

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั้นจะเกิดขึ้นได้ครูมีบทบาทสำคัญในการช่วยสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็ก โดยในการสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็กนั้นจะต้องยึดหลักการเกิดวินัยในตนเองด้วยเสมอ เช่น สร้างกิจกรรมที่นักเรียนมีความชอบ ต้องการมาเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดความมีวินัยในตนเอง ไม่ใช้การบังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ต้องการ และเมื่อเด็กตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความมีวินัยในตนเอง เด็กก็จะคงลักษณะของความมีวินัยในตนเองไว้เป็นลักษณะประจำตัวต่อไป ทำให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

1.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ สำหรับการวิจัยในประเทศมีผู้ที่ทำการวิจัยเกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองหลายท่าน ดังนี้

กรุณา กิจขยัน (2517) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่าเด็กชาย และเด็กที่พ่อแม่มีอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้าง มีวินัยแห่งตนสูงกว่าพ่อแม่ที่เป็นกสิกรรม

ภัทรา นิคมานนท์ (2517) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีล 5 ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษากับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2516 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบ แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง แบบทดสอบวัดความเกรงใจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเองและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งสอดคล้องกับที่ วรณวิภา ทองงอก (2517) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงานและการเรียนเนื่องจากมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นพยายามนั่นเอง

✓ วิภาห์วัน มูลสถาน (2523) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรม

สามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาตัวแปรต่างๆ ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กและปัจจัยต่างๆ ครอบครัวของเด็กที่จะมีอิทธิพลต่อการมีวินัยในตนเองของเด็ก ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตยเข้มงวดน้อย และแบบปล่อยปละละเลยน้อย อาชีพของแม่ที่ทำงานรับราชการและธุรกิจ ระดับการศึกษาของแม่ที่ค่อนข้างสูงและสถานภาพของคู่สมรสของพ่อแม่ที่อยู่ด้วยกันมีผลหรืออิทธิพลต่อการมีวินัยของเด็ก

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร ได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมี พัฒนาการด้านความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังมีพัฒนาการทางวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทดลองใช้เทคนิคแม่แบบนิทานประกอบหุ่น เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลาทดลอง 7 ครั้ง ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

มานิตย์ แก้วปู (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง พบว่า

1. ความเห็นของครูสังคมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาด้านความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้านความมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โรจนา ศุขะพันธ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษามหาบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและการศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิงมีวินัยในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชายและหญิงทั้งชั้นปีที่ 1 และ 3 พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทั้งชั้นปีที่ 1 และ 3 พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนุชิต สงแพง (2530) ศึกษาเรื่อง การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเด็กนักเรียนชั้น ป.4 และ ป.6 ระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง และระหว่างเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 3 แบบ คือแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวด และแบบประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างของการมีวินัยในตนเองระหว่างเด็กที่ชั้นเรียนต่างกัน โดยนักเรียนชั้น ป.6 มีวินัยในตนเองชั้นหลักการทำตามหน้าที่ของสังคม ขณะที่นักเรียนชั้น ป.4 มีวินัยในตนเองชั้นไม่หาการยอมรับและความพอใจ ส่วนความแตกต่างระหว่างเด็กหญิง – ชาย และการเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ ไม่มีผลทำให้เด็กมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

สมยศ พุทธิมนต์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคมศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยจำแนกตามเพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและสร้างเสริมระเบียบวินัยในตนเองของครูสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชิตกมล สังข์ทอง (2535) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่นเพื่อเลือกตัวทำนายในการพัฒนาตนเองของวัยรุ่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองได้ดีกว่าการเลี้ยงดูแบบอื่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยภายในประเทศเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก ให้คำแนะนำ ให้เหตุผล และการฝึกวินัยอย่างเหมาะสมไม่ปล่อยปละละเลย หรือควบคุมมากเกินไปจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นที่จะควบคุมตนเอง อดทนและมีความรับผิดชอบที่จะฝึกวินัยในตนเองสูงกว่าที่พ่อแม่จะควบคุมเด็กอย่างเข้มงวดกวดขัน หรือปล่อยปละละเลยมากเกินไป

1.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

✓ บารุค (Baruch.1949 : 4-5) สตรอทเธอร์ แจ็ค และเพจ โดยบารุค ได้ศึกษาพบว่าวินัยในตนเองจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และยังพบว่าผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความมั่นใจในตนเอง

เชเวียคอฟ และฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz.1955 : 8-14) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กว่าควรจะเป็นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่อยู่บนรากฐานของการให้ปฏิบัติตามคำสั่ง และยังได้ให้ความเห็นต่อไปอีกว่า ควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ ซึ่งมีใช้การกระทำตามคำสั่งหรือเพราะการลงโทษ นั่นคือ การปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเองซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชอบ และความรักในอุดมคติ หรือการยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น และออซูเบล (Ausubel. 1968 : 189-190) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับเชเวียคอฟ และฟริทซ์ ว่า แบบของวินัยที่ได้ผลและมั่นคงซึ่งเราต้องการจะให้เกิดในตัวบุคคล คือวินัยในตนเองที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในตนและภายนอกตน การควบคุมภายในตน เช่น การอบรมเลี้ยงดูที่สม่ำเสมอ แต่การบังคับและการลงโทษซึ่งเป็นการควบคุมภายนอกจะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้เพียงเล็กน้อย

เจอซิลด์ (Jersild. 1968 : 165) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับแรงผลักดันภายในตัวเด็ก พบว่าบิดามารดามีอิทธิพลยิ่งในการสร้างวินัยให้กับเด็ก และบิดามารดาจะต้องไม่ตามใจเด็กเกินไป แต่จะต้องไม่เข้มงวดกวดขันจนเกินไป

มูสเสน (Mussen. 1969 : 341) ศึกษาพบว่า การฝึกวินัยโดยการให้เหตุผลและให้ความรัก เป็นการฝึกวินัยที่ได้ผลดีที่สุด และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสมองของเด็ก เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ต้องการ วิธีนี้จะช่วยให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ซึ่งมูสเสนให้ข้อคิดว่าการฝึกวินัยโดยใช้เหตุผลการให้ความรักและส่งเสริมพัฒนาการ ความรับผิดชอบ ควรใช้จนกว่าเด็กจะเลิกกระทำพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เพราะเป็นการกระตุ้นให้เด็กยอมรับอย่างแท้จริงว่าการกระทำของเขาไม่เหมาะสม

โบรเดน และคนอื่น ๆ (Broden and others.1970 : 349) ซึ่งได้ศึกษาผลของการใช้แรงเสริมในการปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนและการปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียนกับนักเรียนพิเศษเกรด 7 – 8 จำนวน 13 คน ที่มีปัญหาในเรื่องการพูด การอ่าน และพฤติกรรมดื้อรั้นไม่ฟังครู ไม่สนใจการเรียน ไม่ทำงานที่ครูมอบหมาย ผลการวิจัยพบว่า การใช้แรงเสริมทางสังคมด้วยการชมเชยสามารถปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนและการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของห้องเรียนของนักเรียนพิเศษให้ดีขึ้นได้

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 2899) ได้อ้างถึงการศึกษาของกอฟ (Gough) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย

มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และยังพบว่า โดยทั่วไปจะมีสุขภาพสมบูรณ์ดีกว่าผู้ที่มีความมีวินัยในตนเอง

อายลอน และโรเบิร์ตส์ (Ayllon and Roberts, 1974 :71-76) ได้ศึกษาวิธีการลดปัญหาระเบียบวินัยในชั้นเรียนและให้แสดงพฤติกรรมสนใจเรียนมากขึ้น โดยการเสริมแรงพฤติกรรมที่อยู่ในระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน เกรด 5 ที่มีพฤติกรรมไม่มีระเบียบวินัยในชั้นเรียนโดยการก่อกวนชั้นเรียนในขณะครูให้อ่าน พบว่า การเสริมแรงด้วยระเบียบวินัยสามารถลดพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนและเพิ่มพฤติกรรมการอ่านด้วย

ไวสฟิลด์ (Weisfeld, 1974 : 1930-B) ได้ศึกษารูปแบบการคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามวัดความมีวินัยของเด็กเป็นรูปภาพสถานการณ์ 36 ภาพ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่มีเด็กเป็นเด็กปกติ กลุ่มที่ 2 เป็นเด็กกลุ่มที่มีปัญหาทางอารมณ์ กลุ่มที่ 3 เป็นเด็กกลุ่มที่มีความเจริญทางสมองช้า โดยให้บิดามารดาของเด็กดูรูปภาพแล้วให้จัดอันดับความต้องการของตนเองที่ต้องการเกี่ยวกับการควบคุมวินัยของเด็ก จากตัวเลือก 6 อันดับ ผลจากการศึกษาพบว่า บิดามารดามีแนวโน้มในการควบคุมวินัยของเด็กมากขึ้น เมื่อเด็กโตมากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงสภาพความสามารถทางสมอง หรือวุฒิภาวะทางอารมณ์เลย อาจจะกล่าวได้ว่า ระดับอายุมีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง หรือระดับชั้นเรียนต่างกันน่าจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองต่างกันด้วย

นอแมนน์ (Nauman, 1983 : 354-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระเบียบวินัยในโรงเรียนมัธยมที่มีต่อบรรยากาศในโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการใช้ระเบียบวินัยไม่ใช่เป็นข้อกำหนดบรรยากาศของโรงเรียน
2. บุคลิกภาพและความแตกต่างในวิธีการของผู้รักษาวินัยเป็นตัวกำหนดแบบอย่างที่ดีของระเบียบวินัย และบรรยากาศในโรงเรียน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

2.1.1 ความหมายของชุดการแนะแนว

ชุดการแนะแนว ประกอบด้วย (1) คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัด เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น และ (2) โปรแกรมกิจกรรมเรื่อง..... ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมิน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความหมายชุดการแนะแนว ดังนี้

ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1. คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด ได้แก่ แบบประเมินความมีวินัยในตนเอง

2. โปรแกรมการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน

2.1.2 เทคนิคการสอนแนะแนว

จำเนียร ชวงโชติ (2527 : 118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนแนะแนวไว้ดังนี้

1. จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดง
2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด และความรู้สึกที่ต้องการระบายออก
3. เปิดโอกาส กระตุ้น และช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันให้มากที่สุด
4. กระตุ้น และช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่าง ๆ และมอบหมายความรับผิดชอบ ให้ทำงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ
5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนแบบปาฐกถาโดยครูพูดคนเดียวและนักเรียนจดเอา ๆ
6. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือกัน มีความพยายามและเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือกัน เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
7. มีการนำเอาหลักการกระบวนการกลุ่ม หรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (Group process) ตลอดจนเทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมทั้งการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย

8. ครูสอนแนะแนวควรมีสมุดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของการสอนไว้

9. ในการสอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางในการสร้างชุดการแนะแนวสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งชุดการแนะแนวจะประกอบด้วยวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ เกม กรณี

ตัวอย่าง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลองพร้อมทั้งที่เป็นสื่อประสม ได้แก่เอกสาร แผ่นภาพและ
บัตรคำ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง

2.1.3 เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในชุดการแนะแนว

เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในชุดการแนะแนว ได้มีผู้ศึกษาได้ให้ความหมายและขั้นตอนไว้ดังนี้

1. กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิทยาการที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มคนและ
กระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพยายามศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ที่จะนำไปใช้ใ
การปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคน (ทศนา เขมมณี.2522: 11)

เยาวพา เดชะคุปต์ (2517: 163-166) แบ่งลำดับขั้นตอนการใช้กิจกรรมกลุ่มเป็น 4 ขั้น
ตอน ดังนี้

1. ระยะการมีส่วนร่วม (Participation or Involvement stage) ระยะนี้ผู้เรียนจะเข้ามามี
ส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มและเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ หรือคิดค้นแสวงหาสิ่งที่ต้องการ
เรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากผู้เรียนโดยตรง ผู้ที่มีส่วนร่วมมากก็จะได้รับผลการ
เรียนรู้มากขึ้น การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการมีส่วนร่วมในด้านต่าง
ๆ ดังนี้

1.1 ทางด้านร่างกาย (Physical Involvement) คือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ
หรือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning by Doing) รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแสดง
ความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้นั้นด้วยตน
เอง ซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่น เพื่อก่อให้เกิดการ
เรียนรู้ร่วมกัน

1.2 ทางด้านจิตใจ (Ego or Emotional Involvement) คือ การที่ผู้เรียนเกิดความรู้
สึกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัตินั้นอย่างแท้จริง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การรับรู้แนวคิด และ
การเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี และช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

1.3 ทางด้านสติปัญญา (Intellectual or Mental Involvement) คือการเรียนรู้ที่
เกิดจากการเห็นจริง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ มีการสร้างแนวคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น จะทำให้
การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด และเหตุผลใน
การพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน การตัดสินใจ การวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่เรียนรู้นั้นด้วยตนเอง

2. ระยะวิเคราะห์ (Analysis Stage) เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์
การเรียนรู้ที่ทันที ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างกว้างขวางประเมินความสัมพันธ์ระหว่าง
สมาชิกในกลุ่ม วิธีการ ผลของการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองดียิ่งขึ้น

3. ระยะสรุปและประยุกต์หลักการ (Generalization and Application Stage) ระยะผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ตนค้นพบ และแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากคนอื่น แล้วสรุปเป็นหลักการของตัวเอง ซึ่งทำได้ 2 ลักษณะคือ

3.1 การประยุกต์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพหรือพัฒนาตนเอง (Self Development) ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relation) หรือการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้กับการแก้ปัญหา (Problem – Solving) ต่าง ๆ ในอนาคต เพื่อใช้ในการปรับปรุง ควบคุมธรรมชาติและสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ

4. ระยะประเมินผล (Evaluation Stage) ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลทางการเรียนของตนเอง และของกลุ่มจากการอภิปราย ให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

2. กรณีตัวอย่าง หมายถึง วิธีสอนอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงมาดัดแปลง และใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาทางแก้ปัญหานั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับมาอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งนำเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายกับชีวิตจริงมาใช้ จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น (ทิตนว งามมณี, 2522: 201-202)

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 85 – 86) กล่าวถึงการนำกรณีตัวอย่างไปใช้ ครูจะต้องสามารถเตรียมกระบวนการและลำดับขั้น ดังนี้

1. ศึกษาแยกแยะคุณธรรมที่ต้องสอน เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง การตั้งคำถามรวบยอด การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการเน้นและสอน

2. คัดเลือกข่าว เรื่องราว ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับคุณธรรมที่ต้องการสอน ปรับให้เข้ากับวัย ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียน

3. กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการนำไปใช้ จุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นของการแสดงออก จำนวนกลุ่มและนักเรียนในแต่ละกลุ่ม สถานที่ เวลาที่ใช้ สื่อการสอนประกอบบทบาทของนักเรียน ประเด็นที่ใช้นำการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ แนวทางและวิธีการแก้ไข

4. การนำไปใช้ในชั้นเรียน ครูจะเริ่มนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของงานที่จะเรียนรู้การกำหนดขอบเขตเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ปัญหาทางคุณธรรมที่เกิดขึ้น การเตรียมห้องเรียน และบรรยากาศให้เหมาะสมกับกรณีตัวอย่าง การอภิปราย การแบ่งกลุ่ม ข้อตกลงที่ใช้ หลังจากนั้นกรณีตัวอย่างจะเป็นกิจกรรมการสอนที่สำคัญที่สุด นักเรียนจะศึกษากรณีตัวอย่างด้วยตนเองมีการอภิปรายกลุ่มย่อย เสนอความคิดเห็น การซักถาม การเพิ่มเติมข้อมูลตัวอย่างต่าง ๆ และท้ายสุดคือการตอบปัญหาหรือประเด็นพร้อมกับเหตุผลท้ายกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้

5. เพิ่มเติมเนื้อหา เอกสารเสริมประสบการณ์ แบบประเมินตนเองหรือกลุ่มเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการสอน

6. แนวสรุปและประเด็นที่นักเรียนควรได้รับ เป็นขั้นตอนที่ทำให้กรณีตัวอย่างเกิดความชัดเจนในสิ่งที่เรียนรู้ ความขัดแย้งลดน้อยลง ครูผู้สอนจึงต้องมีแนวสรุปและตั้งคำถามนำเพื่อให้นักเรียนสามารถสรุปแนวคิด สาระสำคัญของคุณธรรมด้วยตนเอง

3. บทบาทสมมติ หมายถึง เครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติขึ้นมาให้นักเรียนแสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น และถือเอาการแสดงออก ทั้งทางด้านความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายในการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมตินับว่าเป็นวิธีการฝึกการแก้ปัญหา เพราะบทบาทสมมติเป็นการแสดงสั้น ๆ ที่ทุกคนพอจำได้ไม่ยากนัก และเมื่อบุคคลได้แสดงบทบาทสมมตินั้นก็จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าคุณเองกระตือรือร้นที่จะอภิปรายปัญหา ช่วยให้นักเรียนฝึกการแสดงออก ยังช่วยให้นักเรียนฝึกการแสดงออก ยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เช่น พัฒนาการทางร่างกาย สังคม ภาษาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ทศนา เขมมณี 2519 : 44-47)

ขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติ ทศนา เขมมณี (2519: 44-47) กล่าวถึงขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติไว้ว่าจะเป็นการใช้บทบาทสมมติ เตรียมบทไว้พร้อม หรือแบบไม่มีบทเตรียมไว้ มีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. การแจกแจงและกำหนดขอบเขตของปัญหา ครูจะต้องวิเคราะห์ แยกแยะสถานการณ์ออกมาให้ได้ว่าอะไรคือปัญหาหรือจุดที่ต้องการ ชี้ให้ผู้เรียนเห็นและเรียนเพื่อความเข้าใจ และกำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะสอน

2. การกำหนดสถานการณ์และบทบาทสมมติ เมื่อได้ปัญหาที่ชัดเจนแล้ว ครูจะต้องกำหนดสถานการณ์สมมติที่ง่าย และชัดเจนขึ้นพร้อมทั้งเขียนบทบาทสมมติที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติที่เขียนขึ้นนี้ ควรสามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบกับปัญหาและข้อขัดแย้ง เพื่อฝึกฝนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน

1. การอุ่นเครื่อง หมายถึง การนำผู้เรียนให้ไปสู่เรื่องที่จะศึกษา หรือปูพื้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่จะเรียน ครูอาจจะเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนฟัง

2. การเลือกตัวผู้แสดง อาจจะเป็นไปได้ 2 ลักษณะ คือ อาจจะเป็นเลือกตัวผู้แสดงที่มีลักษณะใกล้เคียง และลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะบทบาทที่มอบหมายให้ก็ได้ ในกรณีแรกการแสดงจะช่วยให้กลุ่มเข้าใจปัญหาได้ดี เพราะการแสดงเป็นไปโดยไม่เคอะเขิน ในกรณีหลังการแสดงจะช่วยให้ผู้แสดงและผู้ชมเข้าใจ ถึงบทบาทของผู้ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไปตั้งนั้นการเลือกตัวผู้แสดงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายการแสดงและการสอนเป็นสำคัญ

3. การจัดฉากแสดง เป็นการ จัดฉากแบบสมมติขึ้นมาเพื่อให้การแสดงนั้นดูใกล้เคียงกับความเป็นจริง การจัดฉากอาจแบ่งออกเป็นลักษณะแบบง่าย ๆ โดยการเลื่อนโต๊ะตัวเดียวไปจนถึงการจัดฉากแบบหรูหรา

4. การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ครูควรช่วยให้ผู้เรียนหัดสังเกต และวิเคราะห์เหตุการณ์ การเตรียมผู้ชม หรือผู้สังเกตการณ์เป็นสิ่งจำเป็น ไม่เช่นนั้นการอภิปรายและการวิเคราะห์หลังการแสดงนั้นจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

5. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง การที่ผู้เรียนจะแสดงบทบาทสมมติให้ เป็นไปอย่างธรรมชาติได้มากน้อยเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้แสดง ถ้าผู้แสดงมีความสบายใจ การแสดงจะเป็นไปอย่างธรรมชาติ ดังนั้น ครูจึงควรต้องช่วยจัดความตื่นเต้นประหม่า และความวิตกกังวลของผู้แสดงออกได้ด้วยวิธีต่าง ๆ

6. การแสดง เมื่อผู้แสดงและผู้ชมพร้อมแล้วผู้แสดงก็เริ่มได้ การแสดงนี้ควรให้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่มีการขัดกลางคัน นอกจากนี้กรณีผู้แสดงต้องการความช่วยเหลือ ครูอาจเข้าไปช่วยได้ตามโอกาส

7. การตัดบท เมื่อผู้แสดงได้แสดงเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ครูควรตัดบทหรือหยุดการแสดง ไม่ควรปล่อยให้แสดงเยิ่นเย้อไป จะทำให้เสียเวลาและผู้ชมเกิดการเบื่อหน่าย การตัดบททำได้ในกรณีดังนี้

7.1 เมื่อการแสดงนั้นได้ข้อมูลเพียงพอ

7.2 กลุ่มพอจะเดาได้ว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร

7.3 ผู้แสดงไม่สามารถแสดงต่อไปได้เพราะเกิดความเข้าใจผิดบาง

ประการ

7.4 การแสดงจบเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์การแสดง การวิเคราะห์การแสดงจะเป็นไปในรูปแบบใดนั้น มักจะขึ้นกับจุดประสงค์ของการเรียน บางครั้งอาจจะมีการให้ผู้แสดงได้เปิดเผยความรู้สึกและเสนอความเป็นมาก่อนแล้วจึงให้ผู้สังเกตการณ์เสนอความคิดเห็น การอภิปรายนี้จะต้องเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา และเน้นที่เหตุผลของการแสดงออก และพฤติกรรมที่บทแสดงออกมา โดยปกติการอภิปรายจะไม่มุ่งถึงว่าใครแสดงดีหรือไม่ดีอย่างไร นอกจากวัตถุประสงค์ของการแสดงคือ การฝึกทักษะการแสดง การเรียนรู้ทั้งหลายจะอยู่ตรงนี้เป็นสำคัญ ครูจะต้องช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้คิดและหาคำตอบ โดยอาจใช้วิธีตั้งคำถามช่วย

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

หลังจากวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงแล้ว กลุ่มอาจจะเสนอแนะแนวความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจ หรือถ้าหากแสดงครั้งแรก ยังได้ผลไม่เป็นที่พอใจ ครูอาจจะให้มีการแสดงซ้ำหรือเพิ่มเติมก็ได้ เพื่อดูผลอีกครั้งหนึ่ง หากการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็น ครูสามารถข้ามไปขั้นที่ 5 เลย

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้อภิปรายทั่ว ๆ ไป ซึ่งโดยมากจะเป็นการเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องให้กันและกันฟัง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวความคิดกว้างขึ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นว่า สิ่งที่ยุ่เรียนนั้นเกี่ยวกับความเป็นจริงจะทำให้ผู้เรียนสามารถหาข้อสรุปหรือได้แนวความคิดรวบยอดที่ตนสามารถเข้าใจได้

4. การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง กระบวนการในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข่าวสารของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ การแก้ปัญหา การมีความรู้เพิ่มขึ้น และการตัดสินใจ (พุทธชาติ เพชรสถิต.2535:29 อ้างอิงมาจาก Harnack and others.1977 : 12)

สมจิต สวอนไพบูลย์ (2526 : 112 – 121) กล่าวถึงขั้นตอนของการอภิปรายไว้ 3 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 กำหนดรูปแบบการอภิปราย เช่น จัดให้กลุ่มอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย
แบบเป็นคณะหรือได้วาที ตามความเหมาะสม

1.2 กำหนดหัวข้อหรือปัญหาที่จะอภิปราย

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และระยะเวลาการอภิปราย

1.4 ทบทวนบทบาทของผู้อภิปรายเตรียมตัวหรือศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ
เรื่องที่จะอภิปราย

2. ขั้นตอนอภิปราย

2.1 ถ้าครูเป็นผู้นำการอภิปราย ครูควรใช้คำถามประเภทที่กระตุ้นให้คิด
ถามนักเรียนให้ทั่วถึง พยายามอย่าให้คนใดคนหนึ่งผูกขาดการแสดงความคิดเห็นแต่เพียงผู้เดียว
และครูควรพยายามจัดหาอุปกรณ์การประกอบการอภิปราย ตามที่เห็นสมควรพร้อมทั้งใช้เทคนิค
การเสริมแรงเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น

2.2 ถ้านักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำอภิปราย ครูผู้สอนควรต้องคอยดูแล
ช่วยเหลือให้ผู้อภิปราย ทั้งผู้นำการอภิปรายและผู้เข้าร่วมการอภิปรายได้มีโอกาสแสดงความคิด
เห็นอย่างทั่วถึง และบรรลุจุดประสงค์ของการอภิปราย

3. ขั้นสรุปและอภิปราย

3.1 ครูชักถามให้นักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อสำรวจดูความสนใจของนัก
เรียน

3.2 สังเกตการแสดงออกของนักเรียนในด้านความคิดเห็นที่เป็นเหตุเป็นผล

3.3 สังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็นของตน
เองการสนับสนุนความคิดเห็นของคนอื่น ความมั่นใจ การพูดชัดเจนและการรู้จักถามผู้ร่วม
อภิปรายด้วยตนเอง

5. สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองสถานการณ์โดยการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้นักเรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และให้นักเรียน
ปฏิบัติกริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งใน
สถานการณ์จริง นักเรียนอาจไม่กล้าแสดงเพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากเกินไป (ทิตนา
แซมมณี.2522 : 202)

สมพงษ์ จิตระดับ (2522: 15 – 21) กล่าวถึง ขั้นตอนในการนำสถานการณ์จำลองไปใช้ในการ
การเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. **ขั้นเตรียมการ** เป็นขั้นที่เริ่มเข้าสู่บทเรียน โดยการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้เรียน การเล่าเรื่องสรุปของสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ และนำรูปแบบของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น ประสพการณ์ ข้อมูล ความเข้าใจเบื้องต้น การแบ่งกลุ่ม การทำความเข้าใจกับกฎเกณฑ์ กติกาต่าง ๆ บทบาทของผู้เรียนบางคน เป็นต้น

2. **ขั้นดำเนินกิจกรรม** ในขั้นนี้ผู้เรียนจะปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ

3. **ขั้นวิเคราะห์และประเมินผล** เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ครูควรนำให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ประสพการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติตามกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกฎเกณฑ์กติกา การเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาร่วมกัน

4. **ขั้นสรุป** เน้นให้ผู้เรียนเปรียบเทียบเนื้อหาของสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริง การประยุกต์เชื่อมโยงเหตุการณ์จริงกับสถานการณ์จำลองให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

6. **เทคนิคพยากรณ์** หมายถึง ยุทธวิธีในการศึกษาแนวโน้มของเหตุการณ์ สิ่งแวดล้อม และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอนาคต นักอนาคตศาสตร์จะใช้เป็นหลักในการพยากรณ์อนาคต เพราะเทคนิคพยากรณ์เป็นกระบวนการพิจารณาความเป็นไปได้ต่าง ๆ ในอนาคต อย่างมีระบบ และเป็นระบบของการกะประมาณ การคาดการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสังคมหรือการแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ โดยใช้เหตุผลทางตรรกวิทยา นักอนาคตศาสตร์พยากรณ์สิ่งใดก็ตามต้องอาศัยเหตุผลทั่วไป ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับคำถามที่ว่า "อะไรที่อาจเกิดขึ้นได้" หรือ "อะไรที่เป็นไปได้" การตอบคำถามก็ขึ้นอยู่กับข้อมูล หรือคำถามต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการพยากรณ์ เป้าหมายสูงสุดของการพยากรณ์นั้นก็เพื่อประโยชน์ในการวางแผนตัดสินใจ และเพื่อทำให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต โดยมีความเชื่อว่าสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่ได้มาจากการพยากรณ์ย่อมนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมกับสังคมอนาคตที่ดีขึ้น (พนิดา สิ้นสุวรรณ.2529 : 285)

โจเซฟ (Joseph.1974 : 12) กล่าวว่า เทคนิคพยากรณ์ที่ใช้ประกอบการคาดคะเนอนาคตแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. **การพยากรณ์เชิงสำรวจ (Exploratory forecasting)** แบ่งเป็นการค้นหาอนาคตที่เป็นไปได้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 **พิจารณาความสามารถแล้วค้นหาความสามารถที่เป็นไปได้การเปลี่ยนแปลงโอกาส และปัญหาในอนาคต**

1.2 ค้นหาอนาคตที่เป็นไปได้

1.3 ตรวจสอบปัญหา โอกาสและทางเลือกต่าง ๆ

1.4 กำหนดเป้าหมายในอนาคตแล้วพิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นไปได้

1.5 สรุปรวบรวมเป้าหมายในอนาคตใหม่ หากเป้าหมายเดิมเป็นไปได้

2. การพยากรณ์เชิงปทัสสถาน (Normative forecasting) เป็นการพยากรณ์เกี่ยวกับเป้าหมาย ค้นหาแบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับอนาคต โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดเป้าหมาย

2.2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

2.3 พิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้

2.4 วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.5 กำหนดแบบแผนที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. การพยากรณ์โดยใช้ตัวแบบหรือสถานการณ์จำลอง (Forecasting Via Modeling Simulation) เป็นการสร้างตัวแบบหรือสถานการณ์จำลองและคาดคะเนความเป็นไปได้ของอนาคต โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 กำหนดตัวแบบหรือสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับอนาคต

3.2 ศึกษารายละเอียดจากตัวแบบหรือสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเพื่อค้นหาความเป็นไปได้และผลกระทบที่จะมีในอนาคต

3.3 พิจารณาทางเลือกและผลที่จะเกิดขึ้นแล้วตัดสินใจเกี่ยวกับเป้าหมาย

7. เทคนิคแม่แบบ หมายถึง กลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมโดยให้ผู้ประสงค์จะเลียนแบบสังเกตพฤติกรรมแม่แบบที่เขาสนใจ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2530 : 61อ้างอิงมาจาก Bandura. 1968 : 99 –108)

วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ วิธีการคัดเลือกประกอบด้วย

1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายประสงค์ซึ่งจะทำให้ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบ ควรมีความคล้ายคลึงกัน หรือมีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนใจของผู้สังเกตและจะช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน เป็นต้น

1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน จะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตได้เป็นอย่างดี

2. การเสนอตัวแบบ มีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบและให้แรงเสริมแก่ผู้สังเกต เมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างโดยสิ่งเร้าที่จะแนกความแตกต่างจะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้ผู้สังเกตรู้ว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ควรเสนอควบคู่กับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนถาวร และมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวก และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2530 : 61 – 69)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคในชุดการแนะแนว 4 เทคนิค คือ เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 50 – 52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวต่อเพศต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วลัยลักษณ์ ภักดีผล (2533 : 37) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว มีพฤติกรรมความไม่ประมาทในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534 : 56) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร

จำนวน 16 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนการปรับตัวสูงมีการพัฒนาการทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ

ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ (2533 : 64) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแก่งไกรสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 16 คน การศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่สอนโดยการใช้ชุดการแนะแนวมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

มลิวรรณ นิรมลพิศาล (2539 : 35) ได้ศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีกัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีทัศนคติต่อการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

อาภรณ์ เต็มยอด (2537 : 44) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านม่วง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 20 คน ผลของการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่สอนโดยการใช้ชุดการแนะแนวมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ปนัดดา ยิ้มสกุล (2538 : 63) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย กิ่งอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน ผลของการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่า ชุดการแนะแนวสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ในสังคมได้ดีกว่าการสอนแบบปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสน กรุงเทพมหานคร ที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสน กรุงเทพมหานคร ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากประชากรทั้งหมดโดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์บุษบา กันพลซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับผู้วิจัยประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียนจำนวน 80 คน ตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากนั้นเลือกนักเรียนที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาและมีผลการประเมินที่สอดคล้องกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับผู้วิจัย จำนวน 20 คน

2. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
2. โปรแกรมชุดการแนะแนว เรื่องความมีวินัยในตนเอง
3. โปรแกรมข้อสนเทศ เรื่องความมีวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และการสร้างแบบประเมินและประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

1.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ฝ่ายปกครอง และอาจารย์ผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

1.3 นำข้อมูลจาก 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบประเมินวินัยในตนเองของนักเรียน แล้วนำไปให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และอาจารย์ ดร.นันทา สู้รักษาตรวจสอบ

1.4 นำแบบประเมินวินัยในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำการประเมินเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินได้ ค่าความเชื่อมั่น 0.91 และคัดนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง ~~ตัวอย่างแบบประเมินวินัยในตนเอง~~

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้สอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนตาม เกณฑ์ต่อไปนี้

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	ดี
1	หมายถึง	พอใช้
0	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ลักษณะวินัยในตนเอง	การแสดงพฤติกรรม			
	3	2	1	0
1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ - ทำหน้าที่เฝ้ารักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน				

~~2~~ วิธีการสร้างโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดของตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการแนะแนว และวินัยในตนเอง

2.2 สร้างโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.3 นำโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวที่สร้างขึ้นไปให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และอาจารย์ ดร.นันทา สู้รักษา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา และวิธีการ

2.4 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหาและเวลา

2.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในกลุ่มตัวอย่างต่อไป โดยผู้วิจัยทดลองทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์ และวันพุธ รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2544 – วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2544

3. วิธีการสร้างโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษารายละเอียดของตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

3.2 สร้างโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ค้นคว้า

3.3 นำโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และอาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.4 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหาและเวลา

3.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในกลุ่มควบคุมต่อไป โดยผู้วิจัยดำเนินการทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันอังคารและวันพฤหัสบดี รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 – วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2544

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized control group pretest posttest design

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized control group pretest posttest design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T ₁ E	XE	T ₂ E
RC	T ₁ C	XC	T ₂ C

ความหมายของสัญลักษณ์

RE	แทน กลุ่มทดลอง
RC	แทน กลุ่มควบคุม
T ₁ E	แทน การทดสอบวินัยในตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง
T ₁ C	แทน การทดสอบวินัยในตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม
XE	แทน การใช้ชุดการแนะแนว
XC	แทน การให้ข้อเสนอแนะ
T ₂ E	แทน การทดสอบวินัยในตนเองหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
T ₂ C	แทน การทดสอบวินัยในตนเองหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนทดลอง ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย ประเมินวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบประเมินวินัยในตนเองของนักเรียน แล้วบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. ขณะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองตามโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว โดยดำเนินการทดลองจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันอังคาร และวันพฤหัสบดี จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2544 – วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2544

2.2 กลุ่มควบคุมผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการตามโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์ และวันพุธ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 – วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2544

3. ภายหลังจากทดลองผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยประเมินพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียน ทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ ก่อนการทดลอง แล้วทำการบันทึกคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

4. นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบ สมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอแนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับ ข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๒๕ มิ.ย. ๔๔ - ๑ ส.ค. ๔๕

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ค่ามัธยฐาน หมายถึงค่าที่อยู่ตรงตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูลแต่ละชุด
- 1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

$$QD = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$$

Q_3	หมายถึง	ค่าของข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่า มี 3 ใน 4 ของข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่า หรือเท่ากับค่านี้
Q_1	หมายถึง	ค่าของข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่า มี 1 ใน 4 ของข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่า หรือเท่ากับค่านี้

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของการประเมิน โดยการหาความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{xy}	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
N	หมายถึง	จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล

$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร X
$\sum Y$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร Y
$\sum XY$	หมายถึง	ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร X กับคะแนนของตัวแปร Y เป็นคู่ ๆ ในรูปคะแนนดิบ
$\sum X^2$	หมายถึง	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบของตัวแปร X
$\sum Y^2$	หมายถึง	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบของตัวแปร Y

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Match Paires Signed – Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 111)

3.2 เปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ แมน วิทนี (The Mann – Whitney U Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 149)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของควมมีวินัยในตนเอง
QD.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของควมมีวินัยในตนเอง
Mdn(diff)	แทน	ค่ามัธยฐานของความแตกต่างของควมมีวินัยในตนเอง
QD.(diff)	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของความแตกต่างของควมมีวินัยในตนเอง
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบของแมน – วิทนีย์
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบของวิลคอกัน

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

เปรียบเทียบควมมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนการใช้ชุดการแนะแนวกับกลุ่มควบคุม ก่อนการได้รับข้อเสนอแนะ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบควมมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนการใช้ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุม ก่อนการได้รับข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn	Q.D	U
กลุ่มทดลอง	10	50	9	45
กลุ่มควบคุม	10	52	7.25	

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการทดลองควมมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนการใช้ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุม ก่อนการได้รับข้อเสนอแนะ ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

กลุ่มทดลอง	N	Mdn	Q.D	T
ก่อนการทดลอง	10	50	7.25	0**
หลังการทดลอง	10	63.5	5.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มทดลอง ที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีความมีวินัยในตนเองสูง
 ขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้ชุดการแนะแนวทำให้นักเรียนมีวินัยในตน
 เองสูงขึ้น

3. เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอ ดัง
แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอ

กลุ่มควบคุม	N	Mdn	Q.D	T
ก่อนการทดลอง	10	52	7.25	0**
หลังการทดลอง	10	59	3.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มควบคุม ที่ได้รับการให้ข้อเสนอมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการให้ข้อเสนอ ทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเองสูง
ขึ้น

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง หลังการใช้ชุด
การแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง หลังการใช้ชุด
การแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn _(diff)	Q.D _(diff)	U
กลุ่มทดลอง	10	17.5	4.5	16**
กลุ่มควบคุม	10	14	4	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวกับ
กลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ มีวินัยในตนเองสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอแนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
2. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อเสนอแนะ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากประชากรทั้งหมดโดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยของความร่วมมือจากอาจารย์บุษบา กันพล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับผู้วิจัยประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียนจำนวน 80 คน ตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วผู้วิจัยเลือกนักเรียนที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาและมีผลการประเมินที่สอดคล้องกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับผู้วิจัยได้นักเรียนจำนวน 20 คน

2. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาวินัยในตนเอง แบ่งเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การใช้ชุดแนะแนว

3.1.2 การให้ข้อเสนอเทศ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
2. โปรแกรมชุดการแนะแนว เรื่องความมีวินัยในตนเอง
3. โปรแกรมข้อเสนอเทศ เรื่องความมีวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized control group pretest posttest design

1. ก่อนทดลอง ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย ประเมินวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบประเมินวินัยในตนเองของนักเรียน แล้วบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. ขณะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองตามโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว โดยดำเนินการทดลองจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันอังคาร และวันพฤหัสบดี จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2544 — วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2544

2.2 กลุ่มควบคุมผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการตามโปรแกรมการให้ข้อเสนอเทศ โดยใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์ และวันพุธ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 — วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2544

3. ภายหลังจากทดลองผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยประเมินพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ก่อนการทดลอง แล้วทำการบันทึกเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

4. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอแนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะมีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น หลังจากใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่าชุดการแนะแนวสามารถนำมาพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบไปด้วยเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง และกรณีตัวอย่าง โดยในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ กันตามความเหมาะสม ซึ่งในการใช้เทคนิคต่าง ๆ จะดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกจะเป็นการชี้แจงวัตถุประสงค์ กติกาต่าง ๆ และการสนทนาเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม และขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ตามเทคนิคที่กำหนด เพื่อให้นักเรียนได้มีการคิด อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม และที่สำคัญนักเรียนได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และมีขั้นตอนของการประยุกต์

หลักการต่าง ๆ จากขั้นตอนที่ 2 มาสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยนักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ในแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของกิจกรรม และเกิดความตระหนักถึงประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองจากกิจกรรม จึงทำให้ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดการแนะแนว

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534 : 56) ได้ศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการแนะแนวมีการทำงานกลุ่มเหมาะสมขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ อีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการแนะแนวมีการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศเหมาะสมขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2 จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงว่าการให้ข้อเสนอแนะ สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้ในการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการแจกเอกสาร ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ในหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกเอกสารให้นักเรียนอ่าน ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปจากเอกสารที่อ่าน และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีวินัยในตนเองทำให้นักเรียนได้รับความรู้และเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง จึงทำให้ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในกลุ่มควบคุมสูงขึ้น หลังจากได้รับข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2521 : 12 — 73) ที่กล่าวว่า การให้ข้อเสนอแนะจะให้ผู้ที่ได้รับรู้รายละเอียดบางประการที่จำเป็นต่อการตัดสินใจหรือปรับปรุงส่วนที่บกพร่องและมีส่วนช่วยพัฒนาให้ผู้รับข้อเสนอแนะเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องว่าจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างไรจึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ มีความเข้าใจตนเองถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้การได้รับข้อเสนอแนะยังเป็นการเสริมสร้างรากฐานที่ดีในการปรับปรุงลักษณะต่าง ๆ ของตนเองให้ดีขึ้นอย่างเต็มที่ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ จารุลักษณ์ พิณพรหมราช (2529 : 50) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุม

คงคา กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม และกลุ่มควบคุมได้รับข้อสนเทศ ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มควบคุมซึ่งได้รับข้อสนเทศ มีพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อสนเทศ

3. นักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนวมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นได้มากกว่าการได้รับข้อสนเทศ ทั้งนี้ เพราะ ชุดการแนะแนวเป็นวิธีการที่มีระบบ มีขั้นตอน มุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง นักเรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยใช้เทคนิคและวิธีการหลากหลาย ได้แก่ เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง พร้อมทั้งมีสื่อประกอบต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร แผ่นภาพ ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วินิจ เกตุขำ และคมเพชร จัตุรศุกุล (2522 : 170) ที่เชื่อว่า การสอนโดยให้ประสบการณ์ตรงจะทำให้เกิดความประทับใจมากกว่าการสอนโดยมุ่งพัฒนาความรู้เพียงอย่างเดียว และนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลอง เป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ชอบความแปลกใหม่ ชอบแสดงออก และในโปรแกรมการชุดการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกิจกรรมที่นักเรียนได้มีการแสดงออกอยู่เสมอ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงสถานการณ์จำลอง นักเรียนจะมีโอกาสในการสวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับความเป็นจริง ส่วนกรณีตัวอย่างนั้นก็เป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถพบเห็นได้ใกล้ตัว ทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้นักเรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าในเรื่องที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ได้ดียิ่งขึ้น เกิดการเรียนรู้ เกิดความตระหนักในคุณค่าและนำไปปฏิบัติได้ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเทศะนั้นมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อสนเทศ แต่ก็ยังสูงขึ้นน้อยกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการแนะแนว เพราะการให้ข้อเทศะนั้นนักเรียนไม่มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมทำให้ความสนใจของนักเรียนมีน้อย จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการทดลองทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลองนักเรียนจะมีความกระตือรือร้น มีความตื่นตัวกับกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์เสมอ ๆ ส่วนในกลุ่มควบคุมจะไม่มี ความกระตือรือร้นเท่ากับกลุ่มทดลอง เพราะไม่มีกิจกรรมอื่น นอกเหนือจากเอกสารที่นักเรียนจะได้ศึกษา ซึ่งอาจเป็นผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความมีวินัยในตนเองได้น้อยกว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการแนะแนว ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เมื่อผู้วิจัยสอบถามนักเรียนพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองรู้สึกตื่นตัวอยากรู้ว่าในแต่ละครั้งผู้วิจัยจะนำกิจกรรมใดมาให้นักเรียนปฏิบัติ รู้สึกชอบแสดงบทบาทสมมติ เพราะได้สวมบทบาทต่าง ๆ กันไป ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความรู้สึกว้าเหว่ที่ได้รับมีประโยชน์ แต่ไม่รู้สึกสนุกในการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การวิจัยในครั้งนี้พบว่า การใช้ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง
2. ผู้ที่จะใช้ชุดการแนะแนวในการพัฒนาวินัยในตนเองนั้นควรมีความรู้ในเรื่องเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในชุดการแนะแนว ซึ่งได้แก่ เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง
3. ควรเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนพร้อมและสะดวก เพราะหากใช้เวลาในช่วงที่กลุ่มตัวอย่างไม่พร้อมจะทำให้การใช้กิจกรรมในโปรแกรมต่าง ๆ ไม่ได้ผลอย่างเต็มที่
4. ควรมีการติดตามผลความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง 3 เดือน หรือ 6 เดือน เพื่อดูว่าความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในชั้นอื่น ๆ ด้วย เพื่อนำไปพัฒนาต่อไป
2. ควรสร้างโปรแกรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองโดยใช้เทคนิคอื่น ๆ เช่น กิจกรรมกลุ่ม เทคนิคแม่แบบ การให้คำปรึกษา เป็นต้น
3. ควรศึกษาการใช้ชุดการแนะแนวกับตัวแปรอื่น เช่น พัฒนาคุณธรรมด้านความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นผู้นำ
4. ในเทคนิคกรณีตัวอย่าง กรณีตัวอย่างที่ใช้ควรมีความน่าสนใจ ท้าสมัย เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ✓ กรุณา กิจชัยน. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน ภายนอกตนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- กันยา ประสงค์เจริญ. (2526). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- ✓ กัลยา สุวรรณรอด. (2537). การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- คำนิง อยู่เลิศ. (2539). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- จิตรา ชนะกุล. (2539). ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมแบบกลุ่มย่อย. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- จิราพร อรุณพลทรัพย์. (2541). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, อัดสำเนา.
- จำเนียร ชวงโชติ. (2521). ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคล. โรงพิมพ์รามคำแหง.
- ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. (2539). โครงการวิจัยเรื่อง "การปลูกฝังวินัยของคนในชาติ" โครงการย่อยที่ 1 : การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 56 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชม ภูมิภาค. (2525). "บูรณาการของประสบการณ์ทางการศึกษา", ศึกษาศาสตร์ มิถุนายน - ธันวาคม 2525.
- ขวลี นาคทัต. (2524). อิทธิพลกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรมและความมีวินัยแห่งตน. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.

ชิตกมล สังข์ทอง. (2535). การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2522). คู่มือจริยธรรมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

✓ ชาติ บุญนิธิวิช. (2541). การเปรียบเทียบผลการใช้สัญลักษณ์เงื่อนไข ต่อการให้หลักฟรีแมคเพื่อพัฒนาการมีวินัยในการใช้ห้องสมุด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ช.ชนบท. (2529). "วินัยในตนเองสอนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร", ประชาศึกษา. ธันวาคม.

✓ ญัฐพร สตาภรณ์. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนายร้อย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

✓ ดวงใจ เนตรโรจน์. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

✓ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ทศนา แหมมณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์.

✓ ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวเพื่อต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

นิภา วิจิตรศิริ. (2525). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค สรภกิจพิทยา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

นิภา ศรีไพโรจน์. (2528). สถิตินอนพราราเมตริก. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

✓ ปัทมिता ศักดิ์อุดม. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเอง ตามการรับรู้ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2528). ปัญหาในระดับมัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.

เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์. (2534). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.

ปนัดดา ยิ้มสกุล. (2538). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย กิ่งอำเภอกำแพงแสน จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.

ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรดิฏ. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย.

มลิวรรณ นิรมลพิศาล. (2539). ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุกัน กรุงเทพมหานคร. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.

พนัส หันนาคินทล. (2524). "การสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน" แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. เอกสารการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย, มกราคม 2524.

พนิดา สิ้นสุวรรณ. (2527). การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในวิชาสังคมศึกษาเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดลำนเา.

พรรัตน์ แก่นทอง. (2529). การใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

*พระราชวรมนิ. (2520). พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

พฤษชาติ เพชรสถิต (2525). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปราย
กลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
วัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

X เพียว เกาทัณฑ์ทอง (2534). การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

/ ภัทรา นิคมานนท์. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ
วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ปฏิญญา สาร. (2523). การบริหารการศึกษา. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

ยุพดี เตชะอังกูร. (2525). การทดลองเขียนหนังสือเล่มเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่ง
ตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

เยาวภา เตชะคุปต์. (2517). ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถม
ศึกษาวิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 18
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

โรจนา ศุขะพันธุ์. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนัก
ศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

/ ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2525). การทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2524). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์.

✓ วรรณวิภา ทองงอก. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ความ
 สัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร. อัดสำเนา.

วลัยลักษณ์ ภักดีผล. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียน
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

✓ วสัน ปูนผล. (2542). การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
 บางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สำนัานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2522). กระบวนการกลุ่ม.โอเดียนสโตร.

✓ วิวัฒน์ อัศวานิชย์. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร. อัดสำเนา.

✓ วิภาวัน มูลสถวน. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร. อัดสำเนา.

✓ สมจิต สวณไพบูลย์. (2526). วิทยาศาสตร์สำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

✓ สมชาย สิงห์พันธ์. (2526). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตน
 เองในการสอนจริยธรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีแบบซินดิเคท กับการสอน
 ตามคู่มือแนวการสอนของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

✓ สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). กระบวนการสอนจริยศึกษา. เอกสารคำสอนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน
 ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

✓ สมยศ พุทธนิมิต. (2533). การพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคมศึกษา ตามความ
 คิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 อัดสำเนา.

- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). ผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญานิพนธ์ วท.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- ✓ สุโท เจริญสุข. (2520). บทศึกษาจิตวิทยาเพื่อการศึกษา การแนะแนวสุขภาพจิตในโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ✓ ลำรวย วรเดชะคงคา. (2534). ผลของการฝึกอบรมทางศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิตลักษณะของนัก
เรียนที่เข้าโครงการบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อนที่วัดม่วง หนองแขม. ปรินญานิพนธ์
กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- เสาวนีย์ ศรีมนตรี. (2539). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้สถานการณ์
จำลองที่มีต่อวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา)
อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- ✓ อนุชิต สงแสง. (2530). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน, อุดลำนเา.
- ✓ อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้าน
ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา. ✓
- อาภรณ์ เต็มยอด. (2537). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางม่วง อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- อัจฉิมา จินวาลา. (2535). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับ
ผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเลือน้อย
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- ✓ Authur S. Reber. (1985). *The Penguin : Dictionary of psychology*. England : Penguin
Group Inc.
- ✓ Ausubel Dawid P. (1965). *Educatio nal Psychology*. Chicago: Holt Rinehare and
Winston.

Ayllon, and Roberts. (1974). "Elementary Discipline Problem by Strengthening Academic performance," *Journal of Applied Behavior analysis*.

Baruch, D. (1949). *New Ways in Discipline*. New Wittesey House.

Brisbane, Holly E. (1994). *The development Child : Understanding Children and Parenting*. 6th ed. New York : Glencoe.

✓ Broden, M. and other. (1970). "Effects of teacher's Attending Behavior of Two Boys at Adjacent Desk" *Journal of Applied Behavior Analysis*. 3(3) : 199 – 203A; Fall.

* Drever, James. Ed. (1972). *A Dictionary of Psychology*. 14th ed. Middlesex : Penguin Books.

✓ English, H.B. and English A.C. (1958). *A Comprehensive dictionary of psychology and Psychoanalytical Terms*. Longman Green and Co.

✓ * Good, Carter V. (1959). *Dictionary of education*. New York: Mc Graw-hill Book company, Inc.

✓ Jersild, Arthur T. (1968). *Children psychology*. Engle – wood Cliffs : Prentice Hall, Inc.

Joseph, Earl C. (1974). *Futurism in Education : Introduction to Studying the Future* California : McCutchan Publishing. Corporation.

✓ Mussen, Paul H. and John Janeay Conger. (1969). *Child Development and Personality*. New York: Harper and Row.

Nauman, James L. (1983). "Relationships of Secondary School Discipline to school Climate", *Dissertation Abstracts International*. 44 : 345 – A: August, 1983.

Sheviakov and Fritz. (1955). *Discipline for Today's Children and Youth*. Washington D.C.: National Education Association.

Vincent, Elizabeth Lee. (1961). *Human Psychological Development*. New York: The Ronald Press Company.

✓ Weisfeld, David. (1974). "Cognitive styles of Child Discipline", *Dissertation Abstracts International*. 35(4) : 1930 – B: October, 1974.

✓ Wiggins, Jerry S. and other. (1971). *The psychology of Personality Reading*. Addison – Wesley.

ภาคผนวก ก

1. แบบประเมินความมีวินัยในตนเอง
2. ตารางโปรแกรมชุดการแนะแนวเรื่องวินัยในตนเอง
3. โปรแกรมชุดการแนะแนวเรื่องวินัยในตนเอง
4. ตารางโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่องวินัยในตนเอง
6. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่องวินัยในตนเอง

แบบประเมินวินัยในตนเอง

ชื่อนักเรียน.....ชั้น ม.1 / วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้สอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	ดี
1	หมายถึง	พอใช้
0	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ลักษณะวินัยในตนเอง	การแสดงพฤติกรรม			
	3	2	1	0
1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่				
- ทำหน้าที่เฝ้ารักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน				
- ทำหน้าที่เฝ้ารักษาความสะอาดภายในห้องเรียน				
2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด				
- ซักถามเมื่อไม่เข้าใจ				
- ฝึกทำแบบฝึกหัดสม่ำเสมอ				
3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน				
- ยอมรับผลงานของตนไม่ว่าจะมีข้อผิดพลาดหรือไม่				
- แก้ไขงานทุกครั้งเมื่อผิดพลาด				
4. ส่งงานตามกำหนดเวลา				
- ส่งการบ้านตามกำหนดเวลา				
- ส่งรายงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา				
- จัดป้ายนิเทศตามกำหนดเวลา				
5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา				
6. มาโรงเรียนตรงเวลา				
7. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน				
8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต				
9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว				
10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้				
รวม				

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนและครู 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมการใช้ชุดการแนะแนวตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวน ครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง	1. ครูแนะนำตนเองและทักทายนักเรียน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม "ใครคือที่สุด" โดยมีกติกา ดังนี้ 2.1 ครูให้นักเรียนเป็นแมวมองหาเพื่อนในกลุ่มที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ในบัตร ตัวอย่างเช่น คนที่แต่งกายเรียบร้อยที่สุดในกลุ่ม คือ เหตุผล..... 2.2 ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น เพื่อให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนลงในบัตรคำ 2.3 สัมภาษณ์ทำความรู้จักกับเพื่อนที่ตนเลือก 2.4 ครูให้นักเรียนเฉลยชื่อเพื่อนที่ตนเองเลือกไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ 2.5 ปฏิบัติกิจกรรมไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคน 3. ครูสรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรม "ใครคือที่สุด" ว่า เพื่อให้นักเรียนได้คุ้นเคยกัน มีความสนิทสนมกับเพื่อนมากขึ้น เพื่อจะได้ทำความรู้จัก และสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนอื่น ๆ รู้จักด้วยสำหรับบุคคลที่ไม่ได้ถูกเลือกนั้น เราอาจยังไม่ทราบว่าเพื่อนมีลักษณะตามที่ระบุไว้หรืออาจจะมีลักษณะด้านอื่น ๆ ที่เรายังไม่ทราบก็เป็นได้ การที่จะทำให้เรารู้จักบุคคลอื่น เราควรสนใจเข้าไปพูดคุยให้ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น เพราะเพื่อนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน การที่เราอยู่

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ร่วมกันทำกิจกรรม จะทำให้เราได้เรียนรู้บุคคลและสิ่งต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น 4.ครูชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง 5.ครูแนะนำแนวทางในการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน พร้อมทั้งนัดหมายวัน – เวลาและสถานที่ในการพบกันในแต่ละครั้ง
2	วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่	1. เพื่อให้สมาชิกได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้สมาชิกได้รู้ถึงประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้วิจัยใช้เกมโดยดำเนินการดังนี้ 1.แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่ม 2.แจกกระดาษ – ดินสอให้สมาชิกทุกคน 3.ให้สมาชิกทุกคนเขียน - หน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน - พฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 4.ให้สมาชิกแต่ละคนอ่านความคิดของตนเองเขียนไว้ให้เพื่อนในกลุ่มย่อยฟัง 5.ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมว่าสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มคิดว่าพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีอะไรบ้างแล้วส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนในชั้นฟัง 6.เมื่อตัวแทนกลุ่มออกมารายงานแล้ว ให้สมาชิกกลุ่มเดิมระดมสมอง เขียนประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ให้ได้มากที่สุด โดยใช้เวลา 10 นาที 7.สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันรายงานความ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			คิดของกลุ่ม แล้วรวมเป็นกลุ่มเดียว 8.ครูและสมาชิกอภิปรายร่วมกัน ดังนี้ - การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ กระทำได้เช่นไร - ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว - ถ้านักเรียนไม่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่จะเกิดอะไรขึ้น
3	วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่	1.เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลเสียของการหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย 2.เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1.ขั้นนำ ครูกล่าวทักทาย สันทนา กับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 2.ขั้นดำเนินการ 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน 2.2 ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “ถ้าเป็นอนุรักษ์” เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปรึกษาและแสดงความคิดเห็น 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ในหัวข้อดังต่อไปนี้ - บุคคลใดบ้างที่นักเรียนอยากจะทำงานร่วมด้วยและไว้ใจที่จะมอบหมายงานให้ - นักเรียนคิดว่าอนุรักษ์ควรประพฤติตนอย่างไร - บุคคลแบบใดที่นักเรียนไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			- ถ้านักเรียนมีเพื่อนเช่นเดียวกับอนุรักษ นักเรียนจะทำอย่างไร 2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิด เห็นกับนักเรียน 3.ขั้นสรุป 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการ อภิปรายและการสรุปของครู 3.2ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับ จากกิจกรรม
4	วินัยในตนเอง : ความพากเพียร ที่จะทำหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย ให้ดีที่สุด	1.เพื่อให้สมาชิกตระหนัก ถึงความสำคัญของความ พากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย 2.เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ ของตน ไม่ละเลยทอด ทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย	1.ขั้นนำ ครูกล่าวทักทาย สันทนา กับนักเรียนและ อธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้ งนี้ 2.ขั้นดำเนินการ 2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2 กลุ่ม 2.2 ครูชี้แจงกติกาเกมสิ่งละอันพันละน้อย แล้วดำเนินการขั้นตอนดังนี้ - ครูแจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่ม - นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับ สิ่งที่จะประดิษฐ์ และช่วยกันนำเศษวัสดุที่ เหลือใช้จัดเป็นเรื่องราวบนกระดาษโปสเตอร์ สี เมื่อหมดเวลา 30 นาทีทุกกลุ่มต้องยุติการ ปฏิบัติการ - ครูนำผลงานของทุกกลุ่มมาแสดงให้แต่ ละกลุ่มชม - ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อดัง ต่อไปนี้ - ผลงานของแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร - มีความรู้สึกอย่างไรกับการที่ต้องทำงานที่

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ได้รับมอบหมาย - นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรถ้าเพื่อนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยกันทำงาน 2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. ขั้นสรุป 3.1 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์จากกิจกรรม โดยสรุปให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย, ผลเสียของการพากเพียรต่องานที่ได้รับมอบหมาย และการรู้จักหน้าที่ของตน ไม่ละเลยทอดทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย 3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปจากกลุ่ม 3.3 นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการพากเพียรปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และประยุกต์หลักการนำไปปฏิบัติได้
5	วินัยในตนเอง : ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตนเอง	1.เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงการยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน 2.เพื่อให้สมาชิกรู้ถึงประโยชน์ของการยอมรับและปรับปรุงแก้ไขงานของตน	ผู้วิจัยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1.ขั้นนำ ครูกล่าวทักทาย สันทนา กับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 2.ขั้นดำเนินการ 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน 2.2 ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องของบุญล้อม เพื่อให้ นักเรียนร่วมกันปรึกษาและ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			แสดงความคิดเห็น 2.3นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้ - นักเรียนคิดว่าบุญล่อมมีนิสัยอย่างไร - นักเรียนคิดว่าการทำงานที่ไม่ยอมรับในผลงานของตนนั้นจะเกิดผลดีผลเสียอย่างไร - นักเรียนคิดว่าเราควรปรับปรุงแก้ไขผลงานของเราหรือไม่ เพราะเหตุใด 2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3.ขั้นสรุป 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายและการสรุปของครู 3.2 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม
6	วินัยในตนเอง : ส่งงานตาม กำหนดเวลา	เพื่อให้นักเรียนเห็น ประโยชน์ของการส่งงาน ตามกำหนดเวลา	ผู้วิจัยใช้เทคนิคสถานการณ์จำลองโดยมีขั้นตอนดังนี้ 1.ขั้นนำ ครูสนทนาและชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนฟัง 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 เล่าเรื่องสถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของวสันต์" ให้นักเรียนฟัง 2.2 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ 2.3 นักเรียนแสดงบทบาทสถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของวสันต์" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดู

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3.ชั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปวิเคราะห์บทบาทที่แสดง
7	วินัยในตนเอง : การเข้าห้องเรียนตรงเวลา, การมาโรงเรียนตรงเวลา	1. เพื่อตระหนักถึงการตรงต่อเวลา 2. เพื่อให้รู้ถึงประโยชน์ของการตรงต่อเวลา 3. เพื่อให้รู้โทษของการไม่ตรงต่อเวลา	ผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นนำ ครูกล่าวทักทาย สันทนาการกับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ครูถามความสนใจจากนักเรียนเพื่อแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดง 2.2 นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "บทเรียนของดิเรก" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดูเพื่อนแสดง 2.3 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาททั้งผู้แสดงและผู้ชมในขณะปฏิบัติกิจกรรม 2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน 3. ชั้นสรุป 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายและการสรุปของครู 3.2 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	วินัยในตนเอง : แต่งกายถูกระเบียบ	1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจ และสนใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนในเรื่องเครื่องแต่งกาย 2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎ และระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ชี้นำ ครูกล่าวทักทาย สันทนาแก่นักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้ 2. ขั้นตอนการ 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน 2.2 ครูให้นักเรียนดูภาพ จำนวน 3 ภาพ ภาพทั้งหมดเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ขวให้นักเรียนพิจารณาภาพ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วให้นักเรียนพิจารณาประเด็นปัญหาในการอภิปราย - นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุของการแต่งกายผิดระเบียบ - การแต่งกายถูกระเบียบจะเกิดผลอย่างไรบ้าง และการแต่งกายไม่ถูกระเบียบจะเกิดผลอย่างไร - ถ้านักเรียนเป็นเด็กคนนั้น นักเรียนจะแก้ไขปรับปรุงตนเองหรือไม่อย่างไร - ให้เวลาสมาชิกอภิปรายร่วมกันตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วดำเนินการสอบถามสมาชิกตามประเด็นต่าง ๆ 3. ขั้นสรุป 3.1 ให้สมาชิกทั้งหมดและผู้ดำเนินการสรุปร่วมกันว่า ถ้าสมาชิกเป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้ จะทำอย่างไร 3.2 ผู้ดำเนินการสรุปการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	วินัยในตนเอง : ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต, ไม่หลบหนีการเข้าแถว	1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตนเองที่ต้องปฏิบัติ ในโรงเรียน ในเรื่องของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการเข้าแถวในเวลาเช้า 2. เพื่อให้สมาชิกทราบถึงผลดีและผลเสียของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการหลบหนีการเข้าแถว	ผู้วิจัยใช้เทคนิคบทบาทสมมติ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นนำ ครูสนทนากลุ่มถามนักเรียนว่า มีใครเคยทำผิดกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของโรงเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้น แล้วขออาสาสมัครแสดงบทบาทตามที่กำหนด โดยใช้เวลา 25 – 30 นาที 2.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน ในหัวข้อต่อไปนี้ - ชာตรีรายงานเรื่องความผิดของสุรศักดิ์ให้ครูทราบเพราะเหตุใด - ถ้านักเรียนเป็นชาตรีและสุรศักดิ์ นักเรียนจะทำอะไรเพราะเหตุใด - ความดีของชาตรีและสุรศักดิ์คืออะไร 2.3 ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย 3. ขั้นสรุป ครูสรุปและนักเรียนช่วยกันสรุปว่าฐานะของนักเรียนควรทำอะไรในห้องเรียน และหน้าที่ของนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าแถวในตอนเช้า และหากทำผิดควรทำอย่างไรต่อไป
10	วินัยในตนเอง : ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้	1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะรักษาความสะอาด	ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นนำ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		ของโรงเรียน 2.เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของทิ้งขยะในที่ที่จัดให้และผลเสียของการไม่ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้ 3.เพื่อให้สมาชิกเสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน	ครูสนทนานำบทเรียนและกล่าวว่า “ครูมีรูปภาพจะให้นักเรียนดูจำนวน 3 ภาพ ภาพทั้งหมดนี้เป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ขอให้นักเรียนพิจารณาภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” 2. ขั้นตอนการ 2.1ครูแจกรูปภาพให้สมาชิกทั้งหมดได้ศึกษาร่วมกันพร้อมทั้งประเด็นปัญหาประกอบรูปภาพ ซึ่งจะใช้เป็นปัญหำนำในการอภิปราย - เด็ก 2 กลุ่มที่เห็นในภาพมีการกระทำแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร - การทิ้งขยะของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม จะเกิดผลอย่างไรบ้าง - นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำของเด็ก ๆ ในภาพ - ถ้านักเรียนเป็นเด็กในภาพจะเลือกทำแบบใด 2.2ให้เวลาสมาชิกอภิปราย ร่วมกันตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วครูสอบถามสมาชิกตามประเด็นนั้น 2.3ให้สมาชิกทั้งหมดและครูสรุปร่วมกันว่า ถ้าสมาชิกเป็นนักเรียนของห้องนั้น จะทำอย่างไร 3.ขั้นสรุป ครูสรุปเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน บทบาทของนักเรียนต่อการรักษาความสะอาดของโรงเรียน การทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	วินัยในตนเอง :	1.เพื่อให้สมาชิกได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยในตนเอง 2.เพื่อให้สมาชิกได้รู้ถึงผลดีของการมีวินัยในตนเองและผลเสียของการไม่มีวินัยในตนเอง	1.แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่ม 2.แจกกระดาษ – ดินสอให้สมาชิกทุกคน 3.ให้สมาชิกทุกคนเขียน - พฤติกรรมที่แสดงถึงความมีวินัยในตนเองของนักเรียน - ผลดีของการมีวินัยในตนเองและผลเสียของการไม่มีวินัยในตนเอง 4.ให้สมาชิกแต่ละคนอ่านความคิดของตนที่เขียนไว้ให้เพื่อนในกลุ่มย่อยฟัง 5.ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมว่าสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มคิดว่าพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีวินัยในตนเองมีอะไรบ้าง แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนในชั้นฟัง 6.เมื่อตัวแทนกลุ่มออกมารายงานแล้ว ให้สมาชิกกลุ่มเดิมระดมสมอง เขียนประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองให้ได้มากที่สุด โดยใช้เวลา 10 นาที 7.สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันรายงานความคิดของกลุ่ม แล้วรวมเป็นกลุ่มเดียว 8.ครูและสมาชิกอภิปรายร่วมกัน ดังนี้ 8.1 การมีวินัยในตนเองกระทำได้เช่นไรบ้าง 8.2 ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว 8.3 ถ้านักเรียนไม่มีวินัยในตนเองจะเกิดอะไรขึ้น

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น 2. เพื่อให้นักเรียนสรุปทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง	ครั้งที่ 12 “ปัจฉิมนิเทศ” 1. ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยในตนเอง 2. ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พร้อมทั้งบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม และครูสรุปเพิ่มเติม 3. ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ 4. ปิดการกิจกรรมพัฒนาวินัยในตนเอง พร้อมทั้งขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ

คู่มือครู

คำชี้แจงทั่วไป

ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีวินัยในตนเองดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
4. ส่งงานตามกำหนดเวลา
5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา
6. มาโรงเรียนตรงเวลา
7. แต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน
8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต
9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว
10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูในการนำไปใช้ประกอบการสอนและพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน

วิธีการใช้

1. ศึกษาคู่มือการใช้ชุดการแนะแนวและทำความเข้าใจกับกิจกรรมที่นำไปใช้
2. สำนวณสื่อที่มีอยู่ในแต่ละเรื่อง และเตรียมสื่อให้พร้อม ก่อนจะนำไปใช้ประกอบการสอน
3. จัดสถานที่และเตรียมเครื่องมือให้พร้อมก่อนเวลาสอน
4. เตรียมเอกสารให้พร้อมตามจำนวนนักเรียน

เครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้วัดวินัยในตนเอง คือ "แบบประเมินวินัยในตนเอง"

ความมีวินัยในตนเอง

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะเป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยเกิดจากความสำนึกตัวขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอกและภายในเป็นอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

ลักษณะของนักเรียนที่มีวินัยในตนเองสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดังนี้คือ

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
4. ส่งงานตามกำหนดเวลา
5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา
6. มาโรงเรียนตรงเวลา
7. แต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน
8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต
9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว
10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 1

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	ปฐมนิเทศ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	“ใครคือที่สุด”
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนและครู
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมการใช้ชุดการแนะแนวตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำตนเองและทักทายนักเรียน
2. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม “ใครคือที่สุด” โดยมีกติกาดังนี้
 - 2.1 ครูให้นักเรียนเป็นแมวมองหาเพื่อนในกลุ่มที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ในบัตร ตัวอย่างเช่น
คนที่แต่งกายเรียบร้อยที่สุดในกลุ่ม
คือ
เหตุผล.....
 - 2.2 ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น เพื่อให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนลงในบัตรคำ
 - 2.3 สัมภาษณ์ทำความรู้จักกับเพื่อนที่ตนเลือก
 - 2.4 ครูให้นักเรียนเฉลยชื่อเพื่อนที่ตนเองเลือกไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ
 - 2.5 ปฏิบัติกิจกรรมไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคน
3. ครูสรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรม “ใครคือที่สุด” ว่า เพื่อให้นักเรียนได้คุ้นเคยกันมีความสนิทสนมกับเพื่อนมากขึ้น เพื่อจะได้ทำความรู้จัก และสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนอื่น ๆ รู้จักด้วยสำหรับบุคคลที่ไม่ได้ถูกเลือกนั้น เราอาจยังไม่ทราบว่าเพื่อนมีลักษณะตามที่ระบุไว้หรืออาจจะมีลักษณะด้านอื่น ๆ ที่เรายังไม่ทราบก็เป็นได้ การที่จะทำให้เรารู้จักบุคคลอื่น เราควรสนใจเข้าไปพูดคุยให้ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น เพราะเพื่อนแต่ละคนจะมี

ความแตกต่างกัน การที่เราอยู่ร่วมกันทำกิจกรรม จะทำให้เราได้เรียนรู้บุคคลและสิ่งต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

4. ครูชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง
5. ครูแนะนำแนวทางในการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน พร้อมทั้งนัดหมายวัน – เวลาและสถานที่ในการพบกันในแต่ละครั้ง

อุปกรณ์

บัตรคำ จำนวน 10 ชิ้น (ระบุลักษณะที่แตกต่างกัน)

แนวสรุป

เพื่อนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน มีข้อดีและข้อเสียต่างกัน ในการที่จะรู้จักคุ้นเคยกับผู้อื่นได้นั้นเราจึงต้องใส่ใจซึ่งกันและกัน

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนาซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 2

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"ทำอย่างไรดี"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้สมาชิกได้รู้ถึงประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เกมโดยดำเนินการดังนี้

1. แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่ม
2. แจกกระดาษ – ดินสอให้สมาชิกทุกคน
3. ให้สมาชิกทุกคนเขียน
 - หน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน
 - พฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
4. ให้สมาชิกแต่ละคนอ่านความคิดของตนที่เขียนไว้ให้เพื่อนในกลุ่มย่อยฟัง
5. ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมว่าสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มคิดว่าพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีอะไรบ้าง แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนในชั้นฟัง
6. เมื่อตัวแทนกลุ่มออกมารายงานแล้ว ให้สมาชิกกลุ่มเดิมระดมสมอง เขียนประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ให้ได้มากที่สุด โดยใช้เวลา 10 นาที
7. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันรายงานความคิดของกลุ่ม แล้วรวมเป็นกลุ่มเดียว
8. ครูและสมาชิกอภิปรายร่วมกัน ดังนี้
 - 8.1 การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ กระทำได้เช่นไรบ้าง
 - 8.2 ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว

8.3 ถ้านักเรียนไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่จะเกิดอะไรขึ้น

อุปกรณ์

กระดาษ ดินสอ 10 ชุด

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจความตั้งใจที่สมาชิกมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 3

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"ถ้าเป็นอนุรักษ"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลเสียของการหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ครูกล่าวทักทาย สันทนาการกับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2.2 ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "ถ้าเป็นอนุรักษ" เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปรึกษา และแสดงความคิดเห็น

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. บุคคลใดบ้างที่นักเรียนอยากจะทำางานร่วมด้วยและไว้ใจที่จะมอบหมายงานให้
2. นักเรียนคิดว่าอนุรักษควรประพฤติตนอย่างไร
3. บุคคลแบบใดที่นักเรียนไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด
4. ถ้านักเรียนมีเพื่อนเช่นเดียวกับอนุรักษ นักเรียนจะทำอย่างไร

2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายและการสรุปของครู

3.2 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

อุปกรณ์

กรณีตัวอย่าง “ถ้าเป็นอนุรักษ์”

การประเมินผล

1. สัมผัสจากการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สัมผัสจากการซักถาม การแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ถ้าเป็นอนุรักษ์”

อนุรักษ์และสมยศอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเดียวกัน เป็นเพื่อนสนิทกัน อีกทั้งยังอยู่บ้านใกล้กันอีกด้วย ทำให้ทั้งคู่มักจะไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ แต่นิสัยของทั้งสอง ค่อนข้างแตกต่างกัน อนุรักษ์ เป็นคนสนุกสนานร่าเริง คุยเก่ง ชอบเล่นชน และชอบไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ และไม่สนใจว่าเป็นเวลาใด จะมีค่าเพียงใด หรือทำการบ้านเสร็จหรือไม่ ส่วนสมยศ เป็นคนสนุกสนานร่าเริง มีความรับผิดชอบ มักจะทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมาย และทำการบ้านทันทีที่กลับถึงบ้าน แล้วจึงออกไปเล่นข้างนอกกับอนุรักษ์ เพื่อน ๆ ทุกคนชอบสมยศมาก เพราะสมยศเป็นคนมีน้ำใจ เป็นที่ปรึกษาของเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจการบ้านเสมอ วันหนึ่งอาจารย์สั่งให้ทำรายงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยมาส่ง เพื่อเก็บคะแนน เมื่อสมยศกลับถึงบ้านก็รีบทำจนเสร็จเมื่อเย็นบร้อยจึงออกไปหาอนุรักษ์ ส่วนอนุรักษ์ยังไม่ได้ทำเลย เมื่อสมยศเตือนก็บอกว่าไม่เป็นไรจะกลับไปทำหลังจากไปเล่นแล้ว แต่เมื่ออนุรักษ์กลับบ้านก็เหนื่อยและล้า ทำให้ไม่มีงานไปส่ง อนุรักษ์จึงไม่ได้คะแนนในส่วนนั้น และถูกทำโทษ

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 4

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"สิ่งละอันพันละน้อย"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตน ไม่ละเลยทอดทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกมโดยดำเนินการดังนี้

1. ชำนาญ

ครูกล่าวทักทาย สันทนาการกับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

2. ขั้นตอนการ

- 2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2 กลุ่ม
- 2.2 ครูชี้แจงกติกาเกมสิ่งละอันพันละน้อย แล้วดำเนินการขั้นตอนดังนี้
 1. ครูแจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่ม
 2. นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่จะประดิษฐ์ และช่วยกันนำเศษวัสดุที่เหลือใช้จัดเป็นเรื่องราวบนกระดาษโปสเตอร์สี เมื่อหมดเวลา 30 นาทีทุกกลุ่มต้องยุติการปฏิบัติการ
 3. ครูนำผลงานของทุกกลุ่มมาแสดงให้แต่ละกลุ่มชม
- 2.3 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อดังต่อไปนี้
 1. ผลงานของแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร
 2. มีความรู้สึกอย่างไรกับการที่ต้องทำงานที่ได้รับมอบหมาย
 3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรถ้าเพื่อนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยกันทำงาน
- 2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุป

3.1 . ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์จากกิจกรรม โดยสรุปให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย, ผลเสียของการพากเพียรต่องานที่ได้รับมอบหมาย และการรู้จักหน้าที่ของตน ไม่ละเลยทอดทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย

3.2 นักเรียนรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการอภิปราย และการสรุปจากกลุ่ม

3.3 นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการพากเพียรปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และประยุกต์หลักการนำไปปฏิบัติได้

อุปกรณ์

1. กระดาษโปสเตอร์สี
2. เศษวัสดุเหลือใช้
3. กาว
4. เทปกาว

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการซักถาม การแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 5

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"เรื่องของบุญล้อม"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงการยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
2. เพื่อให้สมาชิกรู้ถึงประโยชน์ของการยอมรับและปรับปรุงแก้ไขงานของตน

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชำนาญ

ครูกล่าวทักทาย สันทนาการกับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

2. ขั้นตอนการ

2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2.2 ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องของบุญล้อม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปรึกษาและแสดงความคิดเห็น

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าบุญล้อมมีนิสัยอย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าหากการที่ไม่ยอมรับในผลงานของตนเองนั้นจะเกิดผลดีผลเสียอย่างไร
3. นักเรียนคิดว่าเราควรปรับปรุงแก้ไขผลงานของเราหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายและการสรุปของครู

3.2 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม

อุปกรณ์

กรณีตัวอย่างเรื่อง "เรื่องของบุญล้อม"

การประเมินผล

1. สังเกต จากการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

กรณีตัวอย่าง “เรื่องของบุญล้อม”

บุญล้อมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นคนที่ไม่ยอมรับความผิดของตนเอง มักโทษผู้อื่นเสมอ ๆ เช่น เวลาอยู่บ้าน บุญล้อมและพี่จะมีหน้าที่ในการรดน้ำต้นไม้ ทำความสะอาดบ้าน และบุญล้อมมักจะโดนตำหนิเสมอว่าทำงานไม่เรียบร้อย ไม่สะอาด แต่บุญล้อมมักจะโทษพี่เสมอว่าเป็นต้นเหตุให้งานไม่เรียบร้อยและไม่เคยปรับปรุงผลงานของตนเอง รวมทั้งงานที่ครูมอบหมายให้ทำด้วย ในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาที่บุญล้อมชอบ อาจารย์ได้มอบหมายงานให้นักเรียนเขียนเรียงความ 1 ชิ้นเรื่องการต่อต้านยาเสพติด เพราะวันที่ 26 มิถุนายนของทุกปีเป็นวันต่อต้านยาเสพติด เพื่อจะคัดเลือกเข้าประกวดในระดับจังหวัด เมื่อบุญล้อมนำผลงานมาให้อาจารย์ดู อาจารย์ได้แนะนำให้ไปแก้ไขเรื่องการใช้ถ้อยคำให้หลากหลายไม่ซ้ำซาก จะทำให้เรียงความของบุญล้อมน่าสนใจขึ้น แต่บุญล้อมไม่เชื่อ บุญล้อมคิดว่างานของตนดีแล้ว และถึงจะไม่ดี ก็ไม่อยากจะแก้ไขอีกแล้ว เพราะขี้เกียจ ทำให้ผลงานของบุญล้อมไม่ได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ภาษาไทยคนอื่นเพื่อส่งประกวดในระดับจังหวัด

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 6

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ส่งงานตามกำหนดเวลา
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"ความภูมิใจของวสันต์"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการส่งงานตามกำหนดเวลา

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคสถานการณ์จำลองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชี้นำ

ครูสนทนาและชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนฟัง

2. ขั้นตอนการ

2.1 เล่าเรื่องสถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของวสันต์" ให้นักเรียนฟัง

2.2 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

2.3 นักเรียนแสดงบทบาทสถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของวสันต์" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดู

2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปวิเคราะห์บทบาทที่แสดง

อุปกรณ์

1. กระดาษที่ใช้วาดภาพ
2. สีน้ำ
3. ดินสอ

การประเมินผล

สังเกตจากการแสดงของนักเรียน การตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

ชื่อเรื่อง ความภูมิใจของวสันต์

สถานการณ์

วสันต์เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นคนที่มีนิสัยรอบคอบ ขยัน และทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ทุกเย็นหลังเลิกเรียนแล้ววสันต์จะรีบทำการบ้านเพื่อให้เสร็จทันตามเวลาที่ครูกำหนด ถ้ามีการนัดหมายให้มาทำงานวสันต์จะมาก่อนเวลาเล็กน้อยเผื่อว่ามีอะไรบกพร่องจะได้จัดการได้ทันเวลา การงานก็ไม่เสียหาย ในห้องเรียนนักเรียนกำลังเรียนวิชาศิลปะครูให้นักเรียนวาดรูปในหัวข้อ "วัฒนธรรมไทย" พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม ภาพของใครที่ผ่านการคัดเลือกแล้วจะได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนส่งไปประกวดที่มูลนิธิส่งเสริมศิลปะแห่งประเทศไทย ให้นักเรียนวาดให้เสร็จในชั่วโมงนี้ ครูก็บอกกับนักเรียนว่ามีเวลาวาดรูป 50 นาที ต้องทำให้เสร็จทันเวลา เมื่อหมดเวลาครูจะเก็บ พยายามแบ่งเวลาให้ดีขึ้น แม้ใครจะวาดสวยแค่ไหนถ้าวาดไม่เสร็จในกำหนดเวลาก็หมดสิทธิ์เหมือนกัน เพราะในการไปประกวดจริงๆ เขาจะจำกัดเวลาในการวาด นักเรียนจึงต้องฝึกการวาดให้สวย เร็ว และสื่อความหมายได้ พอหมดเวลาครูก็ให้ส่งงาน งานของเพื่อนทุกคนก็ยังไม่เสร็จเรียบร้อยมีของวสันต์คนเดียวที่วาดภาพสวย และมีการตกแต่งระบายสีให้เรียบร้อยสวยงามพร้อมที่จะส่งเข้าประกวดได้ ครูจึงอธิบายให้เพื่อนๆ ในห้องฟังว่า วสันต์เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน เป็นคนที่มีนิสัยรอบคอบ ขยัน และทำงานเสร็จทันตามเวลาที่ครูกำหนด เพราะเขาฝึกหัดทำแบบนี้อยู่บ่อยๆ จนเป็นนิสัยเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะได้เป็นคนที่มีคุณภาพ ขอให้นักเรียนเอาเป็นตัวอย่างด้วย ครูขอให้นักเรียนปรบมือให้วสันต์และจะส่งภาพของเขาไปประกวดต่อไป

เรื่อง ความภูมิใจของวสันต์

- ฉากที่ 1
- ครูต้อย : ในห้องเรียนวิชาศิลปะ ครูกำลังอยู่หน้าห้องเรียนและกล่าวกับนักเรียนว่า
วันนี้ครูจะให้นักเรียนวาดรูปในหัวข้อ "วัฒนธรรมไทย" พร้อมทั้งระบายสีให้
สวยงาม ภาพของใครที่ผ่านการคัดเลือกแล้วจะได้เป็นตัวแทนของโรงเรียน
ส่งไปประกวดที่มูลนิธิส่งเสริมศิลปะแห่งประเทศไทย ให้นักเรียนวาดให้เสร็จ
ภายในชั่วโมงนี้ ใครมีข้อสงสัยไหมครับ
- วสันต์ : ครับ ใช้สีอะไรระบายครับ
- ครูต้อย : จะใช้สีน้ำ สีไม้ หรือสีอะไรก็ได้ตามที่นักเรียนถนัด
- อัญชลี : แล้วใช้กระดาษขนาดไหนคะ
- ครูต้อย : ครูกำลังจะแจกให้
- ครูแจกกระดาษวาดเขียนให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น พร้อมทั้งพูดว่า
- ครูต้อย : นักเรียนมีเวลา 50 นาทีในการวาดภาพระบายสี ต้องทำให้เสร็จทันเวลาเมื่อ
หมดเวลาครูจะเก็บ พยายามแบ่งเวลาให้ดีด้วย แม้ใครจะวาดสวยแค่ไหนถ้า
วาดไม่เสร็จในเวลาที่กำหนดก็จะหมดสิทธิ์ เพราะในการไปประกวดจริงๆ
เขาจะจำกัดเวลาในการวาด นักเรียนต้องฝึกการวาดให้สวย เร็วและสื่อ
ความหมายได้อย่างชัดเจน นักเรียนที่ได้รับกระดาษแล้วลงมือทำได้เลยครับ
- นักเรียนทุกคนลงมือวาดภาพด้วยความตั้งใจ ครูก็เดินไปยืนหน้าห้องเรียนและมองดูนัก
เรียนทำงาน และครูก็มองไปเห็นวสันต์กำลังทำอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยมีการวาดภาพก่อน แล้ว
ระบายสีให้สวยงามและใช้เวลาที่เหลือแต่งเติมภาพให้สมบูรณ์ที่สุด ครูก็พยายามสังเกตการ
ทำงานของทุกคน เวลาผ่านไปเกือบจะหมดชั่วโมง ครูก็พูดกับนักเรียนว่า
- ครูต้อย : หมดเวลาแล้วครับ ครูจะให้เวลาอีก 5 นาที เพื่อดกแต่งจัดเก็บให้เรียบร้อย
ใครเสร็จแล้วมาส่งครูได้
- นักเรียน : หนูยังไม่เสร็จเลยคะ ผมยังไม่เสร็จเลยครับ ขอส่งพรุ่งนี้ได้ไหมครับ เพราะ
ระบายสียังไม่เสร็จเลย
- ครูต้อย : ไม่ได้ครับ

ฉากที่ 2 วสันต์นำผลงานของเขามาส่งซึ่งทำอย่างสวยงามและพร้อมที่จะเข้าประกวดได้ และ
ทันตามกำหนดเวลาด้วย

วสันต์ : ครูครับของผมเสร็จแล้วครับ

ครู : ดีมากวสันต์ ภาพของเธอสวยด้วยและทำทันตามกำหนดเวลา ครูจะส่งเธอ
เข้าประกวดก็แล้วกันนะ เอาละทุกคนนั่งที่ให้เรียบร้อย ครูนั่งสังเกตนักเรียน
ทำงานพอจะมองเห็นว่านักเรียนไม่มีการวางแผนเลย ทำให้นักเรียนทำงาน
ช้า แต่ของวสันต์เขาจะมีการกำหนดช่วงเวลาวางเขาจะทำอะไรบ้าง ทำ
อะไรก่อนอะไรหลัง ซึ่งเป็นคนที่รอบคอบ ซึ่งทำให้งานเสร็จตามเวลา ครูก็
ถามเพื่อนๆ ว่าปกติวสันต์เป็นอย่างไรบ้าง

เพื่อนๆ : วสันต์เป็นคนขยัน ค่ะ

วิชา : ส่งการบ้านก่อนเพื่อนครับ

ญานินี : ไม่เคยมาสายค่ะ

ครูตั๋ย : จะเห็นได้ว่า คนที่ทำได้อย่างนี้เขาจะต้องฝึกหัดทำอยู่บ่อยๆ ฝึกจนเป็นนิสัย
ถึงจะทำได้ และทำให้งานที่ทำออกมานั้นมีคุณภาพ และเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็
เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพด้วย

วสันต์ : กล่าวขอบคุณเพื่อนๆ

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 7

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : การเข้าห้องเรียนตรงเวลา, การมาโรงเรียนตรงเวลา
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"บทเรียนของดิเรก"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตระหนักถึงการตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้รู้ถึงประโยชน์ของการตรงต่อเวลา
3. เพื่อให้รู้โทษของการไม่ตรงต่อเวลา

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชำนาญ

ครูกล่าวทักทาย สันทนาการกับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

2. ขั้นตอนการ

2.1 ครูถามความสมัครใจจากนักเรียนเพื่อแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดง

2.2 นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "บทเรียนของดิเรก" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดูเพื่อนแสดง

2.3 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาททั้งผู้แสดงและผู้ชมในขณะปฏิบัติกิจกรรม

2.4 ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายและการสรุปของครู

3.2 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

อุปกรณ์

เอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง "บทเรียนของดิเรก"

การประเมินผล

1. สังเกต จากการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการซักถาม การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

สถานการณ์จำลองเรื่อง “บทเรียนของดิเรก”

ดิเรกเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งแต่ไม่ชอบทำอะไรตรงเวลาเท่าไรนัก เพราะรู้สึกว่าการทำอะไรให้ตรงเวลาเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย เขามักทำตัวล่าช้าเพื่อให้เพื่อนรอเขาเสียบ้างจะได้รู้สึกว่าเขาเป็นคนสำคัญ ถึงอย่างไรเพื่อนก็ต้องรอเขาอยู่แล้ว ทุกครั้งที่นัดทำงานกลุ่มเขาจะต้องให้เพื่อนมารอก่อนเสมอ ทำให้เพื่อนและครูเบื่อหน่ายนิสัยนี้ของดิเรกมาก วันหนึ่งครูประจำชั้นนัดหมายจะพาตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน ไปแข่งขันตอบปัญหาในระดับชั้นม.1 ครูให้นักเรียนมาที่โรงเรียนก่อนเวลา 07.30 น. เพื่อที่จะได้นั่งรถโรงเรียนไปที่สนามสอบแข่งขัน เมื่อถึงเวลานัดหมายดิเรกก็ยังคงเดินตามสบายเป็นปกติ และมาถึงโรงเรียนช้ากว่าเวลาที่นัดหมาย 10 นาที โดยคิดว่าครูจะต้องรอเขาแน่นอน เพราะเขาเรียนเก่งและเป็นตัวสำคัญของทีม แต่ครูได้นำนักเรียนที่จะสอบไปก่อนแล้วโดยเลือกเพื่อนคนอื่นไปแทน แต่สั่งว่าถ้าดิเรกมาแล้วให้รีบตามไป ปรากฏว่าดิเรกไปถึงที่หมายช้าเกินไป ทำให้ถูกตัดสิทธิ์ในการเข้าร่วมแข่งขัน ผลการแข่งขันปรากฏว่าโรงเรียนของดิเรกได้ที่ 3 ทำให้ดิเรกเสียใจมากที่การมาสายทำให้เขาพลาดโอกาสที่จะได้แสดงความสามารถช่วยเหลือเพื่อนๆ ตอบปัญหาอันจะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนและตนเอง จึงสำนึกได้ว่าความผิดพลาดครั้งนี้เกิดจากตัวเราที่ไม่ตรงต่อเวลา ทำให้โรงเรียนเสียผลประโยชน์และเพื่อนๆ ก็ไม่พอใจ

ฉากที่ 1 ในห้องเรียนตอนเช้า ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เข้ามานัดหมายกับนักเรียนที่จะไปแข่งขันตอบปัญหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนวัดดาวคะนองจัดขึ้น

หัวหน้าห้อง : นักเรียนเตรียมตัวทำความเคารพ
 เพื่อนๆ : สวัสดีค่ะ ครี๊บ คุณครู
 ครูประจำชั้น : สวัสดีคะนักเรียน วันนี้ครูขอนัดหมายนักเรียนที่จะไปสนามแข่งขันตอบปัญหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนวัดดาวคะนองจัดขึ้น คนที่จะไปแข่งขันมี 2 คน คือ ดิเรกและศรีสุดา ขอให้ทั้ง 2 มาพร้อมกันที่โรงเรียนเวลา 07.30 น. และขอให้มาตรงเวลานัดหมายด้วยนะคะ เพราะถ้ามาช้าเดียวเราจะไปไม่ทันเวลาการแข่งขันแล้วอาจจะไม่ได้แข่งขันด้วยนะคะ ถ้าเข้าใจแล้วนักเรียนเตรียมตัวเรียนวิชาต่อไปได้แล้ว

ครูเดินออกจากห้อง สุดาและกนกวรรณก็นั่งคุยกันและพูดกับดิเรก

สุดา : นี่กนกวรรณ ฉันว่าพรุ่งนี้นะดิเรกคงมาไม่ทันแน่ๆ เลย เพราะนัดกันมาทำงานที่ไรก็มาสายทุกที ฉันไม่อยากให้อยู่ในกลุ่มด้วยแล้ว
 กนกวรรณ : แต่เขาก็เก่งนี่ เรื่องวิชาการเขาก็รู้หมดเลย
 สุดา : โอ๊ย เก่งอย่างนี้แต่ไม่ตรงต่อเวลาก็ไม่มีใครอยากได้หรอกนะ ถือว่าตัวเองเก่ง

ละที ก็เลยคิดว่าตัวเองมีความสำคัญมาก ทุกคนจะต้องรอเธอพรุ่งนี้เธอจะ
มาทันหรือไม่ ยิ่งเป็นตอนเช้าด้วยฉันว่าดิเรกมาไม่ทันแน่ๆ เลย คอยดูสิ

ฉากที่ 2

ในวันรุ่งขึ้นตอนเช้า ในขณะที่ดิเรกเดินมาโรงเรียน และเดินคุยมากับวิชุดา

ดิเรก : วิชุดาเธอจะไปงานวิทยาศาสตร์ไหม

วิชุดา : ฉันไม่ไปหรอกเพราะฉันมีงานทำค้างอยู่ แล้วเธอจะไปตอบปัญหาไม่ใช่หรอ
ครูนัด 07.30 น. ไม่ใช่หรอ ทำไมเธอไม่รีบไปล่ะ เดี่ยวสายนะ

ดิเรก : ใช่ ฉันจะไปแข่งขันตอบปัญหา เรื่องสายไม่เป็นไรหรอกเพราะว่าครูและ
เพื่อนๆ คงต้องรอฉันอยู่แล้ว เพราะฉันเป็นคนเก่งนี่นา

วิชุดา : ทำเป็นพูดดีไปเถอะแล้วจะเสียใจ เดินเร็วๆ สิ มัวแต่ช้าอยู่นั่นแหละ จะเจ็ด
โมงครึ่งแล้วนะ

ดิเรก : ชั่งอะไร ฉันจะเดินของฉันอย่างนี้ ใครจะทำไม

ฉากที่ 3

ที่โรงเรียนครูกำลังชุลมุนกับการหาตัวดิเรกอยู่ ครูกำลังคุยอยู่กับศรีสุดา

ครูประจำชั้น : ศรีสุดารู้หรือเปล่าว่าดิเรกเขารู้เรื่องไปตอบปัญหาไหม (ท่าทางรีบร้อน)

ศรีสุดา : รู้คะ แต่เขาก็มาสายอยู่เป็นประจำอยู่แล้วคะ ทุกคนก็ไม่ชอบเขาเลยที่เขา
ไม่ตรงต่อเวลา

ครูประจำชั้น : งานนี้เป็นงานสำคัญนะ เป็นการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนด้วย ไม่ใช่งานนัด
หมายธรรมดา ศรีสุดาไปบอกกนกวรรณให้ไปแทนดิเรกก่อน ถ้าเขามาถึงให้
เขาตามไปที่หลัง

ศรีสุดา : ค่ะคุณครู

ครูและนักเรียนไปตอบปัญหาที่โรงเรียนวัดดาวคะนองก่อนที่ดิเรกจะมาถึง เมื่อทุกคนไป
หมดแล้วดิเรกก็มาถึงโรงเรียนและถามกับเพื่อนๆ พวกที่จะไปตอบปัญหาไปหรือยัง

ดิเรก : คุณครูและศรีสุดาไปหรือยัง (ท่าทางตกใจ)

เพื่อนๆ : ไปแล้ว ครูบอกว่าถ้าเธอมาถึงให้ตามไปที่โรงเรียนวัดดาวคะนอง

ฉากที่ 4 เมื่อดิเรกไปถึงก็เลยเวลาเข้าไปตอบปัญหา ทำให้ถูกตัดสิทธิในการตอบปัญหา เมื่อ
การแข่งขันสิ้นสุดลงครูและเพื่อนๆ เดินออกมาเจอดิเรกนั่งรออยู่

ดิเรก : ชนะไม้ครับ

เพื่อนๆ : ได้ที่ 3 เป็นเพราะเธอมาสายแท้ๆ เลย

ดิเรก : ฉันเสียใจที่ทำให้ทุกคนผิดหวังในตัวฉัน ต่อไปนี้ฉันจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว
คุณครูครับผมขอโทษครับ (ท่าทางจะร้องไห้)

ครูประจำชั้น : ไม่เป็นไรหรอก การแข่งขันครั้งต่อไปยังมีอีก ขอให้เธอสำนึกได้และยอมปรับ
ปรุงตัวเอง ครูก็พอใจแล้ว

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 8

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	“แต่งอย่างไร”
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจ และสนใจที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องเครื่องแต่งกาย
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎ และระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชำนาญ

ครูกล่าวทักทาย สันทนาการกับนักเรียนและอธิบายถึงกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้

2. ขั้นตอนการ

2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2.2 ครูให้นักเรียนดูภาพ จำนวน 3 ภาพ ภาพทั้งหมดเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ขอให้นักเรียนพิจารณาภาพ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วให้นักเรียนพิจารณาประเด็นปัญหาในการอภิปราย

1. นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุของการแต่งกายผิดระเบียบ

2. การแต่งกายถูกระเบียบจะเกิดผลอย่างไรบ้าง และการแต่งกายไม่ถูกระเบียบจะเกิดผลอย่างไร

3. ถ้านักเรียนเป็นเด็กคนนั้น นักเรียนจะแก้ไขปรับปรุงตนเองหรือไม่อย่างไร

3. ให้เวลาสมาชิกอภิปรายร่วมกันตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วดำเนินการสอบถาม

สมาชิกตามประเด็นต่าง ๆ

4. ให้สมาชิกทั้งหมดและผู้ดำเนินการสรุปร่วมกันว่า ถ้าสมาชิกเป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้จะทำอย่างไร

5. ผู้ดำเนินการสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนในด้านการแต่งกาย

อุปกรณ์

ภาพกรณีตัวอย่างการแต่งกายตามระเบียบ 3 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่สมาชิกมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียน
แนวทางการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนด้านการแต่งกาย

รายละเอียดพฤติกรรมที่ปรากฏในภาพ

- ภาพที่ 1 เด็กคนหนึ่งอยู่ที่บ้านในเวลาค่ำ ฝนยาว ไม่ยอมไปตัดผม
- คำบรรยาย เด็กผู้หญิงคนหนึ่งฝนยาว แม่เตือนให้ไปตัดผมก่อนไปโรงเรียนในวันพรุ่งนี้ แต่ว่าเด็กผู้หญิงจะดูโทรทัศน์จึงไม่ยอมไป
- ภาพที่ 2 เด็กผู้หญิงไปโรงเรียน ในขณะที่เพื่อน ๆ ทุกคนตัดผมสั้นตามคำสั่งครู
- คำบรรยาย ฝนยาว รวมทั้งแต่งกายไม่เรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียนในขณะที่เพื่อนนักเรียนคนอื่น แต่งกายเรียบร้อย
- ภาพที่ 3 เด็กคนเดิมยืนอยู่บริเวณประตูโรงเรียนและคิดว่า ถ้าเข้าไปในโรงเรียน แล้วเข้าแถว ตรวจเครื่องแต่งกายจะถูกทำโทษไหม
- คำบรรยาย จะถูกทำโทษมั๊ย ครูฝ่ายปกครองเรียกนักเรียนที่แต่งกายไม่เรียบร้อย รวมทั้งเด็กผู้หญิงคนนี้ด้วย

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 9

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต, ไม่หลบหนีการเข้าแถว
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"หนีเข้าแถว"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตนเองที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน ในเรื่องของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการเข้าแถวในเวลาเช้า
2. เพื่อให้สมาชิกทราบถึงผลดีและผลเสียของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการหลบหนีการเข้าแถว

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคบทบาทสมมติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชำนาญ

ครูสนทนากับถามนักเรียนว่า มีใครเคยทำผิดกฎระเบียบ หรือข้อบังคับของโรงเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ขั้นตอนการ

2.1 ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้น แล้วขออาสาสมัครแสดงบทบาทตามที่กำหนด โดยใช้เวลา 25 – 30 นาที

2.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน ในหัวข้อต่อไปนี้

1. ขาดร้ายงานเรื่องความผิดของสุรศักดิ์ให้ครูทราบเพราะเหตุใด
2. ถ้านักเรียนเป็นชาติและสุรศักดิ์ นักเรียนจะทำอย่างไรเพราะเหตุใด
3. ความดีของชาติและสุรศักดิ์คืออะไร

2.3 ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปและนักเรียนช่วยกันสรุปว่าฐานะของนักเรียนควรทำอย่างไรในห้องเรียน และหน้าที่ของนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าแถวในตอนเช้า และหากทำผิดควรทำอย่างไรต่อไป

อุปกรณ์

เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง "หนีเข้าแถว"

ประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่สมาชิกมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนที่ควรเป็นต่อมารยาทในห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับการเข้าแถว

เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ “หนีเข้าแถว”

ชาตรีกับสุรศักดิ์เป็นเพื่อนรักกัน เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเดียวกัน ชาตรีเป็นเด็กที่เรียนดีมีความสามารถ และเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน ครูจึงมอบหมายให้ชาตรีเป็นหนึ่งในสารวัตรนักเรียน ส่วนสุรศักดิ์ค่อนข้างเกเรชอบหนีเข้าแถว ทานขนมอยู่บริเวณประตูโรงเรียนและออกนอกห้องก่อนได้รับอนุญาต แต่ก็มีน้ำใจช่วยเหลือชาตรีมาตลอด ซึ่งทำให้ชาตรีไม่ค่อยสบายใจในเรื่องนี้ เพราะถ้าเขาพบว่าสุรศักดิ์หนีการเข้าแถวและออกนอกห้องเรียนเมื่อใด ก็คงต้องรายงานให้ครูทราบ ทั้งๆ ที่สุรศักดิ์เป็นเพื่อนรักและดีต่อเขาเสมอมา วันหนึ่งชาตรีจึงขอร้องสุรศักดิ์ไม่ให้หนีเข้าแถวและไม่ออกนอกห้องก่อนได้รับอนุญาตอีก เพราะหากครบ 3 ครั้ง ทางโรงเรียนจะต้องเรียกผู้ปกครองของสุรศักดิ์มาพบกับอาจารย์ฝ่ายปกครอง และอาจจะทำให้สุรศักดิ์โดนทำโทษได้ ซึ่งสุรศักดิ์ก็ให้สัญญาว่าจะไม่ประพฤติเช่นนั้น จะตั้งใจเรียน

แต่เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปหลายวัน ชาตรีก็พบว่าสุรศักดิ์ประพฤติแบบเดิมอีกคือออกนอกห้องและไม่เข้าแถวอีก ชาตรีจำเป็นต้องรายงานให้ครูทราบ สุรศักดิ์ยอมรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง และหลังจากที่ชาตรีได้รายงานครูไปแล้ว เขาก็หนักใจมาก เขาพยายามปรับความเข้าใจกับสุรศักดิ์ ซึ่งสุรศักดิ์ก็เข้าใจถึงสาเหตุที่ชาตรีต้องรายงานให้ครูทราบเป็นอย่างดี จากนั้นสุรศักดิ์ก็ให้สัญญากับครูว่าจะไม่ทำเช่นนั้นอีกแล้ว

จากการกระทำของคนทั้งสองนี้เอง ครูจึงได้นำไปยกเป็นตัวอย่างของการทำความดีให้แก่แก่นักเรียนทั้งหมดทราบ

ฉาก 1

ชาตรีเข้าไปคุยกับสุรศักดิ์ และเตือนเขาในเรื่องการหลบออกไปนอกห้องเรียน เพราะชาตรีเป็นสารวัตรนักเรียนและได้รับมอบหมายจากครูประจำชั้นให้ดูแลเพื่อนในห้องเรียน ถ้าพบเห็นการหนีออกนอกห้องเรียนและหนีเข้าแถว ก็ต้องรายงานให้ครูทราบ ซึ่งชาตรีไม่สบายใจเลยถ้าต้องทำเช่นนั้น เพราะสุรศักดิ์เป็นเพื่อนที่ดีให้ความช่วยเหลือกันมาตลอด การคุยกันครั้งนี้สุรศักดิ์บอกว่าตนเข้าใจ และให้สัญญาด้วยว่าจะไม่ทำอีก

บทบาทของชาตรี (1)

ผมชื่อชาตรี เป็นนักเรียนชั้น ม.1 และเป็นสารวัตรนักเรียน ผมเป็นสุรศักดิ์จึงเดินเข้าไปหาและพูดว่าขณะนี้ผมไม่สบายใจเลย เพราะเรื่องสุรศักดิ์ชอบหนีเข้าแถว และแอบออกจากห้องเรียนเสมอ ในขณะที่ผมเองก็เป็นสารวัตรนักเรียน ถ้าเห็นใครทำผิดก็ต้องรายงานให้ครูทราบตามหน้าที่ของผม ผมไม่อยากให้สุรศักดิ์หนีเข้าแถว และออกนอกห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตอีกเลย

บทบาทของสุรศักดิ์ (1)

ผมชื่อสุรศักดิ์ ผมชอบหนีออกนอกห้องเรียนมานั่งเล่นกับเพื่อนห้องอื่น ๆ และไม่ชอบเข้าแถวในตอนเช้า จนวันหนึ่งชาตรีก็เข้ามาเตือนผมเรื่องไม่ให้หนีเข้าแถว และออกนอกห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต ผมก็ให้สัญญากับเขาว่าต่อไปนี้จะตั้งใจเรียน ไม่หนีโรงเรียนอีกแล้ว

ฉาก 2

เหตุการณ์ผ่านไปหลายวัน ขณะที่ชาตรีกำลังเดินตรวจตรารอบๆ บริเวณโรงเรียน เขาก็หันไปเห็นสุรศักดิ์หลบออกนอกห้องเรียนมาเล่นกับเพื่อนห้องอื่นอีก เขาก็ตัดสินใจรายงานให้ครูทราบ ครูจึงให้เรียกสุรศักดิ์มาพบและภายในห้องพักครูนั่นเอง ครูได้ถามสุรศักดิ์ว่าทำผิดจริงหรือไม่ สุรศักดิ์ยอมรับว่าตนผิด ส่วนชาตรีก็นึกใจเพราะตนเป็นผู้รายงานให้ครูทราบ จึงปรับความเข้าใจกับสุรศักดิ์ ทั้งสองคนเข้าใจกันดีแล้วครูก็ได้กล่าวชมเชยนักเรียนทั้ง 2 คน และยังนำไปเป็นแบบอย่างต่อนักเรียนทั้งหมดด้วย

บทบาทชาตรี (2)

ขณะที่ผมเดินตรวจบริเวณโรงเรียนอยู่ ก็หันไปเห็นสุรศักดิ์กำลังแอบออกมานอกห้อง ผมพูดกับตัวเองว่าจะทำอย่างไรดี นั่นก็เพื่อน นี่ก็น้ำที่ ในที่สุดก็ตัดสินใจเดินไปพบคุณครูที่ห้องพัก แล้วรายงานเรื่องที่เกิดขึ้นให้ครูทราบ ครูสั่งให้ผมตามสุรศักดิ์มาพบครูด้วย และหลังจากที่สุรศักดิ์เข้ามายอมรับผิดกับครูแล้ว ผมก็ไม่สบายใจมาก จึงพูดปรับความเข้าใจกับสุรศักดิ์ว่า "นายคงเข้าใจนะ ที่เราต้องบอกครู ก็เพราะต้องทำตามหน้าที่และความรับผิดชอบ" สุรศักดิ์เข้าใจผมดี ทำให้ผมดีใจมาก จากนั้นคุณครูพาผมและสุรศักดิ์ไปแนะนำให้นักเรียนทั้งหมดเอาเป็นแบบอย่าง

บทบาทสุรศักดิ์ (2)

ผมเดินไปที่ประตูห้องเรียน เมื่อเห็นว่าไม่มีใครเห็นและสนใจตน ก็เปิดประตูออกไปนอกห้องเรียน ตอนหลังชาตรีได้มาตามผมให้ไปพบครู ขณะอยู่ในห้องพักครู ครูถามว่าผมหนีออกไปนอกห้องเรียนใช่หรือไม่ ผมยอมรับผิดกับคุณครู หลังจากนั้นชาตรีได้เข้ามาปรับความเข้าใจกับผม ผมก็เข้าใจดีว่าที่ชาตรีจำเป็นต้องทำไปเพราะอะไร ผมได้บอกชาตรีว่า "ดีแล้วละที่นายมีความรับผิดชอบ เราต่างหากที่เป็นคนผิดและไม่คิดที่จะโกรธใครเลย" จากนั้นคุณครูพาผมและชาตรีไปแนะนำให้นักเรียนทั้งหมดเอาเป็นแบบอย่าง

บทบาทครู (2)

ดิฉันเป็นครูของชาตรีและสุรศักดิ์ ขณะที่ดิฉันนั่งทำงานอยู่ในห้องพัก ชาตรีเข้ามาพบและรายงานให้ทราบว่า สุรศักดิ์หนีออกนอกห้องเรียน และ มักหนีเข้าแถวเป็นประจำ ดิฉันจึงบอกให้วิระเรียกสุรศักดิ์มาพบดิฉันด้วย เมื่อวิระพาสุรศักดิ์เข้ามา ดิฉันถามสุรศักดิ์ว่าเขาหนีเข้าแถว และออกนอกห้องเรียนมาเล่นกับเพื่อนจริงหรือไม่ สุรศักดิ์ยอมรับว่าตนผิดและหลังจากที่นักเรียนทั้งสองได้ปรับความเข้าใจกันแล้ว ดิฉันจึงกล่าวชมเชยพวกเขาต่อนักเรียนทั้งหมดว่า "สุรศักดิ์นั้น

แม้ว่าจะทำผิดกฎของโรงเรียน แต่ก็รู้จักสำนึกในความผิดและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขตัวเอง ส่วนชาตรีก็สามารถปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบอย่างดียิ่ง สมควรที่นักเรียนจะนำไปเป็นแบบอย่างต่อไป"

บทบาทนักเรียน

พวกเราเป็นนักเรียนโรงเรียนเดียวกับชาตรีและสุรศักดิ์ ขณะเข้าแถวอยู่น้ำอาคารเรียน ครูได้นำชาตรีและสุรศักดิ์ออกมาหน้าแถว และกล่าวชมเชยเขาทั้งสอง พวกเราปรบมือให้

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 10

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ทักษะในที่ที่จัดให้
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	"ภาพปริศนา"
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของทักษะในที่ที่จัดให้และผลเสียของการไม่ทักษะในที่ที่จัดให้
3. เพื่อให้สมาชิกเสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชำนาญ

ครูสนทนากับนักเรียนและกล่าวว่า "ครูมีรูปภาพจะให้นักเรียนดูจำนวน 3 ภาพ ภาพทั้งหมดนี้เป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ขอให้นักเรียนพิจารณาภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น"

2. ขั้นตอนการ

2.1 ครูแจกรูปภาพให้สมาชิกทั้งหมดได้ศึกษาร่วมกันพร้อมทั้งประเด็นปัญหาประกอบรูปภาพ ซึ่งจะให้เป็นปัญหามาในการอภิปราย

1. เด็ก 2 กลุ่มที่เห็นในภาพมีการกระทำแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. การทักษะของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม จะเกิดผลอย่างไรบ้าง
3. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำของเด็ก ๆ ในภาพ
4. ถ้านักเรียนเป็นเด็กในภาพจะเลือกทำแบบใด

2.2 ให้เวลาสมาชิกอภิปราย ร่วมกันตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วครูสอบถามสมาชิกตามประเด็นนั้น

2.3 ให้สมาชิกทั้งหมดและครูสรุปร่วมกันว่า ถ้าสมาชิกเป็นนักเรียนของห้องนั้น จะทำอย่างไร

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน บทบาทของนักเรียนต่อการรักษาความสะอาดของโรงเรียน การทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

อุปกรณ์

1. กรณีตัวอย่างซึ่งเป็นรูปภาพประกอบคำบรรยายเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของโรงเรียน และการทิ้งขยะในที่ที่จัดให้
2. ประเด็นปัญหาประกอบรูปภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่สมาชิกมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการอภิปราย และการสรุปเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการในการรักษาความสะอาด และบทบาทของนักเรียนต่อการรักษาความสะอาดของโรงเรียน และการทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

รายละเอียดกิจกรรมที่ปรากฏในภาพ

- ภาพที่ 1** เด็ก 3 – 4 คนช่วยกันกวาดห้อง เช็ดโต๊ะเรียน เช็ดกระดาน และอีก 2 – 3 คน ร้อนจรรวดเล่นกัน มีบางคนทิ้งเศษกระดาษบนพื้นห้อง
- คำบรรยาย** ช่วยกันทำความสะอาด : เด็กกลุ่มหนึ่งช่วยกันทำความสะอาดและอีกกลุ่มหนึ่งเล่นกันอยู่
- ภาพที่ 2** เด็ก 3 – 4 คนเดิม กำลังช่วยกันทำความสะอาดห้องอยู่เหมือนเดิม และช่วยกันเก็บขยะทิ้งในถังขยะในห้องเรียน และเด็ก 2 – 3 คนที่เคยเล่นกันอยู่ในห้องหยุดยืนอยู่หน้าประตูห้อง
- คำบรรยาย** เหตุการณ์ผ่านไป : เด็กที่ไม่สนใจรักษาความสะอาดของห้องเรียนกำลังยืนดูเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงาน
- ภาพที่ 3** เด็กทุกคนนั่งประจำที่เรียบร้อย ครูกล่าวชมเชยเด็กที่ช่วยกันทำความสะอาด
- คำบรรยาย** ได้รับคำชม : ครูประจำชั้นเดินเข้ามาและกล่าวชมเชยเด็กที่ช่วยกันทำความสะอาด

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 11

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง

ชื่อกิจกรรม "ช่วยกันคิด"

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยในตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกได้รู้ถึงผลดีของการมีวินัยในตนเองและผลเสียของการไม่มีวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่ม
2. แจกกระดาษ – ดินสอให้สมาชิกทุกคน
3. ให้สมาชิกทุกคนเขียน
 - พฤติกรรมที่แสดงถึงความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
 - ผลดีของการมีวินัยในตนเองและผลเสียของการไม่มีวินัยในตนเอง
4. ให้สมาชิกแต่ละคนอ่านความคิดของตนที่เขียนไว้ให้เพื่อนในกลุ่มย่อยฟัง
5. ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมว่าสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มคิดว่าพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีวินัยในตนเองมีอะไรบ้าง แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนในชั้นฟัง
6. เมื่อตัวแทนกลุ่มออกมารายงานแล้ว ให้สมาชิกกลุ่มเดิมระดมสมอง เขียนประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองให้ได้มากที่สุด โดยใช้เวลา 10 นาที
7. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันรายงานความคิดของกลุ่ม แล้วรวมเป็นกลุ่มเดียว
8. ครูและสมาชิกอภิปรายร่วมกัน ดังนี้
 - 8.1 การมีวินัยในตนเองกระทำได้อย่างไรบ้าง
 - 8.2 ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว
 - 8.3 ถ้านักเรียนไม่มีวินัยในตนเองจะเกิดอะไรขึ้น

อุปกรณ์

กระดาษ ดินสอ 10 ชุด

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจความตั้งใจที่สมาชิกมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวินัยในตนเอง และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ครั้งที่ 12

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม "ปัจฉิมนิเทศ"

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น
2. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. ครูแจกเอกสารเรื่องวินัยในตนเอง และให้นักเรียนได้อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยในตนเอง
2. ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พร้อมทั้งกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม และครูสรุปเพิ่มเติม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
 2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
 3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
 4. ส่งงานตามกำหนดเวลา
 5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา
 6. มาโรงเรียนตรงเวลา
 7. แต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน
 8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต
 9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว
 10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ และกล่าวปิดการทดลอง

อุปกรณ์

เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจของนักเรียน
2. สังเกตการอภิปรายร่วม การสรุป และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเรื่อง ความมีวินัยในตนเอง

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะเป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยเกิดจากความสำนึกตัวขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอกและภายในเป็นอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

ลักษณะของนักเรียนที่มีวินัยในตนเองสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดังนี้คือ

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
4. ส่งงานตามกำหนดเวลา
5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา
6. มาโรงเรียนตรงเวลา
7. แต่งกายถูกต้องระเบียบของโรงเรียน
8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต
9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว
10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	เพื่อให้สมาชิกทราบวัตถุประสงค์ของการให้ข้อเสนอแนะ เรื่องที่จัด สถานที่จัด ระยะเวลาที่จัดและประโยชน์ที่ได้รับจากการให้ข้อเสนอแนะ	1. ประชุมและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้ข้อเสนอแนะ บอกระยะเวลาในการให้ข้อเสนอแนะ สถานที่ให้ข้อเสนอแนะ 2. แจกกำหนดการในการให้ข้อเสนอแนะ
2	วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่	1. เพื่อให้สมาชิกได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้สมาชิกได้รู้ประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	1. ให้ข้อเสนอแนะโดยการแจกเอกสารเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่ 2. นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
3	วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่	1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลเสียของการหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสาร กรณีตัวอย่างเรื่อง "ถ้าเป็นอนุรักษ์" 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
4	วินัยในตนเอง : ความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด	1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสาร เรื่อง ความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตนไม่ละเลยทอดทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย	3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
5	วินัยในตนเอง : ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตนเอง	1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงการยอมรับและปรับปรุงผลงาน 2. เพื่อให้สมาชิกรู้ถึงประโยชน์ของการยอมรับและปรับปรุงแก้ไขงานของตน	1. ให้ข้อสังเกต โดยการแจกเอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง "เรื่องของบุญล้อม" 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
6	วินัยในตนเอง : ส่งงานตามกำหนดเวลา	เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการส่งงานตามกำหนดเวลา	1. ให้ข้อสังเกต โดยการแจกเอกสาร สถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของวสันต์" 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
7	วินัยในตนเอง : การเข้าห้องเรียนตรงเวลา, การมาโรงเรียนตรงเวลา	1. เพื่อตระหนักถึงการตรงต่อเวลา 2. เพื่อให้รู้ถึงประโยชน์ของการตรงต่อเวลา 3. เพื่อให้รู้โทษของการไม่ตรงต่อเวลา	1. ให้ข้อสังเกต โดยการแจกเอกสาร สถานการณ์จำลองเรื่อง "บทเรียนของดิเรก" 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
8	วินัยในตนเอง : แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจ และสนใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนในเรื่องเครื่องแต่งกาย	1. ให้ข้อสังเกต โดยให้นักเรียนดูภาพและคำอธิบายประกอบ เรื่อง "แต่งให้สวย" 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย	
9	วินัยในตนเอง : ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต, ไม่หลบหนีการเข้าแถว	1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตนเองที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน ในเรื่องของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต, การเข้าแถวในเวลาเช้า 2. เพื่อให้สมาชิกทราบถึงผลดีผลเสียของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการหลบหนีการเข้าแถว	1. ให้ข้อสังเกต โดยการแจกเอกสาร บทบาทสมมติเรื่อง "หนีเข้าแถว" 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
10	วินัยในตนเอง : ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้	1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน 2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของการทิ้งขยะในที่ที่จัดให้และผลเสียของการไม่ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้	1. ให้ข้อสังเกต โดยการให้นักเรียนดูภาพและคำอธิบายประกอบ 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		3. เพื่อให้สมาชิกเสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน	
11	วินัยในตนเอง	1. เพื่อให้สมาชิกได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยในตนเอง 2. เพื่อให้สมาชิกรู้ถึงผลดีของการมีวินัยในตนเองและผลเสียของการไม่มีวินัยในตนเอง	1. ให้ข้อสังเกต โดยการแจกเอกสารวินัยในตนเอง 2. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากเอกสารที่แจกให้ 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
12	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น 2. เพื่อให้นักเรียนสรุปทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากข้อสังเกตเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง	1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากข้อสังเกต และแสดงความคิดเห็น 2. กล่าวปิดการให้ข้อสังเกต

โปรแกรมการให้ข้อเสนอ ครั้งที่ 1

หัวข้อเรื่อง ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการให้ข้อเสนอเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมการให้ข้อเสนอตลอดจน
ช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมและแจ้งวัตถุประสงค์ของการให้ข้อเสนอ บอกระยะเวลาในการให้ข้อเสนอ
สถานที่ให้ข้อเสนอ
2. แจ้ง กำหนดการให้ข้อเสนอ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
ครั้งที่ 2

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อให้สมาชิกได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 2. เพื่อให้สมาชิกได้รู้ประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

อุปกรณ์

เอกสารเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่

วิธีดำเนินการ

- 1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสารเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
- 2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
- 3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่

ในการทำงานหรือกระทำกิจกรรมใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเรียนหนังสือ หรือการทำงาน ส่วนหนึ่งที่จะต้องมี และขาดไม่ได้คือ งานที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน หรือผู้บังคับบัญชา และผลจากการปฏิบัติงานต่าง ๆ ก็ส่งผลต่อการเรียนและการทำงานของเราเอง หากเราตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบ้านหรือการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ผลการเรียนและคะแนนที่เราได้รับก็จะดีตามไปด้วย แต่หากเราทำงานต่าง ๆ โดยไม่มีความเอาใจใส่ หรือที่เรียกว่าทำแบบขอไปที ผลงานที่ออกมาก็ย่อมจะไม่ดีเป็นธรรมดา ผลการเรียนที่ได้ก็ไม่น่าพอใจ ดังนั้นในการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ตามที่ได้รับมอบหมาย เราจึงควรทำด้วยความตั้งใจ เต็มความสามารถของเรา เพื่อผลงานที่ดีที่สุด

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

ครั้งที่ 3

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง :ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลเสียของการหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

อุปกรณ์

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ถ้าเป็นอนุรักษ"

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "ถ้าเป็นอนุรักษ"
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ถ้าเป็นอนุรักษ์”

อนุรักษ์และสมยศอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเดียวกัน เป็นเพื่อนสนิทกัน อีกทั้งยังอยู่บ้านใกล้กันอีกด้วย ทำให้ทั้งคู่มักจะไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ แต่นิสัยของทั้งสอง ค่อนข้างแตกต่างกัน อนุรักษ์ เป็นคนสนุกสนานร่าเริง คุยเก่ง ชอบเล่นชน และชอบไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ และไม่สนใจว่าเป็นเวลาใด จะมีดึกแค่ไหน หรือทำการบ้านเสร็จหรือไม่ ส่วนสมยศ เป็นคนสนุกสนานร่าเริง มีความรับผิดชอบ มักจะทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมาย และทำการบ้านทันทีที่กลับถึงบ้านแล้วจึงออกไปเล่นข้างนอกกับอนุรักษ์ เพื่อน ๆ ทุกคนชอบสมยศมาก เพราะสมยศเป็นคนมีน้ำใจ เป็นที่ปรึกษาของเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจการบ้านเสมอ วันหนึ่งอาจารย์สั่งให้ทำรายงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยมาส่ง เพื่อเก็บคะแนน เมื่อสมยศกลับถึงบ้านก็รีบทำจนเสร็จเมื่อเรียบร้อยจึงออกไปหาอนุรักษ์ ส่วนอนุรักษ์ยังไม่ได้ทำเลย เมื่อสมยศเตือนก็บอกว่าไม่เป็นไรจะกลับไปทำหลังจากไปเล่นแล้ว แต่เมื่ออนุรักษ์กลับบ้านก็เหนื่อยและล้า ทำให้ไม่มีงานไปส่ง อนุรักษ์จึงไม่ได้คะแนนในส่วนนั้น และถูกทำโทษ

โปรแกรมการให้ข้อสนทนา ครั้งที่ 4

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง: ความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตน ไม่ละเลยทอดทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย

อุปกรณ์

เอกสารเรื่อง ความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อสนทนา โดยการแจกเอกสาร เรื่องความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

ความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด

ความพากเพียรคือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยในการกระทำสิ่งนั้น ๆ จะต้องทำอย่างสุดความสามารถ

การทำงานร่วมกับผู้อื่น หากเรามีความพากเพียรพยายามทำงานให้ดีที่สุดก็จะส่งผลให้ผลงานที่ออกมาเป็นที่น่าพอใจ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ทำงานร่วมกับเราก็จะรู้สึกอยากร่วมงานกับเราอีก เป็นการสร้างเสน่ห์อย่างหนึ่งให้กับตัวเราเอง และหากเราไม่ตั้งใจทำงาน หรือทำงานอย่างไม่มี ความพากเพียร หรือไม่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ก็คงไม่มีผู้ใดอยากทำงานร่วมกับเราอีกในครั้ง ต่อ ๆ ไป เช่นเดียวกับเราหากทำงานร่วมกับผู้ที่ตั้งใจทำงานมีความมุ่งมั่นพยายาม กับผู้ที่ไม่ใส่ใจ ในงานที่ได้รับมอบหมายเลย เราก็คงเลือกทำงานกับผู้ที่มีความมุ่งมั่นพากเพียรมากกว่า

โปรแกรมการให้ข้อสนเทศ ครั้งที่ 5

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงการยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
2. เพื่อให้สมาชิกรู้ถึงประโยชน์ของการยอมรับและปรับปรุงแก้ไขงานของตน

อุปกรณ์

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “เรื่องของบุญล้อม”

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อสนเทศ โดยการแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “เรื่องของบุญล้อม”
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

กรณีตัวอย่าง “เรื่องของบุญล้อม”

บุญล้อมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นคนที่ไม่ยอมรับความผิดของตนเอง มักโทษผู้อื่นเสมอ ๆ เช่น เวลาอยู่บ้าน บุญล้อมและพี่จะมีหน้าที่ในการรดน้ำต้นไม้ ทำความสะอาดบ้าน และบุญล้อมมักจะโดนตำหนิเสมอว่าทำงานไม่เรียบร้อย ไม่สะอาด แต่บุญล้อมมักจะโทษพี่เสมอว่าเป็นต้นเหตุให้งานไม่เรียบร้อยและไม่เคยปรับปรุงผลงานของตนเอง รวมทั้งงานที่ครูมอบหมายให้ทำด้วย ในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาที่บุญล้อมชอบ อาจารย์ได้มอบหมายงานให้นักเรียนเขียนเรียงความ 1 ชิ้นเรื่องการต่อต้านยาเสพติด เพราะวันที่ 26 มิถุนายนของทุกปีเป็นวันต่อต้านยาเสพติด เพื่อจะคัดเลือกเข้าประกวดในระดับจังหวัด เมื่อบุญล้อมนำผลงานมาให้อาจารย์ดู อาจารย์ได้แนะนำให้ไปแก้ไขเรื่องการใช้ถ้อยคำให้หลากหลายไม่ซ้ำซาก จะทำให้เรียงความของบุญล้อมน่าสนใจขึ้น แต่บุญล้อมไม่เชื่อ บุญล้อมคิดว่างานของตนดีแล้ว และถึงจะไม่ดี ก็ไม่อยากจะแก้ไขอีกแล้ว เพราะขี้เกียจ ทำให้ผลงานของบุญล้อมไม่ได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ภาษาไทยคนอื่นเพื่อส่งประกวดในระดับจังหวัด

โปรแกรมการให้ข้อสนเทศ ครั้งที่ 6

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : ส่งงานตามกำหนดเวลา
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการส่งงานตามกำหนดเวลา

อุปกรณ์

เอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของवंสันต์"

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อสนเทศ โดยการแจกเอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง "ความภูมิใจของवंสันต์"
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

ชื่อเรื่อง ความภูมิใจของวสันต์

สถานการณ์

วสันต์เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นคนที่มีนิสัยรอบคอบ ขยัน และทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ทุกเย็นหลังเลิกเรียนแล้ววสันต์จะรีบทำการบ้านเพื่อให้เสร็จทันตามเวลาที่ครูกำหนด ถ้ามีการนัดหมายให้มาทำงานวสันต์จะมาก่อนเวลาเล็กน้อยเพื่อว่ามีอะไรบกพร่องจะได้จัดการได้ทันเวลา การงานก็ไม่เสียหาย ในห้องเรียนนักเรียนกำลังเรียนวิชาศิลปะครูให้นักเรียนวาดรูปในหัวข้อ "วัฒนธรรมไทย" พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม ภาพของใครที่ผ่านการคัดเลือกแล้วจะได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนส่งไปประกวดที่มูลนิธิส่งเสริมศิลปะแห่งประเทศไทย ให้นักเรียนวาดให้เสร็จในชั่วโมงนี้ ครูก็บอกกับนักเรียนว่ามีเวลาวาดรูป 50 นาที ต้องทำให้เสร็จทันเวลา เมื่อหมดเวลาครูจะเก็บ พยายามแบ่งเวลาให้ดีขึ้นด้วย แม้ใครจะวาดสวยแค่ไหนถ้าวาดไม่เสร็จในกำหนดเวลาก็นับผลเสียเหมือนกัน เพราะในการไปประกวดจริงๆ เขาจะจำกัดเวลาในการวาด นักเรียนจึงต้องฝึกการวาดให้สวย เร็ว และสื่อความหมายได้ พอหมดเวลาครูก็ให้ส่งงาน งานของเพื่อนทุกคนก็ยังไม่เสร็จเรียบร้อยมีของวสันต์คนเดียวที่วาดภาพสวย และมีการตกแต่งระบายสีให้เรียบร้อยสวยงาม พร้อมทั้งจะส่งเข้าประกวดได้ ครูจึงอธิบายให้เพื่อนๆ ในห้องฟังว่า วสันต์เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน เป็นคนที่มีนิสัยรอบคอบ ขยัน และทำงานเสร็จทันตามเวลาที่ครูกำหนด เพราะเขาฝึกหัดทำแบบนี้อยู่บ่อยๆ จนเป็นนิสัยเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะได้เป็นคนที่มีคุณภาพ ขอให้นักเรียนเอาเป็นตัวอย่างด้วย ครูขอให้นักเรียนปรบมือให้วสันต์และจะส่งภาพของเขาไปประกวดต่อไป

เรื่อง ความภูมิใจของวสันต์

- ฉากที่ 1** ในห้องเรียนวิชาศิลปะ ครูกำลังอยู่หน้าห้องเรียนและกล่าวกับนักเรียนว่า
- ครูตั๋ย : วันนี้ครูจะให้นักเรียนวาดรูปในหัวข้อ “วัฒนธรรมไทย” พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม ภาพของใครที่ผ่านการคัดเลือกแล้วจะได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนส่งไปประกวดที่มูลนิธิส่งเสริมศิลปะแห่งประเทศไทย ให้นักเรียนวาดให้เสร็จภายในชั่วโมงนี้ ใครมีข้อสงสัยไหมครับ
- วสันต์ : ครูครับ ใช้สีอะไรระบายครับ
- ครูตั๋ย : จะใช้สีน้ำ สีไม้ หรือสีอะไรก็ได้ตามที่นักเรียนถนัด
- อัญชลี : แล้วใช้กระดาษขนาดไหนคะ
- ครูตั๋ย : ครูกำลังจะแจกให้
- ครูแจกกระดาษวาดเขียนให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น พร้อมทั้งพูดว่า
- ครูตั๋ย : นักเรียนมีเวลา 50 นาทีในการวาดภาพระบายสี ต้องทำให้เสร็จทันเวลาเมื่อหมดเวลาครูจะเก็บ พยายามแบ่งเวลาให้ดีด้วย แม้ใครจะวาดสวยแค่ไหนถ้าวาดไม่เสร็จในเวลาที่กำหนดก็จะหมดสิทธิ์ เพราะในการไปประกวดจริงๆ เขาจะจำกัดเวลาในการวาด นักเรียนต้องฝึกการวาดให้สวย เร็วและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน นักเรียนที่ได้รับกระดาษแล้วลงมือทำได้เลยครับ
- นักเรียนทุกคนลงมือวาดภาพด้วยความตั้งใจ ครูก็เดินไปยืนหน้าห้องเรียนและมองดูนักเรียนทำงาน และครูก็มองไปเห็นวสันต์กำลังทำอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยมีการวาดภาพก่อน แล้วระบายสีให้สวยงามและใช้เวลาที่เหลือแต่งเติมภาพให้สมบูรณ์ที่สุด ครูก็พยายามสังเกตการทำงานของทุกคน เวลาผ่านไปเกือบจะหมดชั่วโมง ครูก็พูดกับนักเรียนว่า
- ครูตั๋ย : หมดเวลาแล้วครับ ครูจะให้เวลาอีก 5 นาที เพื่อดกแต่งจัดเก็บให้เรียบร้อย ใครเสร็จแล้วมาส่งครูได้
- นักเรียน : หนูยังไม่เสร็จเลยคะ ผมยังไม่เสร็จเลยครับ ขอส่งพรุ้งนี้ได้ไม้ครับ เพราะระบายสียังไม่เสร็จเลย
- ครูตั๋ย : ไม่ได้ครับ

ฉากที่ 2 วสันต์นำผลงานของเขามาส่งซึ่งทำอย่างสวยงามและพร้อมที่จะเข้าประกวดได้ และ
ทันตามกำหนดเวลาด้วย

วสันต์ : ครูครับของผมเสร็จแล้วครับ

ครู : ดีมากวสันต์ ภาพของเธอสวยด้วยและทำทันตามกำหนดเวลา ครูจะส่งเธอ
เข้าประกวดก็แล้วกันนะ เอาละทุกคนนั่งที่ให้เรียบร้อย ครูนั่งสังเกตนักเรียน
ทำงานพอจะมองเห็นว่านักเรียนไม่มีการวางแผนเลย ทำให้นักเรียนทำงาน
ช้า แต่ของวสันต์เขาจะมีการกำหนดช่วงเวลาวางเขาจะทำอะไรบ้าง ทำอะไร
ก่อนอะไรหลัง ซึ่งเป็นคนที่รอบคอบ ซึ่งทำให้งานเสร็จตามเวลา ครูก็ถาม
เพื่อนๆ ว่าปกติวสันต์เป็นอย่างไรบ้าง

เพื่อนๆ : วสันต์เป็นคนขยัน ค่ะ

วิชา : ส่งการบ้านก่อนเพื่อนครับ

ญานินี : ไม่เคยมาสายค่ะ

ครูต้อย : จะเห็นได้ว่า คนที่ทำได้อย่างนี้เขาจะต้องฝึกหัดทำอยู่บ่อยๆ ฝึกจนเป็นนิสัย
ถึงจะทำได้ และทำให้งานที่ทำออกมานั้นมีคุณภาพ และเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็
เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพด้วย

วสันต์ : กล่าวขอบคุณเพื่อนๆ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ครั้งที่ 7

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : การเข้าห้องเรียนตรงเวลา, การมาโรงเรียนตรงเวลา
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตระหนักถึงการตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้รู้ถึงประโยชน์ของการตรงต่อเวลา
3. เพื่อให้รู้โทษของการไม่ตรงต่อเวลา

อุปกรณ์

เอกสารสถานการณ์จำลอง เรื่อง "บทเรียนของดีเรก"

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง "บทเรียนของดีเรก"
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

สถานการณ์จำลองเรื่อง "บทเรียนของดิเรก"

ดิเรกเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งแต่ดิเรกไม่ชอบทำอะไรตรงเวลาเท่าไรนัก เพราะรู้สึกว่าการทำอะไรให้ตรงเวลาเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย เขามักทำตัวล่าช้าเพื่อให้เพื่อนรอเขาจะได้รู้สึกว่าเขาเป็นคนสำคัญ ถึงอย่างไรเพื่อนก็ต้องรอเขาอยู่แล้ว ทุกครั้งที่นัดทำงานกลุ่มเขาจะต้องให้เพื่อนมารอก่อนเสมอ ทำให้เพื่อนและครูเบื่อหน่ายนิสัยขี้ขี้ของดิเรกมาก วันหนึ่งครูประจำชั้นนัดหมายจะพาตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน ไปแข่งขันตอบปัญหาระดับชั้น ม.1 ครูให้นักเรียนมาพร้อมกันที่โรงเรียนก่อนเวลา 07.30 น. เพื่อที่จะได้นั่งรถโรงเรียนไปที่สนามสอบแข่งขัน เมื่อถึงเวลานัดหมายดิเรกก็ยังคงเดินตามสบายเป็นปกติ และมาถึงโรงเรียนช้ากว่าเวลาที่นัดหมาย 10 นาที โดยคิดว่าครูจะต้องรอเขาแน่นอน เพราะเขาเรียนเก่งและเป็นตัวสำคัญของทีม แต่ครูได้นำนักเรียนที่จะสอบไปก่อนแล้วโดยเลือกเพื่อนคนอื่นไปแทนแต่สั่งว่าถ้าดิเรกมาแล้วให้รีบตามไป ปรากฏว่าดิเรกไปถึงช้าเกินไป ทำให้ถูกตัดสิทธิ์ในการเข้าร่วมแข่งขัน ผลการแข่งขันปรากฏว่าโรงเรียนของดิเรกได้ที่ 3 ทำให้ดิเรกเสียใจมากที่การมาสายทำให้เขาพลาดโอกาสที่จะได้แสดงความสามารถช่วยเหลือเพื่อน ๆ ตอบปัญหาอันจะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนและตนเอง จึงสำนึกได้ว่าความผิดพลาดครั้งนี้เกิดจากตัวเราที่ไม่ตรงต่อเวลา ทำให้โรงเรียนเสียผลประโยชน์และเพื่อนๆ ก็ไม่พอใจ

ฉากที่ 1 ในห้องเรียนตอนเช้า ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เข้ามานัดหมายกับนักเรียนที่จะไปแข่งขันตอบปัญหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนวัดดาวคะนองจัดขึ้น

หัวหน้าห้อง : นักเรียนเตรียมตัวทำความเคารพ

เพื่อนๆ : สวัสดีค่ะ ครับ คุณครู

ครูประจำชั้น : สวัสดีคะนักเรียน วันนี้ครูขอนัดหมายนักเรียนที่จะไปสนามแข่งขันตอบปัญหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนวัดดาวคะนองจัดขึ้น คนที่จะไปแข่งขันมี 2 คน คือ ดิเรกและศรีสุดา ขอให้ทั้ง 2 มาพร้อมกันที่โรงเรียนเวลา 07.30 น. และขอให้มาตรงเวลานัดหมายด้วยนะคะ เพราะถ้ามาช้าเดี๋ยวเราจะไปไม่ทันเวลาการแข่งขันแล้วอาจจะไม่ได้แข่งขันด้วยนะคะ ถ้าเข้าใจแล้วนักเรียนเตรียมตัวเรียนวิชาต่อไปได้แล้ว

ครูเดินออกจากห้อง สุดาและกนกวรรณก็นั่งคุยกันและพูดกับดิเรก

สุดา : นี่กนกวรรณ ฉันว่าพรุ่งนี้นะดิเรกคงมาไม่ทันแน่ๆ เลย เพราะนัดกันมาทำงานที่ไรก็มาสายทุกที ฉันไม่อยากให้อยู่ในกลุ่มด้วยแล้ว

กนกวรรณ : แต่เขาก็เก่งนี่ เรื่องวิชาการเขาก็รู้หมดเลย

สุดา : โอ๊ย เก่งอย่างนี้แต่ไม่ตรงต่อเวลาก็ไม่มีใครอยากได้หรอกนะ ถือว่าตัวเองเก่ง

ละชิ ก็เลยคิดว่าตัวเองมีความสำคัญมาก ทุกคนจะต้องรอเธอพรั่งนี้เธอจะ
มาทันหรือไม่ ยิ่งเป็นตอนเช้าด้วยฉันว่าดิเรกมาไม่ทันแน่ๆ เลย คอยดูซิ

ฉากที่ 2 ในวันรุ่งขึ้นตอนเช้า ในขณะที่ดิเรกเดินมาโรงเรียน และเดินคุยมากับวิชุดา

ดิเรก : วิชุดาเธอจะไปงานวิทยาศาสตร์ไหม

วิชุดา : ฉันไม่ไปหรอกเพราะฉันมีงานทำค้างอยู่ แล้วเธอจะไปตอบปัญหาไม่ใช่หรอ
ครูนัด 07.30 น. ไม่ใช่หรอ ทำไมเธอไม่รีบไปล่ะ เดี่ยวสายนะ

ดิเรก : ใช่ ฉันจะไปแข่งขันตอบปัญหา เรื่องสายไม่เป็นไรหรอกเพราะว่าครูและ
เพื่อนๆ คงต้องรอฉันอยู่แล้ว เพราะฉันเป็นคนเก่งนี่นา

วิชุดา : ทำเป็นพูดดีไปเถอะแล้วจะเสียใจ เดินเร็วๆ ซิ มัวแต่ช้าอยู่นั้นแหละ จะเจ็ด
โมงครึ่งแล้วนะ

ดิเรก : ชั่งอะไร ฉันจะเดินของฉันอย่างนี้ ใครจะทำไม

ฉากที่ 3 ที่โรงเรียนครูกำลังขลุมนกับการหาตัวดิเรกอยู่ ครูกำลังคุยอยู่กับศรีสุดา

ครูประจำชั้น : ศรีสุดารู้หรือเปล่าว่าดิเรกเขารู้เรื่องไปตอบปัญหาไหม (ท่าทางรีบร้อน)

ศรีสุดา : รู้คะ แต่เขาก็มาสายอยู่เป็นประจำอยู่แล้วคะ ทุกคนก็ไม่ชอบเขาเลยที่เขา
ไม่ตรงต่อเวลา

ครูประจำชั้น : งานนี้เป็นงานสำคัญนะ เป็นการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนด้วย ไม่ใช่งานนัด
หมายธรรมดา ศรีสุดาไปบอกกนกวรรณให้ไปแทนดิเรกก่อน ถ้าเขามาถึงให้
เขาตามไปที่หลัง

ศรีสุดา : ค่ะคุณครู

ครูและนักเรียนไปตอบปัญหาที่โรงเรียนวัดดาวคะนองก่อนที่ดิเรกจะมาถึง เมื่อทุกคน
ไปหมดแล้วดิเรกก็มาถึงโรงเรียนและถามกับเพื่อนๆ ว่า พวกที่จะไปตอบปัญหาไปหรือยัง

ดิเรก : คุณครูและศรีสุดาไปหรือยัง (ท่าทางตกใจ)

เพื่อน : ไปแล้ว ครูบอกว่าถ้าเธอมาถึงให้ตามไปที่โรงเรียนวัดดาวคะนอง

ฉากที่ 4 เมื่อดิเรกไปถึงก็เลยเวลาเข้าไปตอบปัญหา ทำให้ถูกตัดสิทธิในการตอบปัญหา เมื่อ
การแข่งขันสิ้นสุดลงครูและเพื่อนๆ เดินออกมาเจอดิเรกนั่งรออยู่

ดิเรก : ชนะไม้ครับ

เพื่อนๆ : ได้ที่ 3 เป็นเพราะเธอมาสายแท้ๆ เลย

ดิเรก : ฉันเสียใจที่ทำให้ทุกคนผิดหวังในตัวฉัน ต่อไปนี้ฉันจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว
คุณครูครับผมขอโทษครับ (ท่าทางจะร้องไห้)

ครูประจำชั้น : ไม่เป็นไรหรอก การแข่งขันครั้งต่อไปยังมีอีก ขอให้เธอสำนึกได้และยอมปรับ
ปรุงตัวเอง ครูก็พอใจแล้ว

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ครั้งที่ 8

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องเครื่องแต่งกาย
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องเครื่องแต่งกาย และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย

อุปกรณ์

เอกสารเรื่อง การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสารเรื่องการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

รายละเอียดพฤติกรรมที่ปรากฏในภาพ

- ภาพที่ 1 เด็กคนหนึ่งอยู่ที่บ้านในเวลาค่ำ ผมยว ไม่ยอมไปตัดผม
- คำบรรยาย เด็กผู้หญิงคนหนึ่งผมยว แม่เตือนให้ไปตัดผมก่อนไปโรงเรียนในวันพรุ่งนี้ แต่ว่าเด็กผู้หญิงจะดูโทรทัศน์จึงไม่ยอมไป
- ภาพที่ 2 เด็กผู้หญิงไปโรงเรียน ในขณะที่เพื่อน ๆ ทุกคนตัดผมสั้นตามคำสั่งครู
- คำบรรยาย ผมยว รวมทั้งแต่งกายไม่เรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียนในขณะที่เพื่อนนักเรียนคนอื่น แต่งกายเรียบร้อย
- ภาพที่ 3 เด็กคนเดิมยืนอยู่บริเวณประตูโรงเรียนและคิดว่า ถ้าเข้าไปในโรงเรียน แล้วเข้าแถว ตรวจเครื่องแต่งกายจะถูกทำโทษไหม
- คำบรรยาย จะถูกทำโทษมั๊ย ครูฝ่ายปกครองเรียกนักเรียนที่แต่งกายไม่เรียบร้อย รวมทั้งเด็กผู้หญิงคนนี้ด้วย

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ครั้งที่ 9

<u>หัวข้อเรื่อง</u>	วินัยในตนเอง : ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต, ไม่หลบหนีการเข้าแถว
<u>เวลา</u>	50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหน้าที่ของตนเองที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน ในเรื่องของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการเข้าแถวในเวลาเช้า
2. เพื่อให้สมาชิกทราบถึงผลดีและผลเสียของการไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต และการหลบหนีการเข้าแถว

อุปกรณ์

เอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “หนีเข้าแถว”

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “หนีเข้าแถว”
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ “หนีเข้าแถว”

ชาตรีกับสุรศักดิ์เป็นเพื่อนรักกัน เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเดียวกัน ชาตรีเป็นเด็กที่เรียนดีมีความสามารถ และเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน ครูจึงมอบหมายให้ชาตรีเป็นหนึ่งในสรวัตรนักเรียน ส่วนสุรศักดิ์ค่อนข้างเกเรชอบหนีเข้าแถว ทานขนมอยู่บริเวณประตูโรงเรียนและออกนอกห้องก่อนได้รับอนุญาต แต่ก็มีน้ำใจช่วยเหลือชาตรีมาตลอด ซึ่งทำให้ชาตรีไม่ค่อยสบายใจในเรื่องนี้ เพราะถ้าเขาพบว่าสุรศักดิ์หนีการเข้าแถวและออกนอกห้องเรียนเมื่อใด ก็คงต้องรายงานให้ครูทราบ ทั้งๆ ที่สุรศักดิ์เป็นเพื่อนรักและดีต่อเขาเสมอมา วันหนึ่งชาตรีจึงขอร้องสุรศักดิ์ไม่ให้หนีเข้าแถวและไม่ออกนอกห้องก่อนได้รับอนุญาตอีก เพราะหากครบ 3 ครั้ง ทางโรงเรียนจะต้องเรียกผู้ปกครองของสุรศักดิ์มาพบกับอาจารย์ฝ่ายปกครอง และอาจจะทำให้สุรศักดิ์โดนทำโทษได้ ซึ่งสุรศักดิ์ก็ให้สัญญาว่าจะไม่ประพฤติเช่นนั้น จะตั้งใจเรียน

แต่เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปหลายวัน ชาตรีก็พบว่าสุรศักดิ์ประพฤติแบบเดิมอีกคือออกนอกห้องและไม่เข้าแถวอีก ชาตรีจำเป็นต้องรายงานให้ครูทราบ สุรศักดิ์ยอมรับผิดในการกระทำของตน และหลังจากที่ชาตรีได้รายงานครูไปแล้ว เขาก็หนักใจมาก เขาพยายามปรับความเข้าใจกับสุรศักดิ์ ซึ่งสุรศักดิ์ก็เข้าใจถึงสาเหตุที่ชาตรีต้องรายงานให้ครูทราบเป็นอย่างดี จากนั้นสุรศักดิ์ก็ให้สัญญากับครูว่าจะไม่ทำเช่นนั้นอีกแล้ว

จากการกระทำของคนทั้งสองนี้เอง ครูจึงได้นำไปยกเป็นตัวอย่างของการทำความดีให้แก่นักเรียนทั้งหมดทราบ

ฉาก 1

ชาตรีเข้าไปคุยกับสุรศักดิ์ และเตือนเขาในเรื่องการหลบออกไปนอกห้องเรียน เพราะชาตรีเป็นสรวัตรนักเรียนและได้รับมอบหมายจากครูประจำชั้นให้ดูแลเพื่อนในห้องเรียน ถ้าพบเห็นการหนีออกนอกห้องเรียนและหนีเข้าแถว ก็ต้องรายงานให้ครูทราบ ซึ่งชาตรีไม่สบายใจเลยถ้าต้องทำเช่นนั้น เพราะสุรศักดิ์เป็นเพื่อนที่ดีให้ความช่วยเหลือกันมาตลอด การคุยกันครั้งนี้สุรศักดิ์บอกว่าตนเข้าใจ และให้สัญญาด้วยว่าจะไม่ทำอีก

บทบาทของชาตรี (1)

ผมชื่อชาตรี เป็นนักเรียนชั้น ม.1 และเป็นสรวัตรนักเรียน ผมเป็นสุรศักดิ์จึงเดินเข้าไปหาและพูดว่าขณะนี้ผมไม่สบายใจเลย เพราะเรื่องสุรศักดิ์ชอบหนีเข้าแถว และแอบออกจากห้องเรียนเสมอ ในขณะที่ผมเองก็เป็นสรวัตรนักเรียน ถ้าเห็นใครทำผิดก็ต้องรายงานให้ครูทราบตามหน้าที่ของผม ผมไม่อยากให้สุรศักดิ์หนีเข้าแถว และออกนอกห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตอีกเลย

บทบาทของสุรศักดิ์ (1)

ผมชื่อสุรศักดิ์ ผมชอบหนีออกนอกห้องเรียนมานั่งเล่นกับเพื่อนห้องอื่น ๆ และไม่ชอบเข้าแถวในตอนเช้า จนวันหนึ่งชาตรีก็เข้ามาเตือนผมเรื่องไม่ให้หนีเข้าแถว และออกนอกห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต ผมก็ให้สัญญากับเขาว่าต่อไปนี้จะตั้งใจเรียน ไม่หนีโรงเรียนอีกแล้ว

ฉาก 2

เหตุการณ์ผ่านไปหลายวัน ขณะที่ชาตรีกำลังเดินตรวจตรารอบๆ บริเวณโรงเรียน เขาก็หันไปเห็นสุรศักดิ์หลบออกนอกห้องเรียนมาเล่นกับเพื่อนห้องอื่นอีก เขาจึงตัดสินใจรายงานให้ครูทราบ ครูจึงให้เรียกสุรศักดิ์มาพบและภายในห้องพักครูนั่นเอง ครูได้ถามสุรศักดิ์ว่าทำผิดจริงหรือไม่ สุรศักดิ์ยอมรับว่าตนผิด ส่วนชาตรีก็หนักใจเพราะตนเป็นผู้รายงานให้ครูทราบ จึงปรับความเข้าใจกับสุรศักดิ์ ทั้งสองคนเข้าใจกันดีแล้วครูก็ได้กล่าวชมเชยนักเรียนทั้ง 2 คน และยังนำไปเป็นแบบอย่างต่อนักเรียนทั้งหมดด้วย

บทบาทชาตรี (2)

ขณะที่ผมเดินตรวจบริเวณโรงเรียนอยู่ ก็หันไปเห็นสุรศักดิ์กำลังแอบออกมานอกห้อง ผมพูดกับตัวเองว่าจะทำอย่างไรดี นั่นก็เพื่อน นี่ก็หน้าที่ ในที่สุดก็ตัดสินใจเดินไปพบคุณครูที่ห้องพัก แล้วรายงานเรื่องที่เกิดขึ้นให้ครูทราบ ครูสั่งให้ผมตามสุรศักดิ์มาพบครูด้วย และหลังจากที่สุรศักดิ์เข้ามายอมรับผิดกับครูแล้ว ผมก็ไม่สบายใจมาก จึงพูดปรับความเข้าใจกับสุรศักดิ์ว่า “นายคงเข้าใจนะ ที่เราต้องบอกครู ก็เพราะต้องทำตามหน้าที่และความรับผิดชอบ” สุรศักดิ์เข้าใจผมดี ทำให้ผมดีใจมาก จากนั้นคุณครูพาผมและสุรศักดิ์ไปแนะนำให้นักเรียนทั้งหมดเอาเป็นแบบอย่าง

บทบาทสุรศักดิ์ (2)

ผมเดินไปที่ประตูห้องเรียน เมื่อเห็นว่าไม่มีใครเห็นและสนใจตน ก็เปิดประตูออกไปนอกห้องเรียน ตอนหลังชาตรีได้มาตามผมให้ไปพบครู ขณะอยู่ในห้องพักครู ครูถามว่าผมหนีออกไปนอกห้องเรียนใช่หรือไม่ ผมยอมรับผิดกับคุณครู หลังจากนั้นชาตรีได้เข้ามาปรับความเข้าใจกับผม ผมก็เข้าใจดีว่าที่ชาตรีจำเป็นต้องทำไปเพราะอะไร ผมได้บอกชาตรีว่า “ดีแล้วละที่นายมีความรับผิดชอบ เราต่างหากที่เป็นคนผิดและไม่คิดที่จะโกรธใครเลย” จากนั้นคุณครูพาผมและชาตรีไปแนะนำให้นักเรียนทั้งหมดเอาเป็นแบบอย่าง

บทบาทครู (2)

ดิฉันเป็นครูของชาตรีและสุรศักดิ์ ขณะที่ดิฉันนั่งทำงานอยู่ในห้องพัก ชาตรีเข้ามาพบและรายงานให้ทราบว่า สุรศักดิ์หนีออกนอกห้องเรียน และ มักหนีเข้าแถวเป็นประจำ ดิฉันจึงบอกให้วีระเรียกสุรศักดิ์มาพบดิฉันด้วย เมื่อวีระพาสุรศักดิ์เข้ามา ดิฉันถามสุรศักดิ์ว่าเขาหนีเข้าแถว และออกนอกห้องเรียนมาเล่นกับเพื่อนจริงหรือไม่ สุรศักดิ์ยอมรับว่าตนผิดและหลังจากที่นักเรียนทั้งสองได้ปรับความเข้าใจกันแล้ว ดิฉันจึงกล่าวชมเชยพวกเขาต่อนักเรียนทั้งหมดว่า “สุรศักดิ์นั้น

แม้ว่าจะทำผิดกฎของโรงเรียน แต่ก็รู้จักสำนึกในความผิดและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขตัวเอง ส่วนชาตรีก็สามารถปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบอย่างดียิ่ง สมควรที่นักเรียนจะนำไปเป็นแบบอย่างต่อไป"

บทบาทนักเรียน

พวกเราเป็นนักเรียนโรงเรียนเดียวกับชาตรีและสุรศักดิ์ ขณะเช้าแถวอยู่หน้าอาคารเรียน ครูได้นำชาตรีและสุรศักดิ์ออกมาหน้าแถว และกล่าวชมเชยเขาทั้งสอง พวกเราปรบมือให้

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ครั้งที่ 10

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง : ทักษะในที่ที่จัดให้
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงผลดีของการทิ้งขยะในที่ที่จัดให้และผลเสียของการไม่ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้
3. เพื่อให้สมาชิกเสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะรักษาความสะอาดของโรงเรียน

อุปกรณ์

เอกสารเรื่อง “ภาพปริศนา”

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อเสนอแนะ โดยการแจกเอกสารเรื่อง “ภาพปริศนา”
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

รายละเอียดกิจกรรมที่ปรากฏในภาพ

- ภาพที่ 1** เด็ก 3 – 4 คนช่วยกันกวาดห้อง เช็ดโต๊ะเรียน เช็ดกระดาน และอีก 2 – 3 คน ร่อนจรวดเล่นกัน มีบางคนทิ้งเศษกระดาษบนพื้นห้อง
- คำบรรยาย** ช่วยกันทำความสะอาด : เด็กกลุ่มหนึ่งช่วยกันทำความสะอาดและอีกกลุ่มหนึ่งเล่นกันอยู่
- ภาพที่ 2** เด็ก 3 – 4 คนเดิม กำลังช่วยกันทำความสะอาดห้องอยู่เหมือนเดิม และช่วยกันเก็บขยะทิ้งในถังขยะในห้องเรียน และเด็ก 2 – 3 คนที่เคยเล่นกันอยู่ในห้องหยุดยืนอยู่หน้าประตูห้อง
- คำบรรยาย** เหตุการณ์ผ่านไป : เด็กที่ไม่สนใจรักษาความสะอาดของห้องเรียนกำลังยั่วเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงาน
- ภาพที่ 3** เด็กทุกคนนั่งประจำที่เรียบร้อย ครูกล่าวชมเชยเด็กที่ช่วยกันทำความสะอาด
- คำบรรยาย** ได้รับคำชม : ครูประจำชั้นเดินเข้ามาและกล่าวชมเชยเด็กที่ช่วยกันทำความสะอาด

โปรแกรมการให้ข้อสนเทศ
ครั้งที่ 11

หัวข้อเรื่อง วินัยในตนเอง
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยในตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกได้รู้ถึงผลดีของการมีวินัยในตนเองและผลเสียของการไม่มีวินัยในตนเอง

อุปกรณ์

เอกสารเรื่องวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. ให้ข้อสนเทศ โดยการแจกเอกสารเรื่องวินัยในตนเอง
2. นักเรียนศึกษาความรู้จากเอกสารที่แจกให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ครั้งที่ 12

หัวข้อเรื่อง วินัยใจตนเอง : ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น
2. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง

อุปกรณ์

เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. ครูให้นักเรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยในตนเอง
2. ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พร้อมทั้งกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการให้ข้อเสนอแนะ และครูสรุปเพิ่มเติม
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ และกล่าวปิดการทดลอง

เอกสารเรื่อง ความมีวินัยในตนเอง

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะเป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยเกิดจากความสำนึกตัวขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอกและภายในเป็นอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

ลักษณะของนักเรียนที่มีวินัยในตนเองสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดังนี้คือ

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่
2. มีความพากเพียรที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
3. ยอมรับและปรับปรุงผลงานของตน
4. ส่งงานตามกำหนดเวลา
5. การเข้าห้องเรียนตรงเวลา
6. มาโรงเรียนตรงเวลา
7. แต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน
8. ไม่ออกนอกห้องเรียนก่อนได้รับอนุญาต
9. ไม่หลบหนีการเข้าแถว
10. ทิ้งขยะในที่ที่จัดให้

ภาคผนวก ข

- ตาราง 6 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินวินัยในตนเอง
- ตาราง 7 แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุมก่อนได้รับข้อเสนอแนะ
- ตาราง 8 แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้ ข้อเสนอแนะ
- ตาราง 9 แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังใช้ชุด การแนะแนว
- ตาราง 10 แสดงความแตกต่างของคะแนนการความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง หลังการใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังได้รับข้อเสนอแนะ

ตาราง 6 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินวินัยในตนเอง

คนที่	x	y
1	29	28
2	27	25
3	32	27
4	23	20
5	28	25
6	28	20
7	33	29
8	33	26
9	21	14
10	24	18
11	40	33
12	34	29
13	40	33
14	39	34
15	24	17
16	28	23
17	29	26
18	41	38
19	23	22
20	33	28
21	33	26
22	41	37
23	33	29
24	33	29
25	36	34
26	36	29
27	31	26
28	33	27
29	24	18
30	18	14
31	32	29
32	30	26
33	30	29
34	18	18
35	42	40
36	28	25
37	41	35
38	36	33
39	40	34
40	43	37

คนที่	x	y
41	33	27
42	43	37
43	31	30
44	34	29
45	39	34
46	38	30
47	39	34
48	34	31
49	35	29
50	34	27
51	34	29
52	35	27
53	42	35
54	33	23
55	41	37
56	38	33
57	40	28
58	43	38
59	37	30
60	43	41
61	31	27
62	37	26
63	31	28
64	43	41
65	31	27
66	40	35
67	36	37
68	31	29
69	36	34
70	35	26
71	39	28
72	43	37
73	41	37
74	42	35
75	31	30
76	43	38
77	37	30
78	38	30
79	34	32
80	33	26

x หมายถึง คะแนนของผู้ประเมินคนที่ 1

y หมายถึงคะแนนของผู้ประเมินคนที่ 2

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินวินัยในตนเองคือ 0.91

ตาราง 7 แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนใช้ชุดการแนะแนวกับ
กลุ่มควบคุมก่อนได้รับข้อสนเทศ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	32	1	35	2
2	36	3	42	5.5
3	41	4	42	5.5
4	43	7	45	8
5	48	9	51	10
6	52	11	53	12.5
7	53	12.5	55	14
8	56	15.5	56	15.5
9	57	17.5	57	17.5
10	58	19.5	58	19.5

$RE_1 = 476$

$RE_2 = 494$

$U' = 45$

ตาราง 8 แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้ข้อ
สนเทศ

นักเรียน คนที่	หลังการ ทดลอง	ก่อนการ ทดลอง	ผลต่างของคะแนน	อันดับ	R+	R-
1	57	35	22	10	+10	
2	59	42	17	9	+9	
3	55	42	13	8	+8	
4	56	45	11	6.5	+6.5	
5	59	51	8	4.5	+4.5	
6	58	53	5	2.5	+2.5	
7	60	55	5	2.5	+2.5	
8	67	56	11	6.5	+6.5	
9	65	57	8	4.5	+4.5	
10	62	58	4	1	+1	
รวม					55	0

$T = 0^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 แสดงคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการ
แนะแนว

นักเรียน คนที่	หลังการ ทดลอง	ก่อนการ ทดลอง	ผลต่างของคะแนน	อันดับ	R+	R-
1	60	32	28	10	+10	
2	59	36	23	9	+9	
3	62	41	21	7	+7	
4	65	43	22	8	+8	
5	61	48	13	2	+2	
6	62	52	10	1	+1	
7	69	53	16	5	+5	
8	70	56	14	3	+3	
9	76	57	19	6	+6	
10	73	58	15	4	+4	
รวม					55	0

T = 0**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 แสดงความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลอง หลังใช้
ชุดการแนะแนว กับกลุ่มควบคุมหลังได้รับข้อเสนอแนะ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	28	20	22	17.5
2	23	19	17	14
3	22	17.5	13	9.5
4	21	16	11	7.5
5	19	15	11	7.5
6	16	13	8	4.5
7	15	12	8	4.5
8	14	11	5	2.5
9	13	9.5	5	2.5
10	10	6	4	1

$$RE_1 = 139$$

$$RE_2 = 71$$

$$U = 16$$

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวธิติมา จักรเพชร
เกิดวันที่	11 สิงหาคม พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เขตปทุมวัน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	82 / 9 ม.3 ต.บางกระบือ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูนครปฐม พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2540 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ พ.ศ. 2544 การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร